

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. de directeur-generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur,
t.a.v. de heer L.A.M. Halder,
Postbus 20011
2500 EA - Den Haag

Amsterdam, 28 juni 2007.

Fin-06045-ov

Geachte heer Halder,

Hierbij ontvangt u, ter vaststelling van de subsidieaanvraag 2006, de volgende stukken over 2006:

1. De jaarrekening van de Partij van de Arbeid, inclusief de accountantsverklaring.
2. Financieel verslag uitgaven van de Partij van de Arbeid o.b.v. het kasstelsel, inclusief de accountantsverklaring.
3. Het activiteitenverslag van de Partij van de Arbeid.
4. De jaarrekening van de Dr. Wiardi Beckman Stichting, inclusief de accountantsverklaring. Financieel verslag uitgaven WBS o.b.v. het kasstelsel is in de jaarrekening inbegrepen.
5. Het activiteitenverslag van de Dr. Wiardi Beckman Stichting.
6. De jaarrekening van de Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid, inclusief de accountantsverklaring. Financieel verslag uitgaven JS o.b.v. het kasstelsel is in de jaarrekening inbegrepen.
7. Het activiteitenverslag van de Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid.

Daar waar giften zijn ontvangen boven de € 500,00, zijn die in bovengenoemde stukken vermeld.

Er op vertrouwend u hiermede van dienst te zijn geweest

Met vriendelijke groet,

M.J. van der Zedde - Brinkman
Algemeen directeur

PARTIJ VAN DE ARBEID

Rapport

Aan de leden van het partijbestuur
Partij van de Arbeid, Amsterdam
inzake de Jaarrekening 2006

Jaarrekening 2006

1

Amsterdam, 2007

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG

02072007

Inhoudsopgave

<i>Jaarrekening 2006</i>		
1	<i>Balans op 31 december 2006</i>	2
2	<i>Staat van baten en lasten 2006</i>	4
3	<i>Grondslagen van financiële verslaglegging</i>	5
4	<i>Toelichting balans</i>	7
5	<i>Toelichting staat van baten en lasten</i>	12
6	<i>Specificatie beleggingen</i>	28
7	<i>Overzicht GR-Campagne</i>	30
8	<i>Overzicht TK-Campagne</i>	31
9	<i>Accountantsverklaring</i>	32
 <i>Totaal aantal pagina's in dit rapport</i>		 33

02072007

BALANS OP 31 DECEMBER 2006**ACTIVA**

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	<u>653.094</u>	<u>478.025</u>
	653.094	478.025
Vlottende activa		
Leningen/effecten (2)	434.985	544.002
Afdelingen en gewesten (3)	8.163	22.790
Debiteuren (4)	500	28.485
Rekeningen-courant instellingen (5)	84.608	127.961
Diverse vorderingen en vooruitbetaald (6)	1.562.717	1.381.201
Liquide middelen (7)	<u>545.398</u>	<u>3.536.708</u>
	2.636.372	5.641.147
Totaal activa	<u><u>3.289.466</u></u>	<u><u>6.119.172</u></u>

PASSIVA

	<u>2006</u>	<u>2005</u>	
Eigen vermogen			
<i>Bestemmingsreserves</i>			
Verkiezingsfonds (8)	994	858.734	
Spaarfonds afdelingen / GR-verkiezingen (9)	323.346	204.162	
Spaarfonds PS (10)	100.000	-	
Hans Rosenbergfonds (11)	-	20.588	
	<u>424.341</u>	<u>1.083.484</u>	
Algemene reserve (12)	<u>333.843</u>	<u>2.276.901</u>	
	758.184	3.360.385	
Voorzieningen			
Scholing personeel (13)	23.808	15.377	
Voorziening onderhoud pand (14)	51.798	6.048	
Reservering OOW-regeling (15)	<u>359.199</u>	<u>345.389</u>	
	434.805	366.814	
Kortlopende schulden			
Reservering verlof-uren personeel (16)	229.251	273.000	
Crediteuren (17)	937.497	769.692	
Rekeningen-courant instellingen (18)	592.223	881.121	
Diverse schulden en vooruitontvangen (19)	<u>337.507</u>	<u>468.160</u>	
	2.096.477	2.391.973	
Totaal passiva	<u><u>3.289.466</u></u>	<u><u>6.119.172</u></u>	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2006

	<u>Begroot 2006</u>	<u>Uitkomst 2006</u>	<u>Uitkomst 2005</u>
Baten	€	€	€
Contributies (20)	4.917.000	4.927.658	4.787.762
Bijdrage fractieleden (21)	92.100	86.448	94.563
Bijdrage uit CLB contributies (22)	267.000	329.199	288.321
Overheidssubsidie (23)	3.456.100	3.590.911	3.765.878
Bijdrage IMD (24)	89.100	88.299	86.596
Renten (25)	70.000	69.790	103.917
Opleidingen en HRM (26)	90.000	59.997	53.881
Donateursactie ledenwerving (27)	30.000	6.090	-
Diverse baten (28)	15.000	166.716	101.677
	<u>9.026.300</u>	<u>9.325.108</u>	<u>9.282.593</u>
Lasten			
Partijbestuur en IMD (29)	1.717.700	2.148.985	2.004.803
Beleid en onderzoek (30)	243.200	241.758	135.548
Internationaal secretariaat (31)	383.300	340.856	390.059
Kenniscentrum (32)	584.600	564.844	603.031
Human resource management (33)	240.000	277.713	225.619
Regionale partijorganisatie (34)	2.049.800	2.192.755	2.938.164
Permanente campagne (35)	354.400	435.797	112.194
Opleidingen (36)	458.300	393.080	256.623
Ledenwerving (37)	181.200	207.468	200.734
Ledenbehoud (38)	78.300	104.375	98.166
Partijpers (39)	742.800	837.606	763.412
ICT (40)	209.900	251.170	306.805
Instellingen (41)	1.461.500	1.519.634	1.347.681
	<u>8.705.000</u>	<u>9.516.040</u>	<u>9.382.839</u>
Resultaat reguliere activiteiten	<u>321.300</u>	<u>-190.932</u>	<u>-100.246</u>
Resultaat Gemeenteraad Verkiezingen		-857.739	
Resultaat Tweedekamer Verkiezingen		-1.553.530	
RESULTAAT		<u>-2.602.202</u>	
Resultaatbestemming:			
<i>Bestemmingsreserves:</i>			
Verkiezingsfonds / onttrekking		857.739	-371.325
Spaarfonds afdelingen - GR-Verkiezingen / bijdrage	-221.300	-221.300	509.644
Spaarfonds afdelingen - GR-Verkiezingen / onttrekking		102.116	
Spaarfonds PS-verkiezingen / bijdrage	-100.000	-100.000	
Hans Rosenbergfonds / onttrekking		20.588	30.689
Mutatie Algemene reserve	<u>-</u>	<u>-1.943.059</u>	<u>68.762</u>

3. GRONDSLAGEN VAN FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

Algemeen

De verslaggeving wordt primair beheerst door het algemene principe dat baten en lasten zoveel mogelijk worden toegerekend aan de verslaggevingperiode, los van het feit in welke periode de ontvangsten of betalingen hebben plaatsgevonden.

Voorts zijn de volgende algemene beginselen van belang om het kader aan te geven:

Realisatie

Lopende zaken moeten een zekere mate van afronding hebben.

Matching

Baten en lasten die met elkaar te maken hebben moeten in dezelfde periode verantwoord worden.

Voorzichtigheid

Bij baten de zekerheid van ontvangst, maar bij lasten de waarschijnlijkheid van een uitgave.

Continuïteit

Uitgaan van de veronderstelling dat een duurzame voortzetting van de organisatie waarschijnlijk is.

Consistentie

Zo mogelijk op dezelfde manier presenteren als voorgaande jaren.

Vergelijkbaarheid

Als de principes veranderd worden moet ook het ter vergelijking opgenomen jaar worden herrekend.

Openheid

Een heldere en gedetailleerde uiteenzetting van feiten.

Balans

Doel van deze staat is het zo getrouw mogelijk weergeven van de bezittingen en de schulden en daarmee tevens van het vermogen van de Partij.

Daarbij wordt in het algemeen gewaardeerd op de geldwaarde of nominale waarde.

Specifieke waarderingsregels gelden voor:

- Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid.
- Voorraden brochures, papier e.d. worden gewaardeerd op de historische kostprijs, waarbij voor brochures nog van toepassing is dat deze redelijkerwijze nog verkoopbaar moeten zijn. In het algemeen zal dit voor brochures ouder dan 2 jaar niet meer het geval zijn.

- Beleggingen worden als volgt gewaardeerd:
  - obligaties en aandelen worden gewaardeerd op de aankoopwaarde, tenzij de beurskoers op balansdatum lager is
  - leningen worden gewaardeerd op nominale waarde, waarbij een eventueel verschil tussen het aankoopbedrag en het bedrag van de terugbetaling lineair wordt verdeeld over de looptijd.
- Inventaris en apparatuur worden geactiveerd.
  - De materiele vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met het volgens lineair systeem berekende jaarlijkse afschrijvingen, afhankelijk van de geschatte gebruiksduur van de betreffende activa.

Voorts kent de Partij de volgende bestemmingsreserves:

Verkiezingsfonds

Betreft het saldo beschikbaar voor de financiering van Europese, landelijke en provinciale verkiezingen, en de landelijke kosten van de gemeenteraadsverkiezingen.

Spaarfonds afdelingen

Betreft het uit de contributieontvangsten afgezonderd bedrag voor de afdelingen bestemd ter financiering van de kosten van de gemeenteraadsverkiezingen op lokaal niveau.

Hans Rosenbergfonds

Betreft een in voorgaande jaren ontvangen legaat bestemd voor de financiering van bijzondere ledenwervingsactiviteiten buiten de reguliere begroting.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Staat van baten en lasten

Doel van deze staat is het zo getrouw mogelijk weergeven van de baten en de lasten van de verslagperiode in vergelijking met de goedgekeurde begroting en in relatie met het voorafgaande jaar.

Voor contributies en het Partijaandeel van de CLB-contributies wordt uitgegaan van de in het verslagjaar feitelijk ontvangen bedragen, voor de overige baten en alle lasten wordt het toerekeningsbeginsel gehanteerd.

Alle baten en lasten worden over de staat van baten en lasten geleid.

TOELICHTING BALANS**Activa**

	€
Materiële vaste activa (1)	
Stand 1 januari 2006	
Aanschaffingswaarde	1.163.059
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2005	<u>685.034</u>
Boekwaarde	<u><u>478.025</u></u>
Mutatie 2006	
Investering	463.828
Desinvestering	207.873-
Afschrijving	<u>80.886-</u>
Totaal mutaties	<u>175.070</u>
Boekwaarde 31 december 2006	<u><u>653.094</u></u>
Stand 31 december 2006	
Aanschaffingswaarde	1.419.014
Cumulatieve afschrijving	<u>765.920</u>
Boekwaarde 31 december 2006	<u><u>653.094</u></u>

Vlottende Activa

€

Leningen/effecten (2)

434.985

De specificatie is opgenomen in bijlage 6.

Afdelingen en gewesten (3)
Afdelingen

Afdelingen in Limburg, betreft leningen

207

Gewesten

Dit betreft voornamelijk aan de gewesten betaalde vaste voorschotten op de contributie-afdracht en verrekeningen

2.000

Te vorderen salariskosten, gewest Zuid-holland

5.956

8.163

Debiteuren (4)

500

Betreft vorderingen op grond van diverse doorberekende kosten en diverse declaraties.

Rekening-courant instellingen (te vorderen) (5)

€

Stichting Den Uyl-lezing

12.439

Stichting Alfred Mozer

72.169

84.608

Diverse vorderingen en vooruitbetaald (6)

Te vorderen overheidssubsidie 2006

813.606

Te vorderen subsidie IMD 2006

8.905

Te vorderen Reaal verzekeringen

90.214

Te vorderen Reaal verzekeringen

5.030

Te vorderen Ziektewetplan

6.757

Te vorderen rente

67.173

Te vorderen Tweede Kamer Fractie

10.392

Te vorderen afd.&gew inz campagne materiaal

28.710

Te vorderen creditnota's crediteuren

3.837

Overige voorderingen

17.444

Voorraad brochures

132.124

Depotbedrag TPG

24.405

Leningen en voorschotten medewerkers

55.683

Voorschotten medewerkers inz activiteiten

16.401

Voorschotten crediteuren

61.746

Transport

1.342.146

ERNST & YOUNG

Transport	
Vooruitbetaalde huur Herengracht 54 en 105-107	1.342.429
Vooruitbetaalde huisvestingskosten	75.492
Vooruitbetaalde bureaunkosten	9.207
Vooruitbetaalde computerkosten	21.670
Vooruitbetaalde abonnementen	5.865
Vooruitbetaalde personeelskosten	1.372
Vooruitbetaalde activiteiten kosten	104.207
	2.477
	<u>1.562.717</u>

Liquide middelen (7)

	€
Kas	4.952
Postbank, girorekening 18218	317.056
Postbank, girorekening 130095	15.294
Postbank, girorekening 2590	997
Postbank, girorekening 30624	9.107
Postbank, girorekening 3479700	1.811
Postbank, girorekening 230000	5.223
Postbank, girorekening 7554	1.980
Postbank, girorekening 2882	3.865
Postbank, girorekening 7558	210
SNS Bank 63.50.11.778	149.973
SNS Bank 63.51.23.282	718
ING Bank 65.28.94.860	863
	<u>512.048</u>

Deposito- en spaarrekeningen

ASN Bank, spaarrekening 87.10.26.597	217
ASN Bank, spaarrekening 87.10.26.600	11.818
SNS Bank PvdA zakelijk Internetspaar 859781518	21.315
	<u>545.398</u>

Eigen Vermogen
Bestemmingsreserves
Verkiezingsfonds (8)

Stand 1 januari 2006	858.734
----------------------	---------

Mutatie 2006

Af: Resultaatbestemming / Saldo Campagne GR-verkiezingen (zie bijlage 8)	-857.739
Stand 31 december 2006	<u>994</u>

Spaarfonds afdelingen / GR-verkiezingen (9)

Stand 1 januari 2006	204.162
----------------------	---------

Mutatie 2006

Bij: Begroote resultaat bestemming 2006	221.300
Af: Resultaatbestemming/Bijdragen aan afd. inz GR Campagne	-102.116
Stand 31 december 2006	<u>323.346</u>

Spaarfonds PS-verkiezingen (10)

Stand 1 januari 2006

-

Mutatie 2006

Bij: Begrootte resultaat bestemming 2006

100.000

Stand 31 december 2006

100.000**Hans Rosenbergfonds (11)**

Stand 1 januari 2006

20.588

Af: Resultaatbestemming / Mutatie 2006 tbv ledenwerf acties

-20.588

Stand 31 december 2006

-**Algemene reserve (12)**

Stand 1 januari 2006

2.276.901

Af: Resultaat bestemming

-1.943.058

Stand 31 december 2006

333.843**Voorzieningen**

€

Scholing personeel (13)

Met de Ondernemingsraad bestaat de afspraak dat 1,5% van de loonsom aan scholings-activiteiten wordt besteed. Het resterende bedrag dat niet in betreffende jaar wordt besteed komt ten gunste van Voorziening scholing personeel

Stand op 1 januari 2006

15.377

Toevoeging 2006

8.431

Stand op 31 december 2006

23.808**Voorziening onderhoud huurpand (14)**

Stand op 1 januari 2006

6.048

Toevoeging ten laste van de exploitatierekening 2006

60.000

66.048

Af: kosten inzake onderhoud pand

14.250

Stand op 31 december 2006

51.798

Reservering OOW regeling (15)

Stand op 1 januari 2006	345.389
Bij: onder kortlopende schulden in 2005 opgenomen	249.313

Mutatie 2006

Af: afkoop VUT-rechten medewerkers Partij en de Instellingen	-299.603
Af: VUT- uitkering Schrander	-6.867
Bij: toevoeging OOW-regeling	53.919
Bij: te vorderen VUT-rechten medewerkers Instellingen	17.048
Stand op 31 december 2006	<u>359.199</u>

Kortlopende schulden

€

Reservering verlof-uren personeel (16)

Stand op 1 januari 2006	273.000
-------------------------	---------

Mutatie 2006

Af: correctie saldo verlof-uren	-70.655
Bij: gereserveerde tijd-voor tijd uren medewerkers Partij	26.906
Stand op 31 december 2006	<u>229.251</u>

Crediteuren (17)

€

Betreft voornamelijk schulden wegens geleverde materialen en diensten.

Rekening-courant instellingen (verschuldigd) (18)

€

Wiardi Beckman Stichting	99.195
Stichting Fonds Bijzondere Publikaties	334.203
Evert Vermeer Stichting	91.171
Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid	67.653
	<u>592.223</u>

Diverse schulden en vooruitontvangen (19)

Af te dragen loonheffing en sociale lasten	146.296
Te betalen accountantskosten	49.259
Lening o/g: Prins H	11.345
Nog te betalen Hans Anker inz campagne	12.862
Nog te betalen rekening "In goede handen"	2.619
Nog te betalen "Windows live messenger"	5.058
Nog te betalen afdracht gew. Zeeland	7.586
Creditkaarten	5.369
WIA	3.293
Vooruitontvangen inz verkoop tuingroend Oosterbeek	61.316
Nalatenschap J.Holleman tbv afd. Vlaardingen	31.185
Diversen	1.320
	<u>337.507</u>

	Uitkomst	Begroting
TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN		
Baten		
Contributies (20)		
Ontvangen contributies	4.927.658	4.917.000
Bijdrage Fractieleden (21)	86.448	92.100
Bijdragen CLB contributies (22)	329.199	267.000
Overheidssubsidie (23)		
De totale overheidssubsidie bestaat uit:		
- Aandeel Partij van de Arbeid	2.729.198	2.652.300
- Aandeel Dr. Wiardi Beckman Stichting	664.207	642.600
- Aandeel Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid	197.506	161.200
	3.590.911	3.456.100
<u>Het subsidiebedrag voor de Partij en de JS wordt vastgesteld op basis van aantal leden op 01-01-2006</u>		
- Aantal leden van de Partij van de Arbeid op 01-01-2006	61.913	
- Aantal leden JS in de Partij van de Arbeid op 01-01-2006	1.066	
Bijdrage IMD (24)	88.299	89.100
Renten (25)		
Ontvangen rente		
- Rente leningen/dividend effecten (zie bijlage 6)	25.857	
- Rente banken	56.641	
	82.498	
Af: betaalde rente		
- Spaarfonds afdelingen	3.264	
- Stichting Fonds Bijzondere Publikaties	8.944	
- Diversen	499	
	12.707	
	69.790	70.000
Opleidingen (26)	59.997	90.000
Donateursactie Ledenwerving (27)	6.090	30.000

	Uitkomst	Begroting
Diverse baten (28)		
Saldo verkoop winkel materiaal	46.867	
Rente reaal rek-crt 2006	5.959	
Te vorderen energiebelasting	3.689	
Te vorderen schadevergoeding pvv/groep wilders	3.367	
Verlaging voorziening bijzondere verpl. personeel	5.340	
Boekwinst verkoop ANS-aandelenfonds	8.925	
Saldo verlofuren personeel	70.655	
Overige baten	21.915	
	<u>166.716</u>	<u>15.000</u>

Giften € 500,- en boven € 500,- gekregen in 2006:

	€
- A.M. Aan	1.001
- H. Beltman	600
- W.J. Bos	1.300
- C.M.P. Curvers	500
- C. Dasy Ouwens	1.700
- G. Dallinga	758
- G. Depla	3.900
- A. Depla-Teulings	550
- A. Edelenbosch-van Houten	550
- E.J. Eeftink	500
- J.C.M. van Eijndhoven	500
- J.W.G.M. Groos	500
- B.J. Groot	500
- L. Hartveld	500
- E. Hiemstra-Schans	500
- D.J. Hoekstra	500
- T.A. Hofman	500
- H. van Hofwegen	1.600
- R. Honselaar	600
- J.M. Hoogland	1.000
- M.W. ter Horst	700
- P.H. Hugenholtz	600
- S. de Jong	628
- G. Kriegsman-Oosting	500
- C. van Lookeren Campagne	600
- C. Looper	500
- Q.J. Marck	550
- W. Meijer	1.000
- H.J. Nijhuis	600
- S. Patijn	850
- G.J. Piek	500
- J.A. Pieterse	500
- H. van der Pols	950
- F. Roelfsema	605
- W.F.M. Roes	1.000
- M.W.C. Sandbrink	550
- A.P. Schilthuis	728
- R. Schippers	550
- J.A.P. Smeets	1.500
- J.C.F. Talman	808
- E. ter Veld	575
- M. Verbeet	628
- A. Verhappen	568
- H.K. Verkoren	6.000
- A.M. Vliegthart	500
- C.P. Vogelaar	500
- J.A. Westdorp-Allema	500

02072107

	Uitkomst	Begroting
Lasten		
Organisatiekosten partijbestuur en IMD (29)		
Salarissen en sociale lasten voorzitter, algemeen directeur en bestuurssecretariaat	432.258	448.100
Kosten facilitair bedrijf	118.536	109.400
Huisvestingskosten	58.047	59.000
Bureaunkosten	44.160	38.600
Computerkosten	29.244	30.700
Reis- en verblijfkosten:		
- Vaste vergoeding	4.147	3.700
- Overige vergoeding	22.917	25.000
	<u>27.064</u>	<u>28.700</u>
Overige personeelskosten:		
- Scholing	30.000	30.000
- BHV Scholing	976	4.000
- Arboned	13.380	7.500
- Personeelsadvertenties	95.500	7.000
- Personeelsfestiviteiten	11.928	6.000
- Jubilea en afscheid pers	2.684	6.000
- Kinderopvang	13.140	19.000
- Ondernemingsraad	1.321	4.000
- Functieclassificatie	24.836	15.000
- Juridisch advies personeel	20.039	20.000
- Overige kosten	273	10.000
- Opvangloomconsequenties		80.500
	<u>214.077</u>	<u>209.000</u>
Voorziening oudere werknemers	53.919	60.000
Accountantskosten	24.804	24.800
Extern advies	7.745	13.900
Extra personeel en stagiaires	4.897	20.000
Diverse kosten	3.498	9.100
Onvoorzien	124.817	30.600
Bijstelling Facilitair. Bedrijf	106.393	
Totaal organisatiekosten	<u>1.249.459</u>	<u>1.081.900</u>

	Uitkomst	Begroting
<i>Organisatiekosten Instituut Meerpartijen Democratie</i>		
Salarissen en sociale lasten	67.338	71.700
Huisvestingskosten	7.219	7.300
Bureaunkosten	3.719	5.700
Computerkosten	6.959	8.400
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	642	
- Overige vergoeding	3.775	
	<hr/> 4.417	<hr/> 1.100
Overige kosten	684	1.100
Totaal organisatiekosten	<hr/> 90.336	<hr/> 95.300
Activiteiten partijbestuur		
Reis- en vergaderkosten partijbestuur	96.093	50.000
Politiek forum	42.951	25.000
Adviesraad verenigingszaken	6.597	8.000
Ledenraadpleging	17.893	30.000
<i>Congres 30 september - 1 oktober 2006 (was niet begroot)</i>		
- Zaalhuur en bijkomende kosten	240.160	
- Drukwerk en mailing	25.088	
- Reis- en verblijfkosten	86.268	
- Overige kosten	25.884	
Totaal kosten	<hr/> 377.400	
Bijdrage begrotingen afdelingen Partij	<hr/> 202.219-	
	175.181	-
Kandidaatstellingscommissie 1e+2e kamer	29.075	10.000
Verkiezingsprogrammacommissie	45.651	10.000
Politieke Actualiteit	100.000	100.000
Regionale ledenbijeenkomsten	5.886	35.000

	Uitkomst	Begroting
<i>60 jaar PvdA op 11 februari 2006</i>		
- Zaalhuur en bijkomende kosten	91.011	
- Kosten programma	85.185	
- Drukwerk en mailing	21.490	
- Reis- en verblijfkosten	19.006	
	<u>216.692</u>	<u>200.000</u>
Bijdrage Den-Uyl lezing	7.900	7.900
Ko Suurhoff prijs	1.911	1.000
Inhoudelijke debatten Partijbestuur	13.182	15.000
Archiefproject IISG	15.000	15.000
<i>Werkgroepen</i>		
Landelijke werkgroep Milieu en Energie	888	2.900
Werkgroep Patiënt Centraal	4.779	4.100
Overige werkgroepen	159	2.500
Landelijk adviesgroep ouderenbeleid	11.974	7.300
	<u>17.800</u>	<u>16.800</u>
Overige activiteiten partijbestuur	4.878	4.300
Biografie Pieter Jelles Troelstra	12.500	12.500
	<u>809.191</u>	<u>540.500</u>
Totaal activiteiten partijbestuur	<u>809.191</u>	<u>540.500</u>
Totaal partijbestuur em IMD	<u>2.148.985</u>	<u>1.717.700</u>
Beleid en onderzoek (30)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	112.763	112.300
Kosten facilitair bedrijf	32.369	31.300
Huisvestingskosten	14.487	14.700
Bureaunkosten	5.771	4.600
Computerkosten	6.959	8.400
Diverse kosten	-	1.000
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	1.632	
- Overige vergoeding	1.523	
	<u>3.155</u>	<u>3.400</u>
Totaal organisatiekosten	<u>175.504</u>	<u>175.700</u>
<i>Activiteiten</i>		
Onderzoek	66.255	67.500
Totaal beleid en onderzoek	<u>241.758</u>	<u>243.200</u>

	Uitkomst	Begroting
Internationaal Secretariaat (31)		
<i>Organisatiekosten Internationaal Secretariaat</i>		
Salarissen en sociale lasten	128.558	164.400
Kosten facilitair bedrijf	49.042	46.900
Huisvestingskosten	15.256	15.500
Bureaunkosten	14.074	19.700
Computerkosten	11.042	13.300
 Reis- en verblijfkosten bezoldigd bestuurder		
- Vaste vergoeding	4.970	
- Overige vergoeding	800	
	5.770	-
 Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	126	
- Overige vergoeding	678	
	804	5.600
 Overige kosten	2.493	1.000
 Totaal organisatiekosten	227.039	266.400
<i>Activiteiten</i>		
Internationale reizen	30.005	26.700
Reis- en verblijfkosten partijdelegaties	2.653	8.200
Lidmaatschappen Socialistische Internationale, PES en overige	57.960	57.600
Informatie leden, bijeenkomsten en debatten	10.822	19.400
LAO Internationaal	3.252	2.500
PES Women	5.894	2.500
PES-delegatie	3.231	-
	113.817	116.900
 Totaal Internationaal Secretariaat	340.856	383.300

	Uitkomst	Begroting
Kenniscentrum (32)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	276.852	298.300
Kosten facilitair bedrijf	80.886	78.200
Huisvestingskosten	31.207	31.700
Bureaunkosten	17.520	16.800
Computerkosten	18.360	21.100
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	3.290	
- Overige vergoeding	5.260	
	<u>8.550</u>	<u>6.500</u>
Overige kosten	22	2.000
Totaal organisatiekosten	<u>433.397</u>	<u>454.600</u>
<i>Activiteiten</i>		
Projecten voor Partijbestuur	77.327	75.000
Verkenningen en debatten	19.703	20.000
Projecten Kenniscentrum	7.038	10.000
Oppositie op schrift	22.435	20.000
Onvoorzien	4.944	5.000
	<u>131.447</u>	<u>130.000</u>
Totaal kenniscentrum	<u>564.844</u>	<u>584.600</u>

	Uitkomst	Begroting
Human resource management (33)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	131.984	115.600
Kosten facilitair bedrijf	32.905	31.300
Huisvestingskosten	10.762	10.900
Bureaunkosten	6.290	3.500
Computerkosten	10.390	12.600
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	1.518	
- Overige vergoeding	35	
	<u>1.553</u>	<u>1.600</u>
Totaal organisatiekosten	<u>193.884</u>	<u>175.500</u>
<i>Activiteiten</i>		
Human talent commissie	632	2.000
Intervisie	-	5.000
Talentedacademie	40.951	
Ontwikkeling talentenacademie	21.693	
	<u>62.644</u>	<u>30.000</u>
Conferentie vrijwilligersmanagement	7.167	7.500
Assessment 2e- en 1e-kamerleden	-	15.000
Kommer en Kwel	5.393	5.000
ORAT	7.993	-
	<u>83.829</u>	<u>64.500</u>
Totaal human resource management	<u>277.713</u>	<u>240.000</u>

	Uitkomst	Begroting
Regionale partijorganisatie (34)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	492.353	398.900
Kosten facilitair bedrijf	178.434	172.000
Huisvestingskosten	53.813	54.700
Bureaunkosten	34.447	30.100
Computerkosten	42.351	47.100
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	19.688	
- Overige vergoeding	14.346	
	<u>34.034</u>	<u>24.500</u>
Overige kosten	1.441	3.500
Totaal organisatiekosten	<u>836.872</u>	<u>730.800</u>
<i>Activiteiten</i>		
Convenanten regionale steunpunten	107.308	160.000
Werkbudget activiteiten regionale steunpunten	62.980	80.000
<i>Afdracht afdelingen en gewesten</i>		
- Afdelingen	656.676	
- Gewesten	344.475	
	<u>1.001.151</u>	<u>1.004.000</u>
Project T (Transparantie)	78.400	67.500
Juridisch Advies	292	7.500
Trainingen gebruikers	3.635	-
Bijdragen aan de afdelingen *	102.116	
	<u>1.355.881</u>	<u>1.319.000</u>
Totaal regionale partijorganisatie	<u>2.192.755</u>	<u>2.049.800</u>

* Resultaatbestemming: tlv Spaarfonds GR-Verkiezingen

	Uitkomst	Begroting
Permanente campagne (35)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	38.709	36.400
Kosten facilitair bedrijf	16.136	15.600
Huisvestingskosten	5.383	5.500
Bureaunkosten	3.035	5.000
Computerkosten	3.481	4.300
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	760	
- Overige vergoeding	1.311	
	2.071	500
Diverse kosten	1.139	500
Totaal organisatiekosten	69.954	67.800
<i>Activiteiten</i>		
Arena bijeenkomsten/briefings	54.100	54.100
1 mei bijeenkomst	15.000	15.000
Meer rood op straat	15.991	10.000
Gemeentelijke herindelingen	279	2.500
<i>Vrijwilligersfeest</i>		
- Zaalhuur en bijkomende kosten	175.702	
- Drukwerk en mailing	3.159	
- Reis- en verblijfkosten	42.284	
- Overige kosten	53.701	
	274.846	200.000
Landelijke manifestatie	5.000	5.000
Belangstellendencampagne	627	-
	365.843	286.600
Totaal permanente campagne	435.797	354.400

	Uitkomst	Begroting
Opleidingen (36)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	139.835	182.800
Kosten facilitair bedrijf	31.832	31.300
Huisvestingskosten	10.762	10.900
Bureaunkosten	13.768	13.200
Computerkosten	7.143	8.400
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	415	
- Overige vergoeding	1.181	
	1.596	2.200
Overige kosten	879	1.500
Totaal organisatiekosten	205.815	250.300
<i>Activiteiten</i>		
Rosa leergang	44.511	60.000
Op maat	20.616	20.000
Integriteitstrainingen	13.422	10.000
Leergang kandidaat tweede kamer	10.965	10.000
Training lijsttrekker staten	3.578	3.000
<i>Doelgroepen</i>		
PVDA-Vrouwennetwerk	16.065	15.000
Regionale vrouwenbijeenkomsten	5.036	5.000
MEV	1.111	15.000
50+ beurs en 50+ krant	26.776	25.000
Jongereninitiatieven	5.000	5.000
Jongerenwerkdag	5.000	5.000
Bijdrage aan GR-Camapagne	35.185	35.000
	187.265	208.000
Totaal opleidingen	393.080	458.300

	Uitkomst	Begroting
Communicatie		
Ledenwerving (37)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	37.810	36.300
Kosten facilitair bedrijf	16.136	15.600
Huisvestingskosten	8.881	9.000
Bureaunkosten	9.057	4.500
Computerkosten	3.481	4.300
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	306	
- Overige vergoeding	796	
	1.102	3.300
Overige kosten	283	500
Totaal organisatiekosten	76.750	73.500
<i>Activiteiten</i>		
Materiaal ledenwerving	17.767	17.700
Adverteren	34.536	30.000
Telemarketing	4.459	-
Donateursactie	73.956	60.000
	130.718	107.700
Totaal ledenwerving	207.468	181.200

	Uitkomst	Begroting
Ledenbehoud (38)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	33.281	29.300
Kosten facilitair bedrijf	16.136	15.600
Huisvestingskosten	3.970	4.000
Bureaunkosten	3.032	4.000
Computerkosten	3.480	4.300
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	610	
- Overige vergoeding	38	
	<u>648</u>	<u>800</u>
Diverse kosten	-	300
Totaal organisatiekosten	<u>60.547</u>	<u>58.300</u>
<i>Activiteiten</i>		
Ledenbehoud	<u>43.828</u>	<u>20.000</u>
Totaal ledenbehoud	<u>104.375</u>	<u>78.300</u>

	Uitkomst	Begroting
Partijpers (39)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	247.087	210.000
Kosten facilitair bedrijf	97.023	93.800
Huisvestingskosten	22.965	23.300
Bureaunkosten	12.375	7.000
Computerkosten	21.527	25.300
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	2.551	
- Overige vergoeding	1.492	
	<u>4.043</u>	<u>2.900</u>
Diverse kosten	601	500
Totaal organisatiekosten	<u>405.621</u>	<u>362.800</u>
<i>Activiteiten</i>		
Productiekosten ledenblad "Rood", 5 nrs	371.163	315.000
Productiekosten radio- en televisie uitzendingen	60.822	65.000
	<u>431.985</u>	<u>380.000</u>
Totaal partijpers	<u>837.606</u>	<u>742.800</u>

	Uitkomst	Begroting
ICT (40)		
<i>Organisatiekosten</i>		
Salarissen en sociale lasten	52.509	85.800
Kosten facilitair bedrijf	16.673	15.600
Huisvestingskosten	3.828	3.900
Bureaunkosten	6.358	3.800
Computerkosten	4.083	4.900
Reis- en verblijfkosten medewerkers		
- Vaste vergoeding	113	
- Overige vergoeding	374	
	<u>487</u>	<u>400</u>
Diverse kosten	374	500
Totaal organisatiekosten	<u>84.312</u>	<u>114.900</u>
<i>Activiteiten</i>		
Website	76.369	30.000
ICT projecten t.b.v. communicatie met leden	54.049	50.000
	<u>130.418</u>	<u>80.000</u>
Ledenadministratiesysteem	36.440	15.000
Totaal ICT	<u>251.170</u>	<u>209.900</u>

	Uitkomst	Begroting
Instellingen (41)		
Betreft de bijdragen aan:		
Dr. Wiardi Beckman Stichting		
- bijdrage leden	12.444	12.400
- overhead kosten	137.097	125.100
- huur subsidie	4.968	5.000
- subsidie overheid (geoommerkt)	652.210	642.600
	<u>806.719</u>	<u>785.100</u>
Centrum voor Lokaal Bestuur		
- overhead kosten	109.400	109.400
- huur subsidie	2.920	2.900
	<u>112.320</u>	<u>112.300</u>
Evert Vermeer Stichting		
- bijdrage leden	42.310	42.300
- overhead kosten	125.100	125.100
- huur subsidie	1.383	1.400
	<u>168.793</u>	<u>168.800</u>
Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid		
- bijdrage leden	37.332	37.300
- overhead kosten	65.045	62.500
- huur subsidie	1.172	1.200
- subsidie overheid (geoommerkt)	194.961	161.200
	<u>298.510</u>	<u>262.200</u>
Stichting Alfred Mozer		
- bijdrage leden	8.300	8.100
- overhead kosten	62.496	62.500
	<u>70.796</u>	<u>70.600</u>
Anne Vondeling Stichting		
- overhead kosten	62.496	62.500
	<u>62.496</u>	<u>62.500</u>
	<u>1.519.634</u>	<u>1.461.500</u>

02072007

Specificatie beleggingen

Aflossings- datum	01-01-2006		Aankopen 2006	Verkopen 2006
	Nominaal	Balans- waarde		
	€	€	€	€
Obligaties				
5,25% ING bank 99/19 5,25%	7-6-2019	153.000	146.694	
5,875% ING bank 01/11 5,875%	23-2-2011	190.000	191.635	
5,875% ING verz 97/07 5,875%	24-9-2007	95.294	98.960	
		<u>aantal/stuks</u>		
Beleggingsfonds(en)				
ASN Aand.fonds 1770 st.		1.770	106.713	116.289
			<u>544.002</u>	<u>116.289</u>

Bijlage 6
 bij rapport d.d. 7 mei 2007
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

31-12-2006					
Nominaal	Kostprijs	Beurs- waarde	Balans waarde	Koerswinst/ -verlies 2006	Rente c.q. dividend 2006
€	€	€	€	€	€
153.000	146.694	168.422	146.694		8.033
190.000	191.635	202.730	191.635		11.163
95.294	98.960	96.657	96.657	-2.304	5.599
 <u>aantal/stuks</u>					
			-	9.576	1.062
	<u>437.289</u>	<u>467.809</u>	<u>434.986</u>	<u>7.272</u>	<u>25.857</u>

CAMPAGNE GEMEENTERAADVERKIEZINGEN 2006**Uitkomst****Baten**

Opbrengst verkoop materiaal	307.627
Opbrengsten spots	71.730
Bijdrage B&O, O&P, Partijpers	204.100

Totaal baten	583.457
---------------------	----------------

Lasten

<i>Organisatiekosten</i>	
Totaal organisatiekosten	179.313

Activiteiten

Media	554.531
Electoraal Onderzoek	70.661
Materiaal	460.025
MROS en Evenementen	176.667
	1.261.883

Totaal lasten	1.441.196
----------------------	------------------

Saldo negatief	857.739-
-----------------------	-----------------

CAMPAGNE TWEEDE KAMER VERKIEZINGEN 2006	Uitkomst
Baten	
Inzameling TK	604.679
Opbrengsten verkoop materiaal	117.221
Totaal baten	<u>721.900</u>
Lasten	
<i>Organisatiekosten</i>	
Totaal organisatiekosten	<u>386.051</u>
<i>Activiteiten</i>	
Media	755.787
Electoraal Onderzoek	168.984
Campagnemateriaal	588.446
MROS en Evenementen	376.162
	<u>1.889.379</u>
Totaal lasten	<u>2.275.430</u>
Saldo negatief	<u>1.553.530-</u>

Aan: het Partijbestuur van de Vereniging Partij van de Arbeid

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2006 (zoals opgenomen in pagina 2 tot en met 31) van de Vereniging Partij van de Arbeid te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de winst-en-verliesrekening over 2006 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het partijbestuur van de Vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Vereniging. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het partijbestuur van de Vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

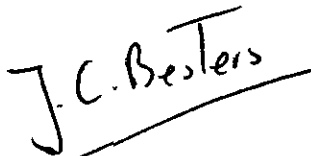
Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging Partij van de Arbeid per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Amsterdam, 10 mei 2007

Ernst & Young Accountants
namens deze

J.C. Besters RA

02072007

Financieel verslag 2006

2

Amsterdam, 2007

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS

020010007

PARTIJ VAN DE ARBEID

Boekjaar 2006

uitgaven obv
kasselsel

Partijbestuur & IMD	2.052.592
Beleid en Onderzoek	242.647
Internationaal Secretariaat	341.715
Kenniscentrum	558.570
Human Resource Management	289.484
Regionale Partijorganisatie	2.227.123
Permanente Campagne	126.557
Opleidingen	319.130
Ledenwerving	238.573
Ledenbehoud	106.808
Partijpers	962.899
ICT	255.811
Instellingen	2.246.023
Campagne Gemeenteraad Verkiezingen	977.470
Campagne Tweede Kamer Verkiezingen	2.019.340
	<hr/>
	12.964.742
Bij: Vooruitbetaalde lasten tbv 2007 betaald in 2006	229.468
Af: Vooruitbetaalde lasten tbv 2006 betaald in 2005	-139.260
Bij: Apparatuur geïnvesteerd in 2006	453.290
Af: Afschrijvingskosten apparatuur in 2006	-78.634
	<hr/>
Uitgaven totaal volgens kasstelsel	<u>13.429.607</u>

Het subsidiebedrag voor de Partij wordt vastgesteld op basis van aantal leden op 01-01-2006

Aantal leden van de PvdA op 01-01-2006: 61.913

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS

02071007

Aan: het Partijbestuur van de Vereniging Partij van de Arbeid

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben het bijgevoegde financiële verslag over het jaar 2006 van de Vereniging Partij van de Arbeid gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het partijbestuur van de Vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van het financiële verslag die een getrouw beeld dient weer te geven in overeenstemming met de in artikel 5 van de Wet subsidiëring politieke partijen genoemde activiteiten samenhangende uitgaven en ontvangsten, alsmede van de voor de subsidievestiging relevante ledenaantallen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financiële verslag van uitgaven en ontvangsten, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financiële verslag op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financiële verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financiële verslag. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financiële verslag van uitgaven en ontvangsten, alsmede ledenaantallen relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Vereniging.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

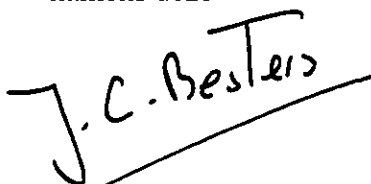
Oordeel

Wij zijn van oordeel dat het financiële verslag een getrouw beeld geeft van de met de in artikel 5 van de Wet subsidiëring politieke partijen genoemde activiteiten samenhangende uitgaven en ontvangsten, alsmede van de voor de subsidievaststelling relevante ledenaantallen.

Tevens zijn wij van mening dat de in de Wet subsidiëring politieke partijen en de Regeling subsidiëring politieke partijen neergelegde verplichtingen correct zijn nageleefd.

Amsterdam, 25 juni 2007

Ernst & Young Accountants
namens deze

J.C. Besters RA

02072007

2007/092

Activiteitenverslag

Verslag van het jaar 2006

3

Amsterdam, 23 mei 2007

02072007

Inhoudsopgave

1.	De PvdA als democratische ledenpartij	7
1.1	Partijbestuur	7
1.1.1	Algemeen	7
1.1.2	Samenstelling	7
1.1.3	Taakverdeling	8
1.2.1	Beroepscommissie	10
1.2.2	Adviescommissie kandidaatstelling	10
1.2.3	Verkiezingsprogrammacommissie	10
1.2.4	Reglementencommissie	12
1.2.5	Adviesteam Kommer en Kwel	12
1.2.6	Werkgroep Congres Nieuwe Stijl	13
1.2.7	Landelijke werkgroep Milieu en Energie	13
1.3	Contacten met neveninstellingen	13
1.4	Bijzondere bijeenkomsten	14
1.5	Congres	14
1.5.1	Algemeen	14
1.5.2	Verkiezingscongres 30 september en 1 oktober 2006	14
1.6	Presidium	15
1.7	Politiek Forum	15
1.7.1	Algemene omschrijving	15
1.7.2	Bijeenkomsten en besproken onderwerpen	16
1.7	Adviesraad Verenigingszaken	17
1.7.1	Algemeen	17
1.7.2	Bijeenkomsten in 2006	17
1.8	Doelgroepen	17
1.8.1	Vrouwennetwerken	17
1.8.2	Ouderen	18
1.9	HRM/Scouting en opleiding	19
1.9.1	HRM	19
1.9.2	Talentencommissie	20
1.9.3	Kandidaatstelling gemeenteraad en provinciale staten	21
1.9.4	Kandidaatstelling Tweede en Eerste Kamer	21
1.9.6	Sociaal netwerk	22
1.9.7	Vacaturebank	22
1.9.8	Talentenacademie	23
1.9.9	De Nationale Carrièrebeurs	24
1.9.10	ROSA-leergang 20	24
1.9.11	Campagnetrainingen Op Maat	25
1.10	Communicatie	26
1.10.1	Website	26
1.10.2	Website gedurende de Campagne (Overige campagne-activiteiten zie campagne)	26
	IkStemSociaal	26
	www.wouterbos.nl	26
	www.checkdefeiten.nl	26
	www.watwiljijmetnederland.nl	27
	Standpuntengenerator	27
	De Ideeënfabriek	27

De PvdA-Nieuwsbrief	27
1.10.3 Website techniek	27
Inschrijfmodule Ideeëntrein	27
Kandidaatstellingsmodule	27
Campagnewinkel	28
Websites afdelingen en volksvertegenwoordigers	28
1.10.4 Mijn PvdA	28
1.11 Rood en Rode Krant	29
1.12 Automatisering	29
1.12.1 PC's vervangen en nieuwe images	29
1.12.2 Migratie van fysieke servers naar virtuele servers	30
1.12.3 VPN DSL naar VPN Ethernet (glasvezel) t.b.v. verbinding H105 met H54	30
1.12.4 Decos applicatie / server migratie;	30
1.12.5 Nieuwe hostingplatforms	30
1.12.6 Beveiliging hostingplatform	30
1.12.7 Finstream ter vervanging van Girocom	30
1.12.8 Backup systeem	30
1.12.9 Telefooncentrale	30
1.12.10 Pasjessysteem	30
1.12.11 Mobiele telefonie	30
1.13 Ledenwerving en ledenbehoud	30
1.13.1 Inleiding	30
1.13.2 Belangstellenden	31
1.13.3 Belacties	31
1.13.4 Ledenwerving	31
1.13.5 Ledenbehoud	31
1.13.6 Ledenraadplegingen	31
2. De PvdA als volkspartij	32
2.1 Campagne	32
2.1.1 Media en partijpublicaties Gemeenteraadsverkiezingen	32
2.1.2 Media en publicaties Tweede Kamerverkiezingen	33
Campagnelied	33
2.1.3 MeerRoodopStraat-dagen (MRoS-dagen)	34
2.1.4 Overige Campagnebijeenkomsten en activiteiten	35
6 arena-bijeenkomsten	36
2.1.5 Electoraal onderzoek	37
2.1.6 Campagne materiaal	37
2.2 Regionale Steunpunten	37
2.2.1 Algemeen	37
2.2.2 De aanpak: maatwerk	38
2.2.3 Convenanten in 2006	38
2.2.4 Gemeentelijke herindelingen	39
2.2.5 Rol Medewerkers Regionale Steunpunten – 2006	39
2.3 Trainingsdagen raadsleden / Mini-Wibaut-Leergang	40
2.4 DOE MEE-festival	41
2.5 60 jarige jubilarissen: Operatie Speld	42
2.6 Provinciale ledenraadplegingen	43
2.7 Campagnecoördinatoren webgroep	44

2.8	Regionale vrijwilligerscoördinatoren	42
3.	De PvdA als Ideeënpartij	43
3.1	Inleiding	43
3.2	Oppositie op schrift	43
3.3	Ondersteuning Projectgroepen ingesteld door het partijbestuur	44
3.3.1	Projectgroep Modernisering verzorgingsstaat	44
3.3.2	Projectgroep Toekomst Publieke Sector	44
3.3.3	Projectgroep Vreedzaam Veilig	44
3.3.4	Projectgroep Wonen	44
3.4	PvdA 60 jaar	44
3.5	Uitwisseling met SPD in Berlijn	45
3.6	Het PvdA verkiezingsprogramma	45
3.6.1	Sterk en Sociaal, 8 juni; Groningen	46
3.6.2	Milieu & Energie, 10 juni; Rotterdam	46
3.6.3	Internationale Samenwerking, 15 juni; Amsterdam,	46
3.6.4	Onderwijs, 24 juni 2006; Eindhoven,	46
3.7	Overige activiteiten en bijeenkomsten ten behoeve van het verkiezingsprogramma	47
3.7.1	Eén jaar na het referendum:	47
3.7.2	Links en het bedrijfsleven	47
3.7.3	De ideeënfabriek	47
3.7.4	Expertmeeting systematiek van de onderzoeksfinanciering	48
3.8	'Wouter Ontmoet': een debatserie rondom Wouter Bos	48
3.8.1	Publieke Omroep, 12 april in Amsterdam	48
3.8.2	Vrouwen, 24 mei in Utrecht	48
3.9	Terrorisme rapport	48
3.10	Studenten introductiedagen	48
3.11	50+ beurs in Utrecht	49
3.12	Hertalen verkiezingsprogramma	49
3.13	Klimaat neutrale campagne	49
3.14	Gezonde voeding op school	49
3.15	Jonge gezinnenbeurs	49
3.16	Boer zoekt kiezer tournee	49
3.17	Actie tegen bureaucratie	50
3.18	Flyer Homoseksualiteit	50
3.19	Bondgenootschappen	50
4.	Internationale Samenwerking	50
4.1	Algemeen	51
4.2	Discussie binnen de partij – debatten, bijeenkomsten, informatie leden	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.3	Internationale vertegenwoordigingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.4	Bezoeken aan de PvdA door vertegenwoordigers van zusterpartijen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

4.5	Bezoeken PvdA aan zusterpartijen/ Deelname aan congressen van zusterpartijen _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.6	Partij van Europese Socialisten (PES) _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.7	PES-women _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.8	ESO/LAO internationaal _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.9	Socialist International (SI) _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.10	Socialist International Women (SIW) _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.11	Stichtingen _____	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.	Partijbureau _____	57
5.1.1	Financiën _____	57
5.1.2	Jaarrekening voor non-profitorganisaties _____	57
5.1.3	Koppeling Aware-exact _____	57
5.1.4	Afdrachtingeregeling/project T _____	57
5.1.5	De delegatieregeling _____	57
5.1.6	Subsidie politieke partijen _____	58
5.2	Personeelsbeleid _____	58

Voorwoord

Voor u ligt het activiteitenverslag van de Partij van de Arbeid over het kalenderjaar 2006. De gevoerde campagnes voor de lokale en de Tweede Kamerverkiezingen speelden een voorname rol in de activiteiten van dit jaar. Voor het partijbestuur lagen de zwaartepunten bij:

De PvdA als democratische ledenpartij

- Het serieuzer nemen van de partijleden, onder meer door ledenraadplegingen bij bepaalde functies en onderwerpen, door de participatiemogelijkheden te vergroten, onder andere door voorstellen te formuleren aangaande ledenstemrecht op het congres, en de service aan de (nieuwe) leden te vergroten.
- Het versterken van de partijorganisatie, onder meer door de uitbreiding van de ICT-faciliteiten, het krachtig voortzetten van regionale steunpunten, het benutten van de capaciteiten van het Kenniscentrum en een professionele aanpak van scouting en begeleiding van politiek talent.
- Het bevorderen van afstemming van de (externe) activiteiten van de verschillende afdelingen van het partijbureau, de neveninstellingen en de fracties.

De PvdA als volkspartij

- De organisatie en het voeren van een campagne voor zowel de gemeenteraad als voor de Tweede Kamer.
- Het stimuleren van de externe gerichtheid van de partij door middel van het regelmatig onderhouden van contacten met kiezers, sympathisanten en maatschappelijke organisaties staat voor de PvdA als volkspartij centraal, zeker gedurende politieke campagnes moeten we zichtbaar zijn bij mensen in de buurt. Dit geldt zowel het landelijke als het lokale niveau. In 2006 is er dan ook een breed scala aan activiteiten op campagneniveau georganiseerd.
- Het regelmatig organiseren van bijeenkomsten over actuele politieke kwesties (in zogeheten openbare arenabijeenkomsten, maatschappelijke forums met (ervarings)deskundigen op verschillende beleidsterreinen, 'Meer-rood-op-straat'-acties, etc.

De PvdA als ideeënpartij

- Het zetten van verdere stappen op het pad van de partijvernieuwing, waarbij vooral de inhoudelijke, programmatische vernieuwing – die nooit af is – krachtig wordt voortgezet.
- Het stimuleren – en waar nodig initiëren – van partijbrede debatten over fundamentele vraagstukken, waaronder bijvoorbeeld de uitzending van troepen naar Afghanistan maar ook over het verkiezingsprogramma en de politieke koers van de partij.
- Het actief deelnemen aan het debat over de toekomst van de sociaal-democratie in Nederland en in de wereld.

In dit Activiteitenverslag vindt u een weergave van de inspanningen van het partijbestuur om de ambities te verwezenlijken. Veel activiteiten vonden plaats ten behoeve van afdelingen en raadsfracties, gewesten en statenfracties, partijbestuur en de fracties in de Staten-Generaal en het Europese Parlement. Maar veel inspanning werd ook verricht uit betrokkenheid van de partij bij maatschappelijke acties. Inzet bij dit alles is te laten zien waar de PvdA voor staat, wat haar motiveert en waarom het telkens weer nodig is aan de

realisatie van haar ideaal - een rechtvaardige maatschappij op basis van sociaal-democratische beginselen
- te werken.

1. De PvdA als democratische ledenpartij

De PvdA als democratische ledenpartij

- Het serieuzer nemen van de partijleden, onder meer door ledenraadplegingen bij bepaalde functies en onderwerpen, door de participatiemogelijkheden te vergroten, onder andere door voorstellen te formuleren aangaande ledenstemrecht op het congres, en de service aan de (nieuwe) leden te vergroten.
- Het versterken van de partijorganisatie, onder meer door de uitbreiding van de ICT-faciliteiten, het krachtig voortzetten van regionale steunpunten, het benutten van de capaciteiten van het Kenniscentrum en een professionele aanpak van scouting en begeleiding van politiek talent.
- Het bevorderen van afstemming van de (externe) activiteiten van de verschillende afdelingen van het partijbureau, de neveninstellingen en de fracties.

1.1 Partijbestuur

1.1.1 Algemeen

Het partijbestuur is het door het congres gekozen orgaan dat belast is met de algemene leiding van de partij, het beheer van de partijorganisatie en het uitvoeren van taken en bevoegdheden die hem zijn toegewezen. Het partijbureau ondersteunt het landelijk PvdA-bestuur in de dagelijkse uitvoering.

1.1.2 Samenstelling

Het partijbestuur heeft een middels ledenraadpleging gekozen partijvoorzitter waarvan de benoeming door het congres bekrachtigd is. Daarnaast bestaat het bestuur uit tien rechtstreeks door het congres gekozen leden en vijf adviserende leden.

Het congres van 9 en 10 december 2005 koos een nieuw partijbestuur, dat als volgt werd samengesteld:

Leden Partijbestuur:

Michiel van Hulten	Partijvoorzitter
Siepie de Jong	Vice-voorzitter
Marije Laffeber	Internationaal secretaris
Jan van der Moolen	Penningmeester
Amma Asante	Portefeuille Maatschappelijke Netwerken
Rian van Dam	Portefeuille Vereniging
Saskia Duives-Cahuzak	Portefeuille Emancipatie en diversiteit
Arnold Jonk	Portefeuille Ideeënontwikkeling
Marie-Louise van Kleef	Portefeuille Scouting, opleiding en bestuurlijke netwerken
Rob de Werd	Portefeuille Ledenontwikkeling en Partijdemocratie
Loes Ypma	Portefeuille Communicatie

Adviserende leden:

Wouter Bos	Fractievoorzitter Tweede Kamer
Han Noten	Fractievoorzitter Eerste Kamer
Max van den Berg	Delegatieleider van de Nederlandse leden in de socialistische fractie in het

Paul Kalma	Europees Parlement
Peter Scheffer	Directeur van de Wiardi Beckman Stichting, na 22 november 2006 vertegenwoordigd door WBS- plaatsvervangend- directeur Frans Becker Voorzitter van de Jonge Socialisten sinds juni 2006; daarvoor in het partijbestuur vertegenwoordigd door Ruben Zandvliet (van juni 2005 tot juni 2006).

1.1.3 Taakverdeling

Op basis van de profielschets van het partijbestuur, die in 2005 werd bijgesteld ten behoeve van het in december 2005 gekozen partijbestuur, zijn de taken en verantwoordelijkheden van het partijbestuur als volgt verdeeld:

Voorzitter

De voorzitter geeft leiding aan de partij, zowel organisatorisch als wat betreft de koers van de partij. De aandacht van de voorzitter wordt gevraagd voor het mobiliseren van de vrijwilligersorganisatie, het stimuleren van het inhoudelijke debat, het aandacht geven aan rekrutering van nieuwe volksvertegenwoordigers, het voeren van verkiezingscampagnes, en het bevorderen van contacten met de kiezers, ook tussen campagneperiode door. De voorzitter geeft op stimulerende wijze leiding aan het partijbestuur en (via de directeur) aan het partijbureau. Hij onderhoudt het contact met afdelingen, gewesten en andere partijverbanden of partijnetwerken, evenals met maatschappelijke organisaties buiten de partij. Hij vertolkt standpunten en levert een bijdrage aan het politieke en maatschappelijke debat. De voorzitter moet in een pluriforme partij kunnen functioneren als samenbindende factor. Van belang is een goede samenwerking met de politiek leider (fractievoorzitter in de Tweede Kamer), waarbij beiden vanuit hun eigen verantwoordelijkheid optreden.

Vice-voorzitter

De vice-voorzitter moet in staat zijn de voorzitter te vervangen als een dergelijke situatie zich voordoet en dient daarom aanvullende kwaliteiten te hebben. Daarnaast is de vice-voorzitter belast met de zorg voor een goede verstandhouding tussen de diverse geledingen en onderdelen van de partijorganisatie. Hij heeft een visie op het functioneren van de partij als vereniging. Een visie die erop gericht is de partijleden op verschillende niveaus zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren en zo volwaardig mogelijk te laten participeren, zonder dat dit de noodzakelijke samenhang schaadt.

Internationaal secretaris

De internationaal secretaris dient te beschikken over deskundigheid en ervaring met de internationale politiek, communicatieve vaardigheden en talenkennis. De internationaal secretaris moet internationale contacten kunnen leggen en in stand houden.

Penningmeester

De penningmeester dient te beschikken over de financieel-economische vaardigheden en het inzicht dat bij deze functie hoort. Daarbij past vooral het kunnen voeren van een gezond financieel beleid in een politieke omgeving. De penningmeester onderhoudt de communicatie over het financiële beleid met de afdelingen en gewesten, onder andere via de Adviesraad Verenigingszaken. De penningmeester onderhoudt regelmatig contact met de directeur van het partijbureau over financiële aangelegenheden.

Portefeuillehouder Maatschappelijke netwerken

Dit bestuurslid onderhoudt en coördineert contacten met maatschappelijke organisaties.

Portefeuillehouder Vereniging

Dit bestuurslid is binnen het partijbestuur de eerstverantwoordelijke voor de contacten met regio's en afdelingen in het algemeen en voor de ontwikkeling van regionale steunpunten in het bijzonder. Hij is verantwoordelijk voor het functioneren van de begeleidingscommissie van de regionale steunpunten. Tevens vertegenwoordigt hij het partijbestuur in de Adviesraad Verenigingszaken.

Portefeuillehouder Emancipatie en diversiteit

Dit bestuurslid is verantwoordelijk voor het diversiteitbeleid in de partij. Ook het communiceren met gewesten, afdelingen en commissies over diversiteit is een belangrijk onderdeel van het werk. Het bestuurslid heeft kennis en ervaring met gender-issues, is bekend met de vrouwenorganisaties in Nederland en onderhoudt de contacten met andere categorale groepen (MEV, PVN, JS) en met de Landelijke Adviesgroep Ouderen (LAO).

Portefeuillehouder Ideeënontwikkeling

Dit bestuurslid is binnen het bestuur de eerstverantwoordelijke voor het functioneren van het Kenniscentrum en heeft regelmatig overleg met de beleidscoördinator en de secretaris van het Kenniscentrum over de opstelling en de implementatie van het (jaarlijkse) werkprogramma. Hij is verantwoordelijk voor het functioneren van de begeleidingscommissie van het Kenniscentrum, waarin onder andere de beleidscoördinator van het Kenniscentrum, de partijvoorzitter, de directeur van het partijbureau en de secretaris Partij en Campagne uit het bestuur van de Tweede-Kamerfractie zitting hebben.

Portefeuillehouder Scouting, opleiding en bestuurlijke netwerken

Dit bestuurslid heeft kennis van scouting en werving en is verantwoordelijk voor de aansturing van de scoutingnetwerken en het functioneren van de HRM-stuurgroep. Werkt voor wat betreft landelijke functies nauw samen met de partijvoorzitter en de fractievoorzitter in de Tweede Kamer.

Portefeuille Ledenontwikkeling en partijdemocratie

Sinds december 2005 is deze portefeuille ingesteld en richt zich op het investeren in ledendemocratie, het meer benutten van kennis en ideeën binnen de partij en tot slot het werken aan imago van de PvdA als partij die dicht bij mensen staat. Onderdeel hiervan is de werkgroep die zich bezighoudt met het uitbrengen van een advies omtrent ledenstemrecht op het congres.

Portefeuillehouder Communicatie

De informatie- en communicatieprocessen hebben als doel de interne en externe communicatie binnen de partij en vanuit de PvdA naar buiten te versterken. Dit bestuurslid houdt zich primair bezig met de partijmedia en de ICT-voorzieningen van de partij.

1.2 Partijcommissies en werkgroepen

1.2.1 Beroepscommissie

De beroepscommissie bestaat uit drie leden die door het congres worden gekozen voor een periode van vier jaar. Er kunnen maximaal drie leden plaatsvervangend lid zijn. Gedurende de verslagperiode zijn er geen zaken aan de beroepscommissie voorgelegd.

1.2.2 Adviescommissie kandidaatstelling

Op grond van de bepalingen in het huishoudelijk reglement stelde het partijbestuur ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden inzake de kandidatenlijst voor de verkiezingen van de Eerste en Tweede Kamer een adviescommissie in. Oorspronkelijk stonden de verkiezingen van zowel Tweede als Eerste Kamer gepland voor mei 2007. Daarop waren samenstelling en planning van de werkzaamheden van deze adviescommissie afgestemd. De commissie bestond uit twintig leden en stond onder voorzitterschap van Jeltje van Nieuwenhoven.

In eerste instantie zouden beide kandidaatstellingen parallel oplopen, maar door de val van het kabinet en het uitschrijven van vervroegde verkiezingen zijn eerst de werkzaamheden voor de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer ter hand genomen. Die werkzaamheden waren al op 1 april 2006 gestart en werden afgerond op 22 september 2006. Zij bestonden onder andere uit het selecteren van ruim 600 sollicitatiebrieven en het voeren van rond de 150 sollicitatiegesprekken. Het congres van 30 september/1 oktober 2006 stelde de kandidatenlijst definitief vast.

De werkzaamheden voor de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer werden eind juni 2006 tijdelijk stil gelegd en pas rond 1 oktober 2006 weer opgepakt. De commissie ontving ruim 125 sollicitatiebrieven en voerde rond de 60 sollicitatiegesprekken. De afronding vond begin januari 2007 plaats. De kandidatenlijst werd definitief vastgesteld tijdens het congres van 17 februari 2007.

1.2.3 Verkiezingsprogrammacommissie

De opdracht van het Partijbestuur aan de leden van de verkiezingsprogrammacommissie was om "een kort maar krachtig verkiezingsmanifest met concrete beleidsvoorstellen (onderbouwd met een langer beschouwend stuk) dat inhoudelijk voortborduurde op en samenhang brengt in het werk dat de afgelopen drie jaar is verricht (de negen partijrapporten, fractie-initiatieven, lokaal beleid) en waarin nieuwe ook ruimte is voor nieuwe accenten en ideeën. Het programma straalt uit dat de PvdA vertrouwen heeft in de

toekomst van Nederland en een einde wil maken aan een periode van doemdenken en onzekerheid. Met praktische voorstellen die aansluiten bij de zorgen en wensen van mensen betoont de PvdA zich de exponent bij uitstek van een nieuwe manier van politiek bedrijven die mensen weer perspectief biedt. Het programma bevat een aantal in het oog springende radicale voorstellen en wordt aansprekend vormgegeven".

Om te benadrukken dat de lokale en de landelijke politiek van de Partij van de Arbeid dicht bij elkaar staan bestond de commissie voor een belangrijk deel uit lokale politici. Om de internationale invalshoek te versterken is Steve Stevaert (oud leider SPa) gevraagd zitting te nemen in de commissie. Het Partijbestuur van de PvdA maakte de volgende samenstelling van de verkiezingsprogrammacommissie die het ontwerpverkiezingsprogramma 2007-2011 schreef:

voorzitter: Paul Depla, wethouder Nijmegen
vice-voorzitter: Hans Spekman, op dat moment oud-wethouder Utrecht

leden:

Ahmed Aboutaleb, op dat moment wethouder Amsterdam
Ybo Buruma, hoogleraar Strafrecht KUN
Wim Derksen, directeur Ruimtelijk Planbureau
Monika Sie Dhian Ho, medewerker WRR, voorzitter ZNC
Arnold Jonk, lid partijbestuur
Louise Gunning-Schepers, voorzitter Raad van Bestuur AMC/UVA
Marleen Haage, beleidsmedewerker politie Utrecht
Marjan Minnesma, directeur van het Dutch Research Institute For Transitions (Drift) EUR
Trude Maas, lid Eerste Kamer en president Hay Vision Society
May-May Meijer, universitair docent Filantropie VU
Michiel Mulder, econoom, Alternatief voor Vakbond
Ronald Plasterk, hoogleraar moleculaire biologie en columnist
Steve Stevaert, gouverneur van Belgisch Limburg, oud-leider SPa
Hedwig Verhoeven, directeur Munttheater Weert
Matthijs Visser, mededingingseconoom werkzaam bij RBB Economics in Den Haag

De vergaderingen en overleggen van de verkiezingsprogrammacommissie in 2006

Zaterdag	1 april	Plenaire vergadering in Mercurius te Amsterdam
Donderdag	11 mei	Plenaire vergadering Amsterdam Partijbureau
Zaterdag	10 juni	Plenaire vergadering in de Van Nellefabriek te Rotterdam voorafgaand aan de bijeenkomst ihkv de Ideeëntrein
Donderdag	22 juni	Plenaire vergadering Amsterdam Partijbureau

Vrijdag	23 juni	Gesprekken door de voorzitter Paul Depla en vice-voorzitter Hans Spekman met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties op het Partijbureau te Amsterdam
Vrijdag	30 juni	Toogdag. Gesprekken door alle leden van de Commissie met allerlei vertegenwoordigers van groepen in de PvdA, Tweede en Eerste kamerleden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties etc. op het Partijbureau te Amsterdam
Woensdag	26 juli	Plenaire vergadering te Utrecht De Witte Vosch
Woensdag	16 augustus	Plenaire vergadering te Amsterdam Partijbureau
Zondag	3 september	Presentatie van het verkiezingsprogramma in de IJ-kantine te Amsterdam

Zie tevens: Het PvdA verkiezingsprogramma p.45

1.2.4 Reglementencommissie

De Reglementencommissie is een door het partijbestuur ingestelde commissie, die gevraagd en ongevraagd het partijbestuur adviseert inzake opstellen en toepassen van de statuten en het huishoudelijk reglement.

In dit verslagjaar deden zich geen zaken voor die aan de Reglementencommissie diende te worden voorgelegd of voor de commissie aanleiding waren het partijbestuur van haar advies op de hoogte te stellen.

1.2.5 Adviesteam Kommer en Kwel

Politiek is emotie en bij emotie horen conflicten. Met enige regelmaat ontstaan er in afdelingen en fracties problemen die op enig moment gemeld worden aan het partijbestuur. Het partijbestuur tracht dan een oplossing te bewerkstelligen. Ter ondersteuning is het PvdA-Adviesteam ingesteld. Een team van ervaren en deskundige partijgenoten die - zodra er een conflict wordt gesignaleerd en helder is wat de aard en inhoud ervan is - voor het partijbestuur onderzoek doet. In deze onderzoeksfase wordt met alle betrokkenen gesproken en wordt er een advies aan het partijbestuur opgemaakt. Op basis hiervan kan het partijbestuur dan besluiten nemen. De invoering van het dualisme in de gemeenteraden en Provinciale Staten heeft op verschillende plekken de verhoudingen op scherp gezet, waardoor actieve bemiddeling vanuit het partijbestuur soms noodzakelijk was.

In 2006 is de afdeling Kommer&Kwel in zeker 44 afdelingen/fracties in actie moeten komen. Niet elke keer was het nodig om leden van het Adviesteam in te schakelen -soms is een of meerdere keren telefonisch advies geven voldoende of het op afstand begeleiden van het proces-, maar in negen gevallen waren de conflicten zo groot dat het noodzakelijk was om een poging tot mediation te doen of om een commissie van onderzoek in te stellen. Een groot aantal zaken had te maken met problemen rondom de kandidaatstelling voor de gemeenteraad; partijgenoten die ontevreden waren over hun plaats op de lijst (te laag of in het geheel niet op de lijst), onduidelijkheid over de positie van de (al dan niet rechtstreeks gekozen) lijsttrekker en benoeming van wethouder(s). Ook speelden er enkele kwesties rondom de integriteit van raadsleden en/of wethouders. In de raadsperiode 2002-2006 is de partij 34 zetels kwijtgeraakt doordat PvdA-raadsleden ervoor kozen na een conflict op eigen titel verder te gaan; 6 ervan hadden direct te maken met de plaats op de kandidatenlijst. Door verhuizing van twee van hen, zijn die

zetels weer teruggevallen aan de PvdA; een persoon heeft de zetel alsnog teruggegeven nadat hem duidelijk werd dat het hem zijn partijlidmaatschap kostte als hij op eigen titel bleef zitten.

In deze nieuwe raadsperiode 2006-2010 is de partij reeds 3 zetels kwijtgeraakt doordat kandidaten op eigen titel verder gingen. Deze leden verliezen dan ook van rechtswege hun lidmaatschap van de PvdA.

1.2.6 Werkgroep Congres Nieuwe Stijl

Naar aanleiding van een aantal moties van die strekking deed het toen nieuw gekozen partijbestuur tijdens het congres van 9 en 10 december 2005 de toezegging om nader onderzoek te doen naar mogelijkheden van directe ledenparticipatie en ledenstemrecht op het congres. In mei 2006 stelde het partijbestuur een notitie op over de wenselijkheid tot wijziging of aanvulling van het huidige systeem van besluitvorming door het congres. Om daarover nader geadviseerd te worden, stelde het partijbestuur de Werkgroep Congres Nieuwe Stijl in. Deze werkgroep richt zich op de vraag op welke wijze ledenstemrecht het beste geïntroduceerd kan worden op het congres. De werkgroep wordt gevormd door acht leden van zowel leden uit het partijbestuur als van daarbuiten. De werkgroep kwam begin juli 2006 voor het eerst bijeen. Zij heeft haar werkzaamheden echter moeten opschorten vanwege de urgentie die gegeven moest worden aan de campagne voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2006. De werkzaamheden zijn begin 2007 weer van start gegaan en de werkgroep streeft er naar om aan het eerstvolgende huishoudelijk congres van voorjaar 2008 haar ideeën te kunnen voorleggen.

1.2.7 Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Doelstelling van de werkgroep LME is om binnen en buiten de PvdA het milieubewustzijn te vergroten en de samenhang tussen energie- en milieubeleid zichtbaar te maken.

Het bestuur is in 2006 elf keer bijeen geweest. De werkgroep heeft deelgenomen aan de opstelling van het verkiezingsprogramma. Via de website en e-mail is de achterban geïnformeerd en betrokken gehouden in een jaar waarin geplande bijeenkomsten door verkiezingsbijeenkomsten met regelmaat geen doorgang konden vinden.

Wel heeft de LME op aangeven van de centrale organisatie lezingen/inleidingen verzorgd.

1.3 Contacten met neveninstellingen

Het partijbestuur heeft op verschillende wijze contact onderhouden met de besturen van de Wiardi Beckman Stichting (WBS), het Centrum voor Lokaal Bestuur (CLB), de Evert Vermeer Stichting (EVS), de Jonge Socialisten (JS), de Anne Vondeling Stichting (AVS) en de Alfred Mozer Stichting (AMS), in de volksmond de 'neveninstellingen'. De besturen van de neveninstellingen worden ieder uitgenodigd voor een gesprek met het voltallige partijbestuur. De inzet is om aan de hand van beleidsverslagen en werkplannen van de desbetreffende instelling te bezien in hoeverre samenwerking te realiseren is bij speciale projecten van partij of neveninstelling. Om de samenwerking in de toekomst nog beter te structureren, heeft het partijbestuur besloten om convenanten met de neveninstellingen te sluiten. Een convenant heeft als doel een helder beeld te schetsen van de wederzijdse inspanningsverplichtingen van het partijbestuur van de PvdA en het bestuur van de neveninstelling en de daarbij behorende financiële verplichtingen. Daarbij gaat het zowel om bestuurlijke als om organisatorische afspraken. Een convenant bevat de algemene afspraken. Jaarlijks wordt bij het opstellen van het werkplan van het partijbestuur en het werkplan van de neveninstelling bezien in hoeverre deze algemene afspraken aanvulling verdienen of tijdelijk buiten werking gesteld dienen te worden. De afspraken daarover worden vastgelegd in het appendix bij het convenant.

1.4 Bijzondere bijeenkomsten

1 mei 2006 Enschede

De PvdA vierde op 1 mei 2006 haar landelijke 1 meiviering in Enschede. Ruim veertig mensen verzamelden zich 's middags in *de Jaargetijden* om 1 mei te vieren. Traditie getrouw staat de partij stil bij de gebeurtenissen in Chicago. De welkomsttoespraak door partijvoorzitter Michiel van Hulst ging in op het onderwerp emancipatie als bindmiddel van de sociaal-democratie. Europarlementariër Max van den Berg, Tweede Kamerlid Frank Heemskerk, gemeenteraadslid Meno Smit en oud- JS'er Ernstjan van Doorn gingen met elkaar in gesprek over de stelling 'De PvdA is een progressieve partij geworden' en 'Solidariteit betekent dat jongeren financieel zorg moeten dragen voor ouderen' onder leiding van afdelingsvoorzitter Bert Jansen. Gedurende de avond werd traditiegetrouw in Enschede de *Jan Schaefer-vrijwilligersprijs* uitgereikt

Bijeenkomst en discussieforum Afghanistan-missie

25 januari 2006 organiseerde de PvdA een bijeenkomst voor de leden waar er gediscussieerd werd over het al dan niet deelnemen aan de ISAF-missie in provincie Uruzgan in Afghanistan. Kamerlid Bert Koenders lichtte het standpunt van de fractie toe waarna de aanwezige leden met hem en aanwezige deskundigen in discussie zijn gegaan. De uitkomsten van het debat zijn meegenomen naar de fractie in aanloop naar het besluit.

Vrijwilligersfestival

Op 21 oktober 2006 organiseerde de PvdA een festival voor al haar vrijwilligers uit de campagne. Zie hiervoor punt 2.4: DOE MEE-festival p.41.

60 jarig bestaan

Op 11 februari werd het 60-jarig bestaan van de PvdA gevierd in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Met speeches van Wouter Bos en Michiel van Hulst, en debat met alle oud-voorzitters en oud-ministers als Tineke Schilthuis, Ed van Thijn en Hedy d' Ancona, Tineke Netelenbos, een feest met band, een stille disco en strijdliepen. Daarnaast werden de leden die reeds 60 jaar lid waren in het zonnetje gezet. Zie hiervoor tevens punt 2.5: 60 jarige jubilarissen: Operatie Speld p.41.

1.5 Congres

1.5.1 Algemeen

Het congres is het hoogste orgaan binnen de partij. Het bestaat uit de afgevaardigden van de afdelingen en de leden van het partijbestuur. Het aantal afgevaardigden waarop de afdeling recht heeft, is gebaseerd op het aantal leden dat de afdeling telt. Het congres telt ruim 450 afgevaardigden. Het ledental is ook bepalend voor het aantal stemmen dat een afgevaardigde kan uitbrengen. Besluitvorming op het congres vindt plaats op basis van 'gewogen' stemmen. Ook de leden van het partijbestuur hebben stemrecht. In deze verslagperiode kwam het congres één maal bijeen.

1.5.2 Verkiezingscongres 30 september en 1 oktober 2006

Vanwege de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen werd het verkiezingscongres dat gepland stond voor februari 2007 vervroegd naar 30 september en 1 oktober 2006. Het congres vond plaats in de Van Nellefabriek te Rotterdam. Het congres stelde het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer vast.

Gedurende beide congresdagen werd een zogeheten "informatiemarkt" gehouden, waarop congresafgevaardigden en belangstellenden kennis konden maken met diverse maatschappelijke organisaties en neveninstellingen van de partij.

Het congres werd door ruim 1400 personen bijgewoond.

1.6 Presidium

Het presidium bestaat uit negen leden. Het presidium bestaat uit negen leden, tweejaarlijks gekozen door het congres. In de verslagperiode bestond het uit de volgende leden: Rob Beek, Myriam Bergervoet, Renate Bos, Henna Buyne, Wim Derksen, Jean Eigeman, Egbert Holthuis, Jaap Stokking en Frank Vrolijk (voorzitter). Het presidium bereidt het traject naar het congres voor en leidt de discussies en de besluitvorming op het congres. Voorts is het presidium verantwoordelijk voor het leiden en modereren van de discussies in de Adviesraad Verenigingszaken en het Politiek Forum. Ten behoeve van zijn werkzaamheden komt het presidium met regelmaat bijeen.

In de afgelopen verslagperiode is het presidium betrokken geweest bij de voorbereiding van het verkiezingscongres (zie hoofdstuk Congres), de vier bijeenkomsten van het Politiek Forum (zie hoofdstuk Politiek Forum) en de vergaderingen van de Adviesraad Verenigingszaken (zie hoofdstuk Adviesraad Verenigingszaken). Ten behoeve van de discussie en besluitvorming van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen werd uitgebreid overleg gevoerd met het partijbestuur, resulterend in een aangepaste afhandelingswijze van de amendementen. Naast de discussie in de reguliere bijeenkomsten van het Politiek Forum is het presidium regelmatig in discussie getreden met forumleden over opzet en agendering.

Vanwege het feit dat het presidium het orgaan is dat toeziet op een goede en transparante naleving van besluitvormingsprocessen binnen de partij, fungeert het als stembureau dat de uitslag van de ledenraadplegingen over personen en onderwerpen vaststelt. In de afgelopen verslagperiode is één ledenraadpleging uitgeschreven, te weten die over de verkiezing van de lijsttrekker voor de Eerste Kamerverkiezingen.

1.7 Politiek Forum

1.7.1 Algemene omschrijving

Sinds maart 2001 is voor discussie en meningsvorming binnen de Partij van de Arbeid het Politiek Forum ingesteld, een forum dat met leden van de Eerste en Tweede Kamerfractie, Eurofractie en partijbestuur discussieert over nationale, Europese en internationale politieke kwesties en functioneert als arena voor debat. Het Forum telt 95 leden, te weten afgevaardigden van de 25 grootste afdelingen, de gewesten, de twee stadsregio's (Amsterdam en Rotterdam), doelgroepenorganisaties (Landelijke Adviesgroep Ouderen, Jonge Socialisten, PvdA-VrouwenNetwerk (PVN) en Multi-Etnisch Vrouwenetwerk (MEV)) en vertegenwoordigers van Wiardi Beckman Stichting en Evert Vermeer Stichting. Voorts worden 30 forumleden rechtstreeks gekozen, gerangschikt naar zes thematische gebieden: binnenlands bestuur en justitie; buitenlands beleid en Europese Unie; volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu; onderwijs, kunst en cultuur; sociaal, economisch en financieel beleid; zorg. De verkiezing van deze 30 leden, waarvoor alle PvdA-leden zich konden kandideren en alle PvdA-leden aan de stemming konden deelnemen, vond plaats in het voorjaar van 2006. Voor de 30 rechtstreeks te kiezen leden hadden zich 297 kandidaten gemeld. 3127 partijgenoten brachten hun stem uit, goed voor in totaal 14.013 stemmen. De zittingsperiode is voor alle leden twee jaar (2006/2007).

1.7.2 Bijeenkomsten en besproken onderwerpen

In de afgelopen verslagperiode vonden vier bijeenkomsten plaats.

Los van de formele bijeenkomsten (zie hieronder) vond op 23 juni 2006 een overleg plaats tussen een aantal leden van het Politiek Forum met leden van partijbestuur en presidium. De samenstelling van het Politiek Forum is begin 2006 sterk gewijzigd, en dat leidde tot de wens van een aantal leden van het Forum om van gedachten te wisselen over de opzet van het Politiek Forum. Daarbij is gekozen voor voortzetting van de opzet die in 2005 van start is gegaan. Voor elke bijeenkomst wordt één hoofdthema geagendeerd (hetzij op voorstel van het partijbestuur, hetzij op voorstel van de leden van het forum). Voorts kunnen de leden van het forum maximaal twee onderwerpen agenderen voor bespreking bij het agendapunt Actuele politiek. Voorafgaand aan de bijeenkomst van het Politiek Forum kunnen de forumleden en belangstellenden onder de noemer 'Een broodje met' in discussie gaan met diverse leden van de Kamerfracties en Eurofractie. Iedereen is tevreden over deze formule.

8 april 2006

Tijdens deze bijeenkomst - de eerste in nieuwe samenstelling - werd uitgebreid gediscussieerd over het rapport van de projectgroep Wonen (*Goed wonen: voor iedereen, van iedereen*). Dit rapport maakte deel uit van de reeks "Brandende kwesties", onder welke noemer diverse rapporten zijn verschenen als aanzet voor het verkiezingsprogramma 2007/2011.

Bij het onderdeel Politieke actualiteit discussieerde het Politiek Forum over twee onderwerpen, te weten Iran en TBS/PIJ.

17 juni 2006

Aan de hand van drie stellingen discussieerde het Politiek Forum over het rapport van de projectgroep Modernisering verzorgingsstaat (*De wet van de wederkerigheid*). Ook dit rapport maakte deel uit van de reeks "Brandende kwesties" en ook dat rapport gold als aanzet voor het verkiezingsprogramma 2007/2011. Als onderwerpen bij de Politieke actualiteit kwamen dit maal aan de orde: Steun aan de Palestijnse autoriteit en de Zuiderzeelijn.

Tijdens deze bijeenkomst werd de Ko Suurhoffpenning uitgereikt. Sinds 1998 reikt de PvdA elke twee jaar de Ko Suurhoffpenning uit aan een project dat bijdraagt aan de emancipatie van ouderen.

9 september 2006

Vanwege de val van het kabinet en het vervroegd uitschrijven van de Tweede Kamerverkiezingen kwamen ook de werkzaamheden van de commissie die belast was met het opstellen van het conceptverkiezingsprogramma in een versnelling. Op 3 september 2006 verscheen het conceptverkiezingsprogramma. De bijeenkomst van 9 september, waarin leden van het Politiek Forum in discussie gingen met de opstellers van het conceptprogramma, was mede een van de vele landelijke bijeenkomsten als opmaat naar het verkiezingscongres.

2 december 2006

De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen (22 november 2006) vormde het onderwerp van discussie tijdens deze bijeenkomst. Bij deze bijeenkomst was ook aanwezig een delegatie van de commissie-Vreeman, een door het partijbestuur ingestelde commissie die onderzoek verricht naar de oorzaken van het verlies van deze verkiezingen. De opvattingen van de leden van het Politiek Forum dienden mede als input van deze commissie, die - naar verwachting - begin juni 2007 haar conclusies rapporteert.

Tot slot zij vermeld, dat leden van het Politiek Forum via een eigen webgroep op www.pvda.nl met elkaar kunnen communiceren en discussiëren.

1.7 Adviesraad Verenigingszaken

1.7.1 Algemeen

Het partijbestuur acht de advisering van afdelingen en gewesten voor de besluitvorming over verenigingszaken essentieel voor een goed functioneren van de partijorganisatie. Op het congres van maart 2001 werd daarom de Adviesraad Verenigingszaken (AV) ingesteld. In dit adviesorgaan van het partijbestuur heeft vanuit ieder bestuur van de afdelingen met meer dan 500 leden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen, Leiden, Haarlem, Nijmegen, Leeuwarden Enschede, Arnhem, Amersfoort, Delft/Midden-Delfland, Almere, Zaanstad, Eindhoven, Deventer, Tilburg) en vanuit de twaalf gewestelijke besturen telkens één lid zitting.

1.7.2 Bijeenkomsten in 2006

Het aantal vertegenwoordigers in de Adviesraad Verenigingszaken bleef gelijk aan dat van 2004. De Adviesraad kwam in 2006 zesmaal bijeen (6 februari, 3 april, 29 mei, 11 september, 16 oktober en 11 december).

Het jaar 2006 stond natuurlijk ook voor de Adviesraad in het teken van de twee verkiezingen en de aanloop richting de Statencampagne. Gesproken werd over de volgende onderwerpen: de voorbereidingen en terugblikken op de gemeenteraadsverkiezingen 2006 en de vervroegde Tweede-Kamerverkiezingen 2006, Spaarfonds Statenverkiezingen, de 1 meiviering, de activiteiten van het project T(ransparantie), Financieel en activiteitenverslag 2005, begroting 2006, terugblik op de Politiek-Forumbijeenkomsten, Gedragscode Integriteit, PvdA-Parade, DoeMee-campagne, regionale trainingsdagen, regionale steunpunten, ledenraadpleging, notitie Vrijwilligersmanagement en de commissie Vreeman.

1.8 Doelgroepen

1.8.1 Vrouwennetwerken

Het landelijk bestuur van de PvdA heeft voorjaar 2006 de VIP-stuurgroep (Vrouwen in de PvdA) ingesteld. De stuurgroep stuurt het landelijke netwerk 'Vrouwen in de PvdA' (VIP) aan. Het VIP vervangt het PvdA vrouwennetwerk (PVN). Het VIP is een breed netwerk, toegankelijk voor alle vrouwelijke PvdA-leden. De doelstelling van het VIP is tweeledig:

- Bevorderen van de politieke participatie van vrouwen
- Bijdragen aan de ontwikkeling en verspreiding van genderkennis en –informatie.

Het primaat voor samenstelling van de stuurgroep ligt bij het partijbestuur. De VIP-stuurgroep staat onder voorzitterschap van het landelijk partijbestuurslid met de portefeuille 'Emancipatie en diversiteit' en wordt verder samengesteld uit politica's uit de diverse politieke gremia binnen de partij, die een leidende rol vervullen op het terrein van emancipatie, brede ervaring hebben op het terrein van gendervraagstukken en diversiteit en bewezen affiniteit hebben met de vrouwennetwerken van de PvdA.

Het VIP volgt nauwlettend de inhoudelijke ontwikkelingen binnen de PvdA op het gebied van gender (en diversiteit), en treedt zo nodig agendazettend op. VIP-vrouwen leveren een bijdrage vanuit genderperspectief aan partijdebatten en politiekinhoudelijke processen, en aan de daaruit voortvloeiende rapporten, discussienota's en programma's. Het VIP, bij monde van de VIP-stuurgroep, biedt gevraagd en ongevraagd advies aan de PvdA in het algemeen, en aan het partijbestuur in het bijzonder.

Het VIP levert tevens een bijdrage aan de kennisontwikkeling op het gebied van gender en politieke participatie, middels onderzoek naar en monitoring van politieke processen.

In 2006 heeft het VIP met diverse activiteiten een bijdrage geleverd aan de campagnes voor de gemeenteraden en de Tweede-Kamer en heeft het VIP (in samenwerking met het MEV) input geleverd voor het verkiezingsprogramma van de Tweede Kamer. Bovendien is in 2006 een VIP-Statentraject georganiseerd, waarbij in alle provincies wervende en informatieve bijeenkomsten, onder leiding van ervaren (oud)statenleden, zijn gehouden voor potentiële vrouwelijke statenleden.

Daarnaast is op 9 juni de jaarlijkse vrouwennetwerkdag gehouden, dit keer in Amsterdam Zuidoost, waar uitgebreid aandacht is besteed aan kandidaatstelling en carrière in de politiek en aan het te schrijven

verkiezingsprogramma. Vanuit de (VIP en MEV-gerelateerde) werkgroep Hands on Huiselijk Geweld is gericht actie ondernomen tegen huiselijk geweld in de vorm van een workshop voor raadsleden.

Samenwerking andere netwerken

Het VIP streeft naar samenwerking met andere netwerken binnen de PvdA, zoals de regionale vrouwennetwerken en het landelijk Multi Etnisch Vrouwennetwerk (MEV).

Het MEV

Het MEV is een netwerk van vrouwen die specifieke aandacht hebben voor multiculturele en integratie vraagstukken en de politieke en bestuurlijke participatie van zwarte, migranten en vluchtelingen vrouwen. Het netwerk wordt aangestuurd door de MEV-stuurgroep, waarvan de deelnemers eens in de twee jaar uit eigen gelederen worden gekozen door de vrouwen van het MEV. Om de relatie met het MEV te borgen, heeft de voorzitter van de MEV-stuurgroep q.q. zitting in de VIP-stuurgroep. Omgekeerd heeft de voorzitter van de VIP-stuurgroep, tevens partijbestuurder 'Emancipatie en diversiteit', q.q. zitting in de MEV-stuurgroep.

Zowel het VIP als het MEV adviseren het partijbestuur vanuit hun perspectief op gendervraagstukken, binnen en buiten de PvdA. Beide netwerken hebben spreekrecht op het landelijke PvdA-congres en zitting in het Politiek Forum (het discussieplatform van de PvdA).

In 2006 heeft het MEV themabijeenkomsten georganiseerd, zoals 'Geld en Ondernemen', is zij betrokken geweest bij de vrouwennetwerkdag op 9 juni in Amsterdam Zuidoost en heeft zij bijgedragen aan de workshop voor raadsleden 'Tegen huiselijk geweld'.

Regionale vrouwennetwerken

De regionale vrouwennetwerken, zijn netwerken van PvdA-vrouwen, gekoppeld aan de organisatie van de regionale steunpunten. Het streven is in alle regio's een vrouwennetwerk te initiëren of verder uit te bouwen. In deze netwerken werken vrouwen uit de regio samen om genderthema's te agenderen en activiteiten te organiseren. De netwerken zijn laagdrempelig, flexibel en functioneren als kweekvijver voor politieke en bestuurlijke functies.

Inmiddels zijn op diverse plaatsen vrouwennetwerken actief of in oprichting. De afdeling Opleiding & Partijorganisatie biedt daarbij ondersteuning met de workshop 'Opzetten regionaal vrouwennetwerk', informatie over de regio en advies op maat.

Diverse netwerken hebben een rol gespeeld in de aanloop naar de gemeenteraadverkiezingen van 2006, door (potentiele) raadsleden te begeleiden en ondersteunen. Ook bij campagneactiviteiten zijn de regionale netwerken betrokken geweest.

Momenteel zijn er actieve vrouwennetwerken in Zeeland, Rotterdam, Flevoland, Friesland, Brabant-Midden, Limburg en Amsterdam. In Overijssel Noord-West en Groningen-drenthe zijn er netwerken in oprichting.

1.8.2 Ouderen

50+beurs Utrecht

Van woensdag 20 t/m zondag 24 september werd de 50PlusBeurs gehouden in de Jaarbeurs in Utrecht. De PvdA doet altijd mee aan deze beurs, door een PvdA-stand in te richten en door te participeren aan het Maatschappelijk Plein, het door de gezamenlijke werkgroep van politieke partijen georganiseerde debatprogramma. Maar dit jaar, in de campagne, was de 50PlusBeurs natuurlijk een uitgelezen campagnemoment.

In de PvdA-stand was zoals ieder jaar een grote enthousiaste groep LAO-ers aanwezig, naast genodigde politici en medewerkers van het partijbureau. Zij gingen in gesprek met de beursbezoeker, hielden een enquête over de toestand in bejaarden- en verpleeghuizen, deelden PvdA-gadgets uit en Rode Kranten. Ondanks het feit dat de beurs altijd samenvalt met de Algemene Beschouwingen (of deze, zoals nu, een

week ná de beurs worden gehouden) en het agendatechnisch altijd ingewikkeld is voor kamerleden om te komen, was er uiteindelijk bijna iedere dag een aantal kamerleden, gemeenteraadsleden en/of pb-leden aanwezig.

Daarnaast werd in samenspraak met de werkgroep 50PlusBeurs (waarin de deelnemende politieke partijen het programma op het Maatschappelijk Plein vormgeven) een tweetal debatten georganiseerd. Het Kenniscentrum organiseerde het door de PvdA 'getrokken' debat over de WMO, waaraan EK-lid Kim Putters aan meedeed. Het debat stond onder leiding van Ruben Maes.

Verder was de PvdA betrokken bij het door de VVD georganiseerde debat over Werk en Inkomen en was Jet Bussemaker namens de PvdA hierbij aanwezig.

PvdA: Sterk en sociaal, zeker voor ouderen

Op zaterdag 23 september tussen 11.00 en 12.30 uur werd een grote PvdA-presentatie gehouden, waarbij Wouter Bos geïnterviewd werd door Catherine Keijl. Onder de titel *PvdA: Sterk en sociaal, zeker voor ouderen* werd duidelijk dat de PvdA hart heeft voor ouderen. De centrale vraag van de presentatie was: wat hebben senioren te verwachten van de PvdA in de regering? Onderwerpen die o.a. aan de orde kwamen waren: de actualiteit van Prinsjesdag (dinsdag 19 september), de verzorgingsstaat, gezondheidszorg en de AOW. De presentatie was een groot succes; het Maatschappelijk Plein stond vol met geïnteresseerde bezoekers. Na afloop deelde Wouter Bos samen met de deelnemers uit de stand rode rozen uit aan de bezoekers.

50+Speerpunt in de campagne

Tijdens de campagne werd speciale aandacht besteed aan de oudere kiezer in de verzorgingshuizen. De 50 grootste afdelingen werden benaderd met een lijst van zorginstellingen hun gemeente en hen werd gevraagd om in de campagne ook een bezoek te brengen aan deze zorginstellingen. Het idee was om het campagnebezoek af te stemmen op de te bezoeken locatie, en de mogelijkheden te gebruiken die iedere individuele zorginstelling biedt. Dus, als dat mogelijk was, om langs te gaan bij de individuele bewoners, te canvassen en PvdA-materiaal (bijv. het kleine boekje of de Rode Krant) aan te bieden, en eventueel in de centrale bezoekersruimte een bijeenkomst te organiseren. Maar, mocht dat allemaal niet mogelijk zijn, om dan in elk geval campagnemateriaal op de locatie achter te laten, ter informatie.

Uit de reacties uit het land bleek dat veel campagneafdelingen inderdaad zijn langs geweest in de verzorgingshuizen in hun gemeente.

1.9 HRM/Scouting en opleiding

1.9.1 HRM

Via de website weten mensen die actief willen worden en/of een politieke ambitie koesteren, de scoutingfunctionaris te vinden. Naast vele telefonische en e-mailaanvragen om meer informatie zijn er in 2006 35 individuele oriënterende gesprekken geweest. Vanaf de zomer zijn veel werkzaamheden van de HRM-functionaris gaan zitten in de ondersteuning van de Adviescommissie Kandidaatstelling Tweede Kamer en Eerste Kamer. Door de val van het kabinet kwam dit werk in een stroomversnelling.

HRM gaat over in-, door- en uitstroom van mensen met een politieke functie. In dit kader is het ook belangrijk om - om wat voor reden dan ook - vertrekkende wethouders in de gaten te houden. Na reguliere gemeenteraadsverkiezingen worden voor deze groep zogeheten ORAT-bijeenkomsten georganiseerd (ORAT staat voor oriëntatie arbeidstoekomst). Bij tussentijds vertrek komt het sociaal netwerk in actie om te achterhalen wat de achtergrond tot het vertrek is. Zie verder onder ORAT.

In samenwerking met het CLB is een aparte 'kaartenbak' (onderdeel van de HRM databank) gecreëerd, waarin CLB-contribuanten zitten die hebben aangegeven wel iets te voelen voor een functie als 'wethouder van buiten'. Na de gunstig verlopen gemeenteraadsverkiezingen van 2006 konden heel veel PvdA-fracties toetreden tot colleges. In sommige gevallen kwam dat als een verrassing en was er ten tijde van de kandidaatstelling geen of nauwelijks rekening gehouden met het eventuele leveren van een of meer wethouders. Niet altijd was binnen de eigen kring een geschikte kandidaat voorhanden; in zo'n 20 gevallen is een beroep gedaan op de 'kaartenbak'. In die gevallen werd samen met de afdelings- c.q. fractievoorzitter gekeken naar profielschets (incl. welke portefeuille) en werd gekeken of de kaartenbak mogelijke kandidaten bevatte. Het CLB/partijbureau gaf namen door, de fractie/afdeling legde de verdere contacten. In een aantal gevallen leverde het een goede match op.

1.9.2 Talentencommissie

In de congresnotitie *Gewoon samen doen* wordt voorgesteld om een Human Talent Commissie, hier Talentencommissie genoemd, in te stellen. Het partijbestuurslid belast met HRM-beleid is voorzitter van de Talentencommissie. De commissie bestaat uit 17 personen. De eerste bijeenkomst, in aanwezigheid van Wouter Bos en Ruud Koole, was op 27 april 2005. Gesproken is over het belang van tijdig beginnen met de zoektocht naar politieke talenten, de aanstaande pilot Talentenacademie en over competentieprofielen Tweede Kamerlid. De taak van de commissie is:

- Het opsporen van talenten voor landelijke (en internationale) volksvertegenwoordigende functies en de (zwaardere) bestuurlijke lokale en provinciale functies. De commissie speurt vooral naar ondervertegenwoordigde categorieën: vrouwen, allochtonen, jongeren en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven;
- *Het op verzoek van partijvoorzitter en/of partijleider voeren van gesprekken met door hen genoemde talentvolle personen. Op verzoek van de HRM-functionaris voert de commissie ook de gesprekken. De resultaten van deze gesprekken worden ingevoerd in het HRM-databestand.*

Het meer permanent zoeken naar talenten en het investeren in deze mensen is een langgekoesterde ambitie van het partijbestuur. Om dit vorm en inhoud te geven is de Talentencommissie ingesteld met als belangrijke taak het opsporen en het assessment van talenten. Dit laatste is van belang om potentiële kandidaten de mogelijkheid te geven zich bij te scholen en/of zichtbaar te worden in de partij. Deze aanpak heeft ook consequenties voor het opleidingsaanbod. Hier komt dan ook de scholing van 'toptalenten' in beeld: de Talentenacademie.

De Talentencommissie ondersteunt de werkzaamheden van de HRM-functionaris en heeft nadrukkelijk de opdracht politieke talenten op te sporen in de periode voorafgaande aan de kandidaatstelling van Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement. Zij zorgt ervoor dat het HRM-databestand gevuld wordt ten behoeve van de Adviescommissie kandidaatstelling. De partijbestuur-portefeuillehouder HRM en de HRM-functionaris op het partijbureau zijn de schakel tussen de Talentencommissie en de Adviescommissie kandidaatstelling.

In 2006 is het niet gelukt om de Talentencommissie bijeen te krijgen; wel zijn de leden schriftelijk gevraagd in hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten te kijken voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2006

In de databank HRM zitten inmiddels een kleine vierhonderdvijfig CV's van partijgenoten die op enige manier hebben aangegeven politieke ambitie te hebben, hetzij op lokaal of provinciaal niveau, hetzij landelijk. Begonnen is om de personen die zich hadden gekandideerd voor de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement (verkiezingen 2003) en door de Adviescommissie Kandidaatstelling weliswaar niet geselecteerd werden voor een gesprek, maar wel als interessant geoordeeld werden. Bij hun afwijzing is gevraagd of hun CV in de databank kon worden geplaatst. Bij toestemming is dit gebeurd. Ook bij de kandidaatstellingen EK en TK 2006 is dit gebeurd. In de afgelopen jaren heeft de HRM-functionaris met een verscheidenheid aan partijgenoten oriënterende gesprekken gevoerd. Personen die door bijvoorbeeld de Talentencommissie genoemd werden, maar ook door andere (vooraanstaande) partijgenoten. Ook met partijgenoten die zelf contact opnemen omdat ze op de een of andere manier politiek actief willen worden, maar nog niet precies weten op welke manier en hoe daar te komen waar ze willen, komen in aanmerking. De CV's van deze mensen zijn ook opgenomen in de HRM-databank.

Voor partijgenoten die een duidelijke politiek ambitie hebben is in 2005 een pilot-versie van de Talentenacademie ontwikkeld. Zie verder onder Talentenacademie.

Lang niet alle personen hebben overigens een daadwerkelijke ambitie om bijvoorbeeld kamerlid te worden. Vaak willen partijgenoten actief worden door het inzetten van hun deskundigheid voor de partij, ze willen meedenken over onderwerpen van hun expertisegebied. Probleem daarbij is vaak dat de partij daar nu juist niet goed op is toegerust. Men kan instromen in enkele landelijke werkgroepen of aansluiten bij netwerken van de Kenniscentra; ook hebben diverse kamerleden klankbordgroepen of denktanks. Echter, lang niet alle netwerken zijn open toegankelijk. Er zal een structuur bedacht moeten worden waarbij talentvolle of deskundige partijgenoten op zinvolle wijze ingezet kunnen worden, soms begeleid worden en indien gewenst zich kunnen ontwikkelen tot politieke ambtsdragers van de toekomst. Daarnaast is het wenselijk dat de huidige generatie (lokale) politici van tijd tot tijd getraind wordt zodat ook zij zich blijven ontwikkelen, niet alleen in de sociaal-democratische uitgangspunten en de vertaalslag naar de politiek van alledag, maar ook in de benodigde vaardigheden. Dit kan zorgen voor een betere doorstroom. Bij een goed HRM-beleid hoort ook zorg voor partijgenoten die 'klaar' zijn met hun functie, de uitstroom. In alle trainingen voor afdelingsbesturen en kandidaatstellingscommissie wordt dit onder de aandacht gebracht. Een 'nette' en zorgvuldige afwikkeling kan voorkomen dat mensen teleurgesteld worden aan het eind van hun politieke carrière en dat zij bereid zijn en blijven hun opgedane expertise op een andere manier in te zetten voor de partij. De ervaring leert echter dat dit vaak als het moeilijkste onderdeel van de hele kandidaatstelling wordt beschouwd.

1.9.3 Kandidaatstelling gemeenteraad en provinciale staten

In het kader van het proces naar 2006 (gemeenteraadsverkiezingen) zijn tijdens diverse regionale trainingsdagen in het voorjaar van 2005 door de HRM-functionaris (meestal in samenwerking met een partijgenoot die lid geweest is van de landelijke Adviescommissie kandidaatstelling) workshops 'Scouting' en 'De kandidaatstellingscommissie' gegeven. Gemiddeld namen 15 á 20 mensen deel. Men blijkt nog te vaak te laat te beginnen met scouting. Slechts in enkele afdelingen en gewesten zijn bestuursleden continu belast met het opsporen van mogelijke raadsleden. Het vroegtijdig signaleren en aanmoedigen van partijgenoten om actief te worden in de afdeling (of het gewest), is voor zowel voor de partijgenoot in kwestie als voor de afdeling van belang. De partijgenoot die zich eventueel wil kandideren kan zich – beter - voorbereiden op wat hem/haar te wachten staat en krijgt een reëler beeld van het raadswerk. De afdeling krijgt alvast een beeld van de betrokkenheid en eventuele deskundigheid van de potentiële kandidaat. Als er zich te weinig kandidaten aanmelden, kan de adviescommissie kandidaatstelling de opdracht krijgen alsnog op zoek te gaan naar kandidaten. In de workshop werd ook aandacht besteed aan gesprekstechnieken.

Ten behoeve van de kandidaatstelling Provinciale Staten 2007 is de brochure De Kandidaatstellingscommissie aan alle gewestvoorzitters gestuurd ter verspreiding onder de leden van de desbetreffende kandidaatstellingscommissies.

1.9.4 Kandidaatstelling Tweede en Eerste Kamer

De HRM-functionaris heeft de kandidaatstellingscommissie geadviseerd bij de werkzaamheden voor de kandidaatstelling Tweede en Eerste Kamer. Daarbij ging het om het voordragen van mogelijke kandidaten en de nazorg van de niet-geplaatsten. Speciale aandacht is besteed aan de nazorg van kandidaten die vanwege het tegenvallende resultaat niet terugkwamen in de Tweede Kamer.

1.9.5 ORAT 2006

Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 is er weer een ORAT-traject georganiseerd. ORAT staat voor Oriëntatie ArbeidsToekomst voor niet terugkerende wethouders.

Vanaf 1994 organiseert het O & P dit in samenwerking met het CLB.

In het najaar van 2005 zijn de afdelingen/fractie attent gemaakt op het ORAT-traject. Afdelingen en/of fracties konden melden welke wethouders er voor in aanmerking zou kunnen komen. Dit betrof met name wethouders die zelf te kennen hadden gegeven niet meer verkiesbaar te zijn.

In het voorjaar van 2006 - na de verkiezingen en de coalitiebesprekingen- is nader geïnventariseerd om welke wethouders het in werkelijkheid ging. Deze wethouders zijn allen persoonlijk uitgenodigd aan het traject deel te nemen.

Oud-wethouders kunnen heel verschillend in het proces zitten. Er zijn wethouders die er zelf voor hebben gekozen op te stappen, bijvoorbeeld omdat ze er al enkele termijnen op hebben zitten of gezien hun leeftijd; meestal is hun rechtspositie wel goed geregeld. Andere wethouders zijn 'de dupe' geworden van de kandidaatstellende ledenvergadering, verkiezingsuitslag of het verloop van de coalitiebesprekingen. Met name deze groep moet veelal weer op zoek naar een reguliere baan.

Voor beide groepen geldt dat wij graag hun expertise voor de partij willen gebruiken in de toekomst; hierbij valt te denken aan het zijn van coach voor ROSA-leergang of Wibaut-leergang, maar ook aan dagvoorzitterschappen van bijeenkomsten, het leiden van discussies etc.

De meeste gemeenten bieden tegenwoordig hun niet terugkerende wethouders outplacementmogelijkheden aan. Immers, hoe korter zij op de pay roll staan, hoe beter. Vanuit de optiek van de partij geldt dat deze mensen, die vaak jarenlang het gezicht van de partij hebben gediend in hun gemeente, voor de PvdA ook nadat dit deel van hun carrière is afgelopen zij nog steeds heel waardevol zijn. Een klein beetje hulp onzerzijds bij het verwerken van wat toch vaak gevoeld wordt als persoonlijke nederlaag of 'afgedankt' worden, het herwinnen van zelfvertrouwen en meer inzicht krijgen in de mogelijkheden die er op de arbeidsmarkt voor hen zijn; dat zijn de gedachten achter dit traject, waar ook tussentijds afgetreden wethouders voor zijn uitgenodigd.

Er zijn vier regionale bijeenkomsten georganiseerd. De bijeenkomsten bestonden uit twee intensieve dagdelen: een deel ervaringen uitwisselen (hoe is het zo gekomen, vrijwillig/niet vrijwillig, resultaat van verkiezingen en/of onderhandelingen en hoe zitten ze nu zelf in dit proces), vervolgens met elkaar bekijken waar het wethouderschap nu precies voor staat (wat zijn de facetten die het openbaar bestuur zo leuk en uitdagend maken, wat hebben ze ervan geleerd), en daarna bespreken hoe de toekomst er uit zal zien (hoe kun je alles wat je geleerd hebt als wethouder 'verzilveren', welke richting wil je hierna op, welke kansen en uitdagingen liggen er in het verschiet).

De bijeenkomsten waren in Eindhoven, Zwolle, Rotterdam en Utrecht. In totaal hebben 32 oud-wethouders aan het traject deelgenomen. Na de zomer is nog een 'terugkomdag' georganiseerd.

1.9.6 Sociaal netwerk

Regelmatig stappen PvdA-bestuurders tussentijds op, hetzij vrijwillig, hetzij gedwongen. Na een (lange) politieke loopbaan vallen zij vaak in een zwart gat. Hun plek wordt door een ander ingenomen, de politiek en partij gaan door met de waan van alledag. Voor de vertrokken bestuurder breekt een periode aan van afkicken van een vaak verslavende politieke loopbaan. Contacten met de partij zijn dan een belangrijke voorwaarde om isolement en daardoor verbittering te voorkomen. Daarom is er in samenwerking met het Partijbestuur een CLB-netwerk in het leven geroepen voor vertrekkende lokaal bestuurders. Het netwerk bestaat uit een 20-tal partijgenoten uit alle delen van het land, die zelf in het lokaal bestuur zitten of gezeten hebben. Zij fungeren als contactpersoon, leggen hun oor te luister; vanuit sociaal oogpunt maar ook om te voorkomen dat aanwezige kennis en ervaring voor de partij verloren gaat. Maar ook om te achterhalen of er eventueel problemen ten grondslag liggen aan het vertrek van de bestuurder die nadere aandacht behoeven.

1.9.7 Vacaturebank

Scouting en rekrutering zijn voor een politieke partij van groot belang. Vanuit het partijbureau worden afdelingen door middel van workshops en trainingen gestimuleerd om permanent aan scouting te doen. In sommige afdelingen of gewesten zijn er bestuursleden die dit tot hun takenpakket beschouwen en die

samen met anderen een permanente scoutingcommissie in het leven hebben geroepen. In veel afdelingen en gewesten worden regelmatig nieuwe ledenbijeenkomsten georganiseerd. De instroom van nieuwe leden is in 2006 was goed en veel van deze nieuwe leden geven aan actief te willen worden in de partij. Om de afstemming tussen vraag en aanbod in de afdelingen en gewesten te vereenvoudigen, is een Vacaturebank op de besloten website Mijn PvdA gebouwd zodat leden zich kunnen aanbieden voor activiteiten en besturen hun vacatureadvertenties kunnen plaatsen.

Voor tal van functies in de partij zijn functieomschrijvingen gemaakt. Denk hierbij aan leden voor afdelingsbestuur of gewestbesturen, of functies als webmaster, redacteur afdelingsblad, campagnecoördinator en dergelijke. Deze functieomschrijvingen zijn als wervingsinstrumenten en informatiebron geplaatst op de website onder de Vacaturebank. Afdelingen en gewesten kunnen zelf hun vacatures op de site zetten. Partijgenoten die geïnteresseerd zijn, kunnen reageren op de aangeboden functies. Er wordt inmiddels regelmatig gebruik van gemaakt.

1.9.8 Talentenacademie

Binnen de PvdA is zoals gesteld grote behoefte aan competente volksvertegenwoordigers en bestuurders die actief willen bijdragen aan de vernieuwing waar de partij voor staat. Mensen die bekend zijn met de oorsprong van de partij en die vanuit verbinding met het gedachtegoed leiding kunnen geven aan maatschappelijke en bestuurlijke processen. Om de kwaliteit van het hoger kader een impuls te geven, heeft het partijbestuur het plan opgevat voor een traject voor 'talenten' waarvan een grote wervende kracht moet uitgaan. Deze 'academie' zou moeten leiden tot:

- Aanwas van mensen die in aanleg bekwaam zijn om een leidende rol te vervullen in de politieke en bestuurlijke wereld.
- Bestuurders en volksvertegenwoordigers die kennis hebben van de fundamentele en de beginselen van de partij en die vanuit betrokkenheid bij willen dragen aan de benodigde vernieuwing in de partij, de politiek en de bestuurlijke wereld.
- Een poule van politici die zijn toegerust op de zware eisen van het politieke krachtenspel.

Naast het reguliere opleidingsprogramma is de afdeling Opleiding & Partijorganisatie in 2005 gestart met de ontwikkeling van een Talentenacademie speciaal voor 'high potentials', met als doel getalenteerde leden die ambitie hebben om Tweede Kamerlid te worden op te leiden, hun sociaal-democratische inborst vorm en inhoud te geven en hun vermogen tot leiderschap te vergroten. Na een zwaar selectieproces met onder andere het schrijven van een essay en een assessment zijn 16 mensen van de 85 aanmelders overgebleven. In het najaar van 2005 is gestart met de pilot-versie Talentenacademie. De eerste twee modules vonden in november en december 2005 plaats.

Tijdens de derde module (in januari 2006) werd aandacht besteed aan het onderwerp Sociale Zekerheid, met lezingen van Romke van der Veen en Han Noten. De vaardigheidstrainingen stonden in het teken van interviewtechnieken. De vierde module (in februari 2006) was gewijd aan het thema Immigratie en Integratie, met lezingen van Jeroen Dijsselbloem en Ahmed Aboutaleb. De focus bij de vaardigheidstrainingen was gericht op confrontatie met de praktijk. De deelnemers gingen in gesprek met de spelers van de theatervoorstelling 'rZpkt' (allochtone jongeren die een stuk speelde uit de realiteit) en met trambestuurders. Tijdens de vijfde bijeenkomst (vrijdag en zaterdag in maart 2006) werd aandacht besteed aan het onderwerpen Europa en ledendemocratie, met lezingen van René Cuperus (over Europa) en Michiel van Hulten (over ledendemocratie).

Gedurende de modules hebben de deelnemers aan de Talentenacademie gewerkt aan de persoonlijke eindopdracht. Het project omvatte het schrijven van een visiestuk over één van de thema's van de Talentenacademie uitgaande van de beginselen van de PvdA waarbij theorie en praktijk met elkaar verbonden zijn. Op 9 juni 2006 vond de verantwoording plaats. De deelnemers werden op individuele basis beoordeeld door een beoordelingscommissie bestaande uit leden van het PvdA-partijbestuur.

Beoordeling geschiedde op basis van dezelfde competenties die zijn gehanteerd bij het toelatingsassessment. Uiteindelijk hebben 14 deelnemers een getuigschrift in ontvangst genomen; 2 personen zagen om hun moverende redenen af van de eindopdracht.

1.9.9 De Nationale Carrièrebeurs

Op 3 en 4 maart 2006 heeft de PvdA een kraampje gehad op de Nationale Carrièrebeurs in de Amsterdamse RAI. Op deze beurs, die door duizenden jonge studenten bezocht werd, waren veel -kleine en grote- bedrijven en ondernemingen, maar ook onderwijsinstellingen en overheidsinstellingen vertegenwoordigd. Zo vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen was dit een uitgelezen plek om jongeren erop attent te maken dat de PvdA niet alleen een partij is waar zij op zouden kunnen stemmen, maar ook een 'bedrijf' is waar zij mogelijk een werkgever in zouden kunnen zien.

De kraam werd druk bezocht. In de vele gesprekjes die gevoerd werden bleek onze aanwezigheid een eye-opener te zijn; was meestal de eerste reactie er een van 'een goedkope verkiezingsstunt', als wij duidelijk maakten dat er op het partijbureau en bij de Tweede Kamerfractie in totaal zo'n 200 mensen werkzaam zijn in tal van functies, bleek men zeer geïnteresseerd. Met name functies als beleidsmedewerker of (wetenschappelijk) medewerker bij de WBS of EVS, maar ook scholings- en ict-functies stonden in de belangstelling. Er zijn veel folders uitgedeeld, algemene folders over de partij en de neveninstellingen; daarnaast ook folders over bijvoorbeeld de ROSA-leergang, Talentenacademie en de zomerschool van de WBS, maar ook aankondigingen van stageplaatsen.

1.9.10 ROSA-leergang 20

In het voorjaar van 2006 werd ROSA-leergang 20 georganiseerd. Aan deze leergang deden 124 leden mee. Naast de reguliere coachgroepen (Kennismaken/Lokaal Bestuur, Landelijk en Europees/Internationaal) werd de deelnemers deze keer ook de mogelijkheid geboden om te kiezen voor de coachgroepen Provinciaal. Dit met het oog op de aanstaande Statenverkiezingen. Speciaal voor deze provinciale coachgroepen meldden zich 24 deelnemers aan.

Deze twee coachgroepen werden geleid door ervaren Statenleden (Wim Bos uit Utrecht en Rita Weeda uit Noord-Holland). De doelstelling van dit traject was om leden die overwogen om zich kandidaat te stellen voor de Staten, de mogelijkheid te bieden zich te oriënteren op het Statenwerk, en een antwoord te vinden op de vraag of zij geschikt waren voor het Statenwerk, en andersom.

Deze 'provinciale' coaches behandelden in hun coachrondes actuele kwesties en legden de deelnemers casussen voor uit de provinciale praktijk. Door de ROSA-organisatie werden provinciale-statenfracties benaderd met de vraag om de deelnemers te begeleiden bij een stagetraject, om een begeleider uit hun midden aan te wijzen en om samen met de deelnemer een goed en realistisch stageproject voor de deelnemer te formuleren. Naast het programma van vijf zaterdagen liepen de deelnemers stage bij hun eigen statenfractie en werkten zij aan (een) stageopdracht(en). In het stageformat (voor begeleider én stagiair) werden (o.a.) de volgende punten opgenomen:

- De stagiair wordt begeleid door één lid van de statenfractie.
- Minimaal eens per 2 weken is er contact tussen stagiair en begeleider over de voortgang van de stage.
- De stagiair krijgt alle fractiestukken tot zijn/haar beschikking; hier wordt ofwel centraal zorg voor gedragen, of de stagebegeleider zorgt dat de stagiair de stukken ontvangt.
- De begeleidingstijd door het fractielid blijft beperkt tot maximaal 2 uur per week.
- De stagiair besteedt tussen 2 en 6 uur per week aan de stage.
- De stagiair neemt deel aan de vergaderingen van de statenfractie en relevante commissievergaderingen.
- De stagiair volgt uitsluitend relevante vergaderingen van de staten.

- De stagiair loopt mee met een aantal werkbezoeken, Meer Rood op Straatacties en andere contacten met de burger.
- Eens per maximaal tien weken is er een voortgangsgesprek tussen stagiair en begeleider over de stage en de kwaliteit van de begeleiding. De fractievoorzitter neemt deel aan dat gesprek.
- Stagiair en begeleider moeten het bij de start eens zijn over de opdracht van de stagiair. De opdracht wordt in de fractie besproken.
- De begeleider is behulpzaam bij het leggen van de contacten met andere statenfracties, maatschappelijke organisaties en de media.

De coaches begeleidden de deelnemers bij de voortgang van hun stages en adviseerden hen bij de uitvoering van hun stageopdracht. De deelnemer kon kiezen uit verschillende opdrachten. De deelnemer kon voor de stageopdracht een politiek doel of initiatief formuleren, een oplossing of een advies voor een heikele kwestie/probleem formuleren, of een electoraal onderzoek doen. Deze opdracht diende ook in de stage vervlochten te worden en het was de bedoeling dat de stagebegeleider de deelnemer bij deze opdracht ondersteunde.

In het middagprogramma van de vijf bijeenkomsten van de ROSA-leergang wordt altijd een uitgebreid programma aangeboden, met presentatie- en debattrainingen, genodigde PvdA-politici die uitleg komen geven over hun werk, debatten, workshops over Integriteit en Beginselen, en simulatiespellen. Voor een aantal van deze programmaonderdelen was ook een speciale 'provincievariant' ontwikkeld, bv. het provinciale simulatiespel.

Twaalf van de 24 deelnemers hebben zich na afloop van het cursustraject kandidaat gesteld voor de Staten; vijf van hen zijn uiteindelijk gekozen in verschillende statenfracties.

In het najaar van 2006 is in verband met de vervroegde campagne geen ROSA-leergang georganiseerd.

1.9.11 Campagnetrainingen Op Maat

Vanuit de afdeling O&P werden ad-hoc trainingen georganiseerd voor afdelingen die om bemiddeling en training vroegen. In het kader van de Statencampagne werd een trainingsprogramma voor lijsttrekkers en campagneleiders georganiseerd. In dit programma was een speciale mediatraining voor lijsttrekkers en een debattraining voor lijsttrekkers en campagneleiders opgenomen. De bijeenkomst (drie dagdelen) werd hogelijk gewaardeerd door de degenen die zich hadden aangemeld (ongeveer de helft van de lijsttrekkers deed mee).

Voor de Turkse kandidaten op de lijsten voor de Statenverkiezingen werd een speciale mediatraining georganiseerd, vooral ook vanwege het feit dat bleek dat juist zij telkens werden aangesproken i.v.m. de commotie rond de Armeense kwestie. Veel Turkse kandidaten reageerden positief op deze oproep en de training was een groot succes. Trainer Jan Blom verzorgde de training, en om dieper in te gaan op de inhoud was Ali Sarac (Geldrop-Mierop) uitgenodigd. Het initiatief om zo'n training aan te bieden, werd zeer op prijs gesteld.

Voor Antilliaanse en Arubaanse raadsleden werd een mediatraining o.l.v. Dig Itha georganiseerd. Speciaal werd aandacht besteed aan het feit dat deze raadsleden regelmatig worden aangesproken op landelijke kwesties die deze gemeenschap raken, o.a. de problematiek van de Antilliaanse jongeren. Hierover worden zij ook veelvuldig benaderd door de media overzee.

In 2006 zijn heel veel vrijwilligers de straat op geweest om te canvassen en Meer Rood op Straatacties. Voor de afdelingen is een pakket ontwikkeld hoe vrijwilligers te vinden en te binden. Daarmee zijn de afdelingen aan de slag gegaan, daarnaast hebben we in de regionale trainingsdagen ook trainingen aangeboden over vrijwilligersmanagement.

Omdat het canvassen een oude traditie was die in ere hersteld is, hebben we voor de vrijwilligers een canvastrainingen georganiseerd. Er is een dvd gemaakt met een instructieboek, zodat de afdelingen zelf de vrijwilligers konden instrueren.

Voor de Meer Rood op Straat acties zijn gesprekstrainingen aangeboden in de vorm van een handboek.

1.10 Communicatie

1.10.1 Website

Voor de PvdA zijn de nieuwe media van groot belang, zowel voor de interne communicatie als voor het contact met de kiezers. De PvdA-website speelt hierbij een centrale rol. De website wordt vooral gebruikt voor snelle informatievoorziening voor onze leden, specifieke doelgroepen, burgers en pers. Te lezen valt wat de PvdA binnen haar geledingen vindt van bepaalde maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Dat maakt de redactie duidelijk door in ieder bericht kort samen te vatten wat er speelt, en daar een politicus of bestuurder op te laten reageren. Zo nodig wordt - binnen de partij - hoor en wederhoor toegepast. Het medium rechtdoen, betekent snel werken. Dit kunnen we realiseren doordat de redactie flexibel is in haar werktijden en een goed contact onderhoudt met de afdeling voorlichting in Den Haag. In de campagne is ook geëxperimenteerd met filmpjes voor de website. Zowel de Bos on-tour filmpjes, de boscast en ook virale filmpjes.

1.10.2 Website gedurende de Campagne (Overige campagne-activiteiten zie campagne)

Op de website werd zowel in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen en de Tweede-Kamerverkiezingen uitgebreid verslag gedaan van de campagneactiviteiten. Hiervoor gingen leden vaak mee met de Wouter-Bos-Tour en naar campagne bijeenkomsten. Voor de website zijn er in campagnetijd filmpjes gemaakt om de sfeer van de campagne in beeld te brengen. Er zijn in totaal 32 filmpjes gemaakt door een door ons gecontracteerde cameraman en geluidsman. Beiden zijn professionals gelieerd aan documentairemaker Joris Hentenaar. Er zijn filmpjes gemaakt voor pvda.nl en voor wouterbos.nl (videobcasts). De 'on the road-begeleiding' van de ploeg was in handen van een lid van de redactie.

De redactie is in 2006 uitgebreid met twee tijdelijke medewerkers gedurende de campagne. Eén voor ondersteuning tijdens zowel de Gemeenteraadscampagne als de Tweede-Kamercampagne en één voor ondersteuning van de Wouter Bos site tijdens de Tweede-Kamercampagne. Daarnaast is het nog goed te vermelden dat er sprake is van een intensieve samenwerking tussen de redactie van het ledenblad Rood en van de website, waardoor deze verschillende kanalen goed op elkaar aansluiten op inhoudelijk gebied. Gemiddeld werd de website ongeveer 5.000 keer per dag bezocht. In campagnetijd lag dit aantal bezoeken fors hoger.

IkStemSociaal

In het campagnejaar is geprobeerd een 'grassroots campaign' op te zetten om progressieve jongeren een platform te bieden voor discussies, acties en bijeenkomsten. Hiervoor werd de website www.ikstemsociaal.nl opgezet waar jongeren zich konden aanmelden en gelijkgestemden konden ontmoeten. Op deze website is veel gebruik gemaakt van multimedia. De redactie van deze website bestond hoofdzakelijk uit stagiairs. Voor het eerst hadden we stagiairs van de hoge school voor kunsten die gespecialiseerd waren in het maken van animatiefilms.

www.wouterbos.nl

Zowel inhoudelijk als qua vormgeving is de website van Wouter Bos, de lijsttrekker bij de Tweede Kamerverkiezingen, compleet vernieuwd. Het contentbeheer is in de campagneperiode overgenomen door de redactie van pvda.nl. In deze periode zijn ook veel filmpjes geproduceerd door een camerateam dat Wouter Bos bij bezoeken in het land volgde.

www.checkdefeiten.nl

Speciaal voor de media is een website ontwikkeld waarop het Rapid Response Team de reacties van de PvdA op actuele kwesties kon publiceren. Het Rapid Response Team werd hierbij ondersteund door een medewerker van de redactie.

www.watwilijmetnederland.nl

In de laatste campagneweek is een nieuwe website gelanceerd waarop iedereen zijn of haar plannen voor Nederland kon publiceren. Als start zijn hiervoor een negental bekende Nederlanders gevraagd de spits af te bijten.

Standpuntengenerator

Voor de website pvda.nl is een module ontwikkeld waarmee een overzicht van de PvdA-standpunten wordt gegenereerd die specifiek relevant zijn voor de persoonlijke situatie van de individuele bezoeker. Inhoudelijk is deze module verzorgd door het Kenniscentrum.

De Ideeënfabriek

Leden en belangstellenden werden in de gelegenheid gesteld suggesties aan te dragen voor het verkiezingsprogramma. Daarbij was het mogelijk om ingediende voorstellen te ondersteunen. Bij elk voorstel werd aangegeven hoeveel ondersteuners er waren. Dat leverde een interessant beeld op van de onderwerpen die onder de leden en belangstellenden leven. Veruit favoriet bleek het voorstel om een ruimhartig Generaal Pardon in het verkiezingsprogramma op te nemen. Zie ook: Ideeënfabriek 3.7.3 p.47

De PvdA-Nieuwsbrief

De webredactie verzorgt een wekelijkse e-mail nieuwsbrief waarop iedereen zich kan abonneren. In deze nieuwsbrief wordt een overzicht gegeven van het nieuws en van de activiteiten van de partij. Begin 2006 waren 9247 abonnees. Op 31 december 2006 waren dat er 15469.

1.10.3 Website techniek

In toenemende mate ondervond de website last van instabiliteit. Dat werd veroorzaakt door de enorme omvang van de content (medio 2006 telde de database van de website ruim 700.000 items), de toenemende complexiteit van de applicaties, het groeiende bezoek en het grote aantal aanvallen door hackers.

Dit probleem is opgelost door het technisch beheer en het applicatiebeheer samen te laten verzorgen door één leverancier die tevens de complete hosting verzorgt. Voor de hosting werd een compleet nieuwe infrastructuur opgezet met een aantal servers die als back-up voor elkaar dienen. De capaciteit van de onderliggende database is ook aangepast op een royale toekomstige groei.

Om de website(s) te beschermen tegen hackers werken we sinds eind 2006 samen met een gespecialiseerd beveiligingsbedrijf.

Inschrijfmodule Ideeëntrein

Parallel aan de Ideeënfabriek is een reeks bijeenkomsten georganiseerd onder de naam 'Ideeëntrein'. Om de inschrijvingen voor deze bijeenkomsten goed te beheren is een aparte functionaliteit gebouwd

Kandidaatstellingsmodule

In de periode van donderdag 19 oktober tot en met zondag 29 oktober is er een gecombineerde ledenraadpleging gehouden voor zowel de lijsttrekker kandidatenlijst Eerste Kamer alsmede de lijsttrekkers kandidatenlijst provinciale statenverkiezingen voor de provinciën Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Zeeland en Zuid-Holland. Op dinsdag 3 oktober 2006 zijn de stembiljetten per post bezorgd bij 61.819 kiesgerechtigden.

Iedereen die zich kandidaat wilde stellen werd uitgenodigd dat via de website te doen. Door middel van een webformulier werd alle informatie van de (ruim 900!) aspirant-kandidaten gestructureerd verzameld en opgeslagen. De webserver diende daarbij ook als opslagmedium voor alle foto's, cv's en andere documenten die de aspirant-kandidaten instuurden.

Campagnewinkel

De frontoffice van verspreiding van campagnemateriaal – zowel het bestellen als de financiële afwikkeling - gaat sinds 2006 helemaal via webapplicaties. Voor de betalingen van het overige materiaal dat de PvdA aanbiedt is overgegaan op internetbankieren via iDEAL, het gezamenlijke betalingsstelsel van de grote banken.

Websites afdelingen en volksvertegenwoordigers

De PvdA stelt afdelingen, gewesten en (kandidaat) volksvertegenwoordigers eigen websites ter beschikking in een vaste vormgeving. In verband met de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen is hier heel druk gebruik van gemaakt. Vrijwel alle afdelingen en kandidaat Tweede Kamerleden maakten van websites gebruik. In de loop van 2006 is het nieuwe grafisch ontwerp dat voor pvda.nl werd ontwikkeld ook doorgevoerd op deze sites.

Deze websites worden functioneel beheerd door lokale webmasters/contentbeheerders. Die kunnen daarbij voor technische ondersteuning een beroep doen op medewerkers van de afdeling webmasters van het partijbureau. Om deze ondersteuning te professionaliseren is deze afdeling in de loop van het jaar uitgebreid met een medewerker voor de telefonische eerste lijnshulp.

Gedurende het jaar zijn een aantal workshops georganiseerd om de webmasters/contentbeheerders de fijne kneepjes van het vak te leren.

1.10.4 Mijn PvdA

Alle leden en belangstellenden hebben, afhankelijk van hun functie in de partij, toegang tot verschillende applicaties op Mijn PvdA. In 2006 zijn een aantal modules binnen MijnPvdA aangepast:

RaadpleegTool

Omdat er in 2006/2007 meerdere verkiezingen zouden plaatsvinden was te voorzien dat de leden aan een groot aantal raadplegingen zouden kunnen meedoen ten einde te bepalen wie de lijsttrekkers zouden zijn bij die verschillende verkiezingen. Compliciterend daarbij was, dat er allerlei combinaties van de geografische niveaus konden voorkomen.

Het was niet gewenst dat de leden allerlei verschillende stemformulieren zouden ontvangen. Daarom is een systeem ontwikkeld waarbij een groot aantal raadplegingen kunnen worden gecombineerd. Daarbij is het voor de leden ook mogelijk om te stemmen per brief, telefoon en internet – en zelfs met elke willekeurige combinatie van die drie.

Verkiezingen

In 2006 zijn er weer verkiezingen georganiseerd voor leden van het Politiek Forum. Hierbij bleek wat een belangrijke plaats internet in de partijorganisatie heeft ingenomen: niemand heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om anders dan via de website te stemmen.

Webgroepen

Webgroepen bieden op alle niveaus in de partij mogelijkheden voor groepen mensen om samen te werken, documenten te delen en te discussiëren en communiceren. Eind 2006 waren ruim 4000 leden betrokken bij één of meer webgroepen.

Amendementen Online

Voor het vaststellen van het verkiezingsprogramma is ook weer met succes gebruik gemaakt van de Amendementen Online module. Er zijn meer dan 900 amendementen via deze module ingediend en verwerkt.

MailingTool

Vanaf de website is een MailingTool beschikbaar waarmee direct e-mailings verstuurd kunnen worden aan de gemaakte selectie of etiketvellen uitgeprint kunnen worden. In 2006 zijn er vanaf de website door in het bijzonder de afdelingen 5135 mailings verstuurd, met een totale oplage van meer dan 1,3 miljoen!

Project Transparantie

De begrotingen voor 2006 zijn door de penningmeesters van de afdelingen via het Online Accounting Systeem (OAS) van Mijn PvdA ingediend, en binnen Mijn PvdA wordt ook de hele afhandeling – van controle, correctie en goedkeuring tot en met de uitbetaling van de afdrachten – geregeld. Vanaf medio 2006 kunnen de penningmeesters ook de jaarrekening van de afdelingen opmaken op Mijn PvdA. Alle informatie die definitief is vastgesteld, is openbaar toegankelijk voor alle leden van de PvdA. Hiermee is financiële transparantie binnen de partij een feit geworden.

Ledenadministratiesysteem

In 2006 is het LAS (webapplicatie) uitgebreid met een aantal functionaliteiten. Begin 2006 is een koppeling gemaakt met het reserveersysteem. Vanuit het LAS kunnen nu leden en belangstellenden direct worden aangemeld voor een bijeenkomst. Daarnaast is een factuuroverzicht aangepast waardoor realtime inzicht is in de gefactureerde, afgeboekte en te ontvangen bedragen van contributies, CLB, cursussen, bestellingen et cetera. Voor de gemeenteraadsverkiezingen is een afdelingsoverzicht gemaakt om specifieke campagneactiviteiten te koppelen aan de afdelingen. In de zomer is een vrijwilligersoverzicht gemaakt waardoor de vrijwilligersregistratie voor de landelijke verkiezingscampagne mogelijk was. Voor de ledenadministratie is er functionaliteit bijgekomen om functionarissen terug te vinden op begin- en einddatum van hun functie(s).

1.11 Rood en Rode Krant

Het in oktober 2004 ingestelde ledenblad van de PvdA, is inmiddels een vast gegeven. Het blad speelt een belangrijke rol in de binding met de leden en wordt breed gewaardeerd. Rood is bedoeld voor de achtergrondinformatie bij het nieuws. Het is tijdlozer dan de website en daardoor kan er ook dieper op onderwerpen ingegaan worden. In Rood is speciale aandacht voor gewone leden, politieke onderwerpen achtergrondinfo en portretten van politici die duidelijk als partijgenoten worden neergezet. De aandacht voor fotografie is bijzonder aan Rood, gewone leden worden net zo mooi geportretteerd als politici en bestuurders.

In 2006 vonden twee belangrijke verkiezingen plaats: in maart de gemeenteraadsverkiezingen en in november de Tweede-Kamerverkiezingen. Vanwege deze verkiezingen is Rood 3 keer in aangepaste vorm verschenen. In 2006 verschenen in totaal 8 edities: 5 reguliere nummers en 3 Rode Kranten. Een van de vastgestelde doelen van het blad 'een goede informatiebron zijn voor leden voor wie Rood de enige levenslijn met de partij is'. Datzelfde geldt ook voor de Rode Kranten (zie tevens 2.1: campagne p.32 en 33), terwijl die inhoudelijk (ook) sterk op kiezers waren gericht.

1.12 Automatisering

1.12.1 PC's vervangen en nieuwe images

HP pc's vervangen door Dell GX620 pc's op het partijbureau. Voor deze pc's zijn er nieuwe images gemaakt en overal geïnstalleerd.

1.12.2 Migratie van fysieke servers naar virtuele servers

Met behulp van VM-ware kunnen op één fysieke server één of meerdere virtuele servers gemaakt worden. Iedere virtuele server moet vervolgens beschouwd worden als een volledig zelfstandige omgeving. Hierdoor ben je hardware onafhankelijk en makkelijker in staat de fysieke server optimaal te benutten. Gebleken is dat de storingsgevoeligheid door deze migratie sterk is verminderd.

1.12.3 VPN DSL naar VPN Ethernet (glasvezel) t.b.v. verbinding H105 met H54

Een glasvezel verbinding tussen Herengracht 54 en 105 aangelegd zodat de verbindingssnelheid verhoogd is tussen de 2 locaties. Voor deze verbinding werd DSL gebruikt wat niet de gewenste snelheid behaald.

1.12.4 Decos applicatie / server migratie;

Decos server geïnstalleerd en geconfigureerd. Decos applicatie op verschillende pc's geïnstalleerd die samenwerkt met de Decos server.

1.12.5 Nieuwe hostingplatforms

Verhuizing hosting provider ISD Holland naar Componce

Hierbij is gelijk een nieuw platform geïnstalleerd. (Zie: hoofdstuk 1.9.2 De PvdA-Nieuwsbrief De webredactie verzorgt een wekelijkse e-mail nieuwsbrief waarop iedereen zich kan abonneren. In deze nieuwsbrief wordt een overzicht gegeven van het nieuws en van de activiteiten van de partij. Begin 2006 waren 9247 abonnees. Op 31 december 2006 waren dat er 15469. Website techniek)

1.12.6 Beveiliging hostingplatform

Beveiliging is vervangen en ondergebracht door Netco die deze 24 uur per dag monitord.

1.12.7 Finstream ter vervanging van Girocom

Finstream geïnstalleerd als betalingsserver voor ING bank. Nu lopen alle financiële transacties via finstream naar ING bank ipv Girocom Postbank.

1.12.8 Backup systeem

Nieuwe hardware met voldoende geheugen en harde schijfruimte aangeschaft met doel alle mail en documenten te back-uppen.

1.12.9 Telefooncentrale

De hardware van de telefooncentrale is door KPN vervangen en tevens gemoderniseerd en uitgebreid met meer functionaliteiten. Om zowel de hardware als de telefoonprovider onder te brengen bij één partij zijn we eind 2006 overgegaan van British Telecom naar KPN.

1.12.10 Pasjessysteem

De Hardware van het pasjes systeem voor in- en uitgaan van het partijbureau is vervangen en gemoderniseerd.

1.12.11 Mobiele telefonie

Nokia's E61 en E60 aangeschaft met simkaarten die Blackberry ondersteunen. Blackberry wordt gebruikt om email te ontvangen en te versturen via de mobiele telefoon. Hiervoor is een Blackberry server geïnstalleerd die communiceert met onze mailserver en mobiele telefoons.

1.13 Ledenwerving en ledenbehoud

1.13.1 Inleiding

Er is in de afgelopen periode veel aandacht besteed aan het verbeteren van de communicatie met leden en sympathisanten, onder andere door profielinformatie over leden te verzamelen en deze toegankelijk te maken voor gebruik bij het gericht benaderen van leden voor activiteiten. Er is geïnvesteerd in een meer persoonlijk benadering van leden en sympathisanten bij de communicatie. Ook is geïnvesteerd in een

verbeterde dienstverlening op het gebied van informatievoorziening en in het telefonisch reserveren voor bijeenkomsten en activiteiten. Alle contacten die PvdA met leden en kiezers heeft worden geregistreerd zodat de partij kan inspelen op de 'historie' van elk lid afzonderlijk.

1.13.2 Belangstellenden

In september 2004 is de mogelijkheid in gebruik genomen om PvdA-belangstellenden zich te laten registreren op de landelijke website van de PvdA. Er is een folder ontwikkeld *Wat leeft er bij u?* waarin mensen worden opgeroepen zich te registreren als PvdA belangstellende

Belangstellenden worden regelmatig geïnformeerd over de activiteiten van de partij, en er wordt op niet-opdringerige toon uiteraard ook aan ledenwerving gedaan.

In de gemeenteraadscampagne 2006 heeft de registratie van belangstellenden een belangrijke rol gespeeld bij de versterking van het directe kiezerscontact. Tijdens de Tweede-Kamercampagne is de registratie uitgebreid met een Direct Kiezers Contactkaart (DKC-kaart), waarop vrijwilligers op straat konden aangeven of iemand belangstellende of lid wilde worden. Tevens was er de mogelijkheid om informatie op te vragen

1.13.3 Belacties

Er worden structureel belacties gehouden met behulp van belvrijwilligers. Het ging hierbij om de volgende groepen:

- Informatieaanvragers: mensen die tijdens de campagne informatie hebben aangevraagd of een inhoudelijke vraag hebben gesteld, doormiddel van het invullen van een DKC-kaart
- Belangstellenden: zij worden gebeld met de vraag of ze lid willen worden, zonder opdringerig te zijn. Hierop krijgen we zeer positieve reacties. In 2006 kwam 12,5% procent van de nieuwe leden direct of indirect via de belacties binnen

1.13.4 Ledenwerving

De meeste nieuwe leden komen voort uit een structurele donateursactie, uitgevoerd door een externe organisatie.

1.13.5 Ledenbehoud

Het beleid op het gebied van ledenbehoud concentreerde zich, naast de hierboven beschreven belacties en de standaardprocedures voor de communicatie met opzeggers, op het actief informeren van leden via mailings en ledenblad (meer hierover verderop) en het zorgvuldig en snel beantwoorden van vragen van leden voor zover dit mogelijk was. Maar de belangrijkste bijdrage aan het ledenbehoud werd uiteraard gevormd door alle inhoudelijke projecten en activiteiten die elders in dit verslag beschreven worden.

1.13.6 Ledenraadplegingen

In september 2006 heeft er een gecombineerde ledenraadpleging plaatsgevonden: voor de lijsttrekker Eerste-Kamer en voor zes gewesten een lijsttrekker Provinciale-Statenvierkiezingen. Op dinsdag 3 oktober 2006 zijn de stembiljetten per post bezorgd bij 61.819 kiesgerechtigden. Uiteindelijk hebben 4179 leden via internet, 5547 leden via de telefoon en 3088 leden via het terugsturen van het stembiljet hun stem uitgebracht wat tot een opkomstpercentage leidde van 20,7% (minimale vereiste is 15%).

Zie ook: 2.6 Provinciale Ledenraadplegingen p.41

2. De PvdA als volkspartij

2.1 Campagne

2.1.1 Media en partijpublicaties Gemeenteraadsverkiezingen

Media

Bij de gemeenteraadsverkiezingen heeft het partijbureau gezamenlijk media ingekocht. Op de landelijke zenders werd een PvdA spot vertoond. Hiervoor is een spotje gemaakt in samenwerking met Eddy Terstall. Het spotje toonde fractievoorzitter Wouter Bos die door verschillende gemeenten met verschillende lijsttrekkers liep. Ook zijn er advertenties in de dagbladen geplaatst met de slogan 'geef een signaal, stem PvdA' en is er een radiocampagne gevoerd met verschillende thematische spotjes, zoals over ouderen, zorg, werk etc.

Het partijbureau faciliteerde verder de inkoop van regionale media voor de verschillende afdelingen. Door gezamenlijk in te kopen konden afdelingen samen een spot tonen op de regionale televisie of radio. Ook de productie van de spotjes is gefaciteerde. De vier grote steden maakten een spotje met hun lijsttrekkers en fractievoorzitter Wouter Bos, geproduceerd door Eddy Terstall. Acht andere regio's maakten een eigen spot in samenwerking met het partijbureau.

Rode Krant

De eerste Rode Krant, in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen, verscheen in maar liefst 32 verschillende edities in een oplage van 1.748.000 exemplaren. De kranten werden samen met de afdelingen gemaakt. Ze dienden als ondersteuning van de lokale campagnes in de 40 grote steden die prioriteit waren voor de PvdA gemeenteraads campagne. De kranten gingen als zoete broodjes de deur uit.

Door het centraal vanuit het partijbureau aan te bieden konden we de kwaliteit van de verschillende edities garanderen.

2.1.2 Media en publicaties Tweede Kamerverkiezingen

TV-spots

Op de landelijke zenders werden 4 verschillende PvdA spots vertoond gedurende de zendtijd politieke partijen. Hiervoor zijn 4 spots gemaakt in samenwerking met Eddy Terstall, Jean van de Velde, Frans Weisz en Martin Koolhoven. De spots werden daarnaast ook gebruikt voor vrije publiciteit op TV en werden op sites als youtube geplaatst. Daarnaast is er een 30-seconden spot 'De Pont' opgenomen welke op de landelijke zenders is vertoond. Er werden diverse animatiefilms gemaakt, zoals 'Wouters Angels' die bedoeld waren voor vrije publiciteit en als film op internet.

Radiospots

Voor regionale zenders zijn diverse spots opgenomen door regionale kamerleden. Deze spots zijn uitgezonden tot vier weken voor de verkiezingen. In de laatste weken zijn op regionale en nationale zenders landelijke spots opgenomen door Wouter Bos uitgezonden.

Posters en folders:

Voor alle kandidaten zijn aparte flyers gemaakt in een oplage tussen de 2.000 en 200.000. Deze konden de kandidaten gebruiken in hun voorkeurscampagnes. Daarnaast zijn er algemene flyers gemaakt.

Er werden vijf verschillende posters gemaakt met Wouter Bos tussen mensen. Deze vijf posters hadden allemaal een ander campagnethema.

Campagnelied

Junkie XL en Henny Vrienten produceerden de campagnesong "neem mijn hand" welke verspreid is in het land en tevens kortstondig is doorgedrongen tot de hitlijsten. Deze song is daarnaast gebruikt als soundtrack voor de betaalde spot 'De Pont', voor de radiospots en is gebruikt als soundtrack voor bijeenkomsten.

Rode Kranten

De Rode Kranten verschenen in september (verkiezingsprogramma) en in oktober (presentatie van de 80 PvdA kandidaat-Kamerleden). Tijdens de verkiezingscampagnes zijn de Rode Kranten door afdelingen in het land op straat, tijdens bijeenkomsten en op stations uitgedeeld. De kranten werden enthousiast ontvangen.

Rode Krant 1 (8 pagina's A3) verscheen een week na het uitkomen van het verkiezingsprogramma en was sterk op de inhoud gericht. Met een pagina over de belangrijkste verschillen tussen de programma's van de grote politieke partijen in een notendop en een dubbele pagina aandacht voor Zorg in het algemeen en verpleeghuiszorg in het bijzonder – door middel van een dubbelinterview met Gerdi Verbeet en Anne-Mei The met mooie foto – zijn voor de PvdA belangrijke onderwerpen goed in beeld gebracht. De reacties en brieven van lezers waren positief. De oplage was vastgesteld op 100.000. Uiteindelijk bleek er een grotere behoefte te zijn aan materiaal op straat en is er flink bijgedrukt: in totaal zijn er 188.000 kranten gedrukt en uitgezet.

Rode Krant 2 (8 pagina's A3) verscheen een week na het congres en had als belangrijkste kenmerk 'De mensen van de PvdA'. Aandacht voor Wouter op het congres, maar ook portretten van nieuwe kandidaten, een 'rond' verhaal over en met de nummers 2 tot en met 6 op de lijst en een doorlopende rij kandidaten over de vier middenpagina's maakten de Rode Krant actueel maar toch langer dan een paar weken

bruikbaar. Ook dit nummer is positief ontvangen. De oplage van Rode Krant 2 was ook op 100.000 vastgesteld en daar is het uiteindelijk bij gebleven. Geldgebrek maakte dat er niet meer kon worden bijbesteld.

2.1.3 MeerRoodopStraat-dagen (MRoS-dagen)

De MeerRoodopStraat-dagen (MRoS) hebben als doel om zoveel mogelijk kiezers te bereiken. Dit gebeurt in kwalitatieve en in kwantitatieve zin door in gesprek te gaan met de kiezers over de standpunten van de PvdA, het op grote schaal verspreiden van themaflyers en het organiseren van werkbezoeken aan bedrijven en instellingen. Het bereiken van de kiezer geschiedt tevens via de media. Door het versturen van persberichten naar lokale, regionale en landelijke media, waarbij de MRoS-acties worden aangekondigd, als wel het initiëren van de PvdA-plannen tracht de PvdA de kiezer (en ook media) te interesseren en te enthousiasmeren voor haar plannen.

Op de MRoS-dagen werden PvdA-initiatieven/plannen gepresenteerd. De PvdA-politici gingen rondom deze plannen, tijdens werkbezoeken, op bezoek bij instellingen en organisaties waar men (afhankelijk van het thema) in gesprek ging met werknemers, patiënten, agrariërs etc.. Gesprekken met directie werden tot een minimum beperkt. De thema's van de MRoS-dagen komen telkens terug. Hiermee wil de PvdA laten zien dat zij in het verleden heeft geluisterd naar de mensen en terugkomt om de resultaten van deze gesprekken (die nu zijn vertaald in een PvdA-plan) te presenteren.

In 2006 zijn in de campagnes voor de gemeenteraadsraadsverkiezingen (6), Tweede-Kamerverkiezingen (8) en rondom Prinsjesdag (1) in totaal 15 succesvolle MRoS-dagen georganiseerd. Op deze dagen zijn de vrijwilligers binnen de PvdA de straat op gegaan om de kiezer te overtuigen van de plannen van de PvdA en bij de verkiezingen PvdA te stemmen. De Tweede-Kamerleden, Eerste-Kamerleden, Europarlementariërs zijn op alle dagen het land in getrokken om in gesprek te gaan met de kiezer.

De medewerkers van de Regionale Steunpunten hadden als taak om de afdelingen binnen zijn/haar te enthousiasmeren om deel te nemen aan de MRoS-dagen. Veel aandacht ging ook uit naar deelname van de 54 grootste campagneafdeling aan de MRoS-dagen.

De deelnemende politici zijn zoveel mogelijk ingezet in de 'eigen regio'. Zo waren zij in staat de campagneteams politiek/strategisch te adviseren en bouwden ze een goede relatie op met de betreffende afdelingen.

In onderstaand overzicht staan de resultaten schematisch weergegeven. Hierin staan de data, de thema's, het minimaal aantal deelnemende afdelingen en het aantal verspreide flyers genoteerd.

Datum	Themadag	Aantal deelnemende afdelingen (minimaal)	Aantal verspreide themaflyers
28-01-2006	Zorg	80*	60.000
04-02-2006	Vitaal Platteland	100*	35.000
13-04-2006	Verpleeghuizen en ouderenzorg	80*	120.000
25-02-2006	Kinderen eerst	70*	35.000
02-03-2006	Veiligheid en Buurten voor bewoners	100*	60.000
04-03-2006	Sterk en Sociaal	160*	140.000
23-09-2006	Straten-Generaal	140	150.000
07-10-2006	Kinderen eerst	120	60.000
14-10-2006	Veiligheid	120	40.000
28-10-2006	Werk	150	80.000

04-11-2006	Vrijwilligerswerk	180	70.000
08-11-2006	Vitaal Platteland	130	55.000
11-11-2006	Wonen	220	80.000
15-11-2006	Zorg	180	60.000
18-11-2006	Sterk en Sociaal	250	150.000

* **Opmerking bij schema**

Het verschil tussen het aantal deelnemende afdelingen in de gemeenteraadsverkiezingen en de Tweede-kamerverkiezingen ligt aan het feit dat in de gemeenteraadsverkiezingen de afdelingen zelf het materiaal produceerde om aan het thema een lokaalgerichte invulling te geven. Zij volgde hetzelfde thema, maar produceerde zelf de flyer. De aantallen die staan vermeld zijn alleen de bestellingen van het landelijk aangeboden materiaal. Daarom is aan de kop van de kolom 'minimaal' toegevoegd. Over het werkelijk aantal deelnemende afdelingen (landelijk + lokaal MRoS-materiaal) hebben wij geen overzicht. Tijdens de campagne voor de Tweede-kamerverkiezingen is er in de afdelingen nauwelijks materiaal geproduceerd (behalve in Friesland). De aantallen die staan vermeld (in oktober en november) geven wel een helder beeld van het totaal aan deelnemende afdelingen.

2.1.4 Overige Campagnebijekomsten en activiteiten

Zeepkisten tour

De zeepkist tour is een combinatie van Meer Rood op Straat acties en actief canvassen langs de deuren. Er is een evenwichtige verdeling gemaakt over het hele land, alle Provincies zijn aangedaan en met name de 54 prioriteitssteden.

De tour is gereden in een speciale campagne bus. Beplakt met PvdA uiterlijk. Gevuld met iedere dag een aantal vrijwilligers (5), vodcast/podcast team (wanneer nodig), 1 medewerker van de webredactie en eventueel andere collega's van het Partij bureau. Er zat een vergader tafel in de bus. Medewerkers van het Team Bos reden steeds vooruit met een auto om kwartier te maken op de plek van campagne.

Zeepkisten+ bijeenkomsten (Rally's)

Naast een zeepkisten tour langs de steden (op koopmiddagen) zijn er 3 grotere bijeenkomsten in de buitenlucht georganiseerd. Met name op de laatste 3 zaterdagen. De opzet was een drukke winkelmiddag (zaterdag) met een podium op het marktplein midden in de stad. Voordat de lijsttrekker arriveerde werd door een spreekstalmeester en muzikant het publiek al opgewarmd. Gevolgd door een speech van een lokale kandidaat en een speech van de landelijke lijsttrekker.

Vooraf is steeds geflyerd met een speciaal daarvoor ontworpen flyer die steeds een oplage had van 2000 stuks.

Studenten introductiedagen

Tijdens de introductiedagen van de Universiteiten en HBO van 18 september tot en met 30 september was JS aanwezig in diverse steden om campagne te voeren. Het Kennisbureau verzorgde het materiaal. (condooms en pledgcards). 6000 x Condooms met tekst Sterk en Sociaal, stem 22 november PvdA. Zie tevens hoofdstuk 3.10, pagina 49

Wouter ontmoet sessies

Er zijn twee Wouter ontmoet sessie georganiseerd. Over Bedrijfsleven/ Kenniseconomie in Eindhoven en Sport in Nijmegen. Het waren bijeenkomsten met zo'n 50 tot 100 deelnemers. De bijeenkomsten werden gehouden op passende locaties zoals de High Tech Campus in Eindhoven, en de clubkantine van NEC in Nijmegen.

6 arena-bijeenkomsten

Ten behoeve van de profilering van de PvdA en haar lijsttrekker in met name de media zijn er gedurende de campagne een aantal grote publieksbijeenkomsten georganiseerd. Deze waren bestemd voor leden en niet-leden van de partij. Naast Wouter Bos waren er ook diverse kandidaat kamerleden aanwezig. Ook waren er een aantal mensen te gast die het onderwerp vanuit de praktijk konden belichten en konden reageren op het verhaal van Wouter Bos. Bij iedere Arena bijeenkomst stond er een onderwerp centraal. Van te voren was door het Kennisbureau/schrijvers team Wouter Bos een plan bedacht dat tijdens de Arena bijeenkomst gepresenteerd kon worden dat media aandacht zou kunnen krijgen.

Opzet van de avonden:

- inloop (er werden campagne filmpjes vertoond)
- start programma met het campagnelied van Henry Vrienten en Junkie XL
- speech Wouter Bos
- reacties uit de zaal op speech Wouter Bos
- discussie met genodigden en de zaal over het thema van de avond
- rondje met algemene vragen
- einde programma, start optreden

2 november 2006

locatie: Off Corso in Rotterdam

thema: Veilige straten en buurten

presentator: Jan Douwe Kroeske

optreden: Spinvis en Junkie XL

9 november 2006

locatie: Tivoli in Utrecht

thema: Gelijke kansen voor iedereen

presentator: Barbara Barend

optreden: Kraak en Smaak

13 november 2006

locatie: 013 in Tilburg

thema: Investeren in schone energie

presentator: Rocky Tuhuteru

optreden: Kraak en Smaak

16 november 2006

locatie: Bonbonnière in Maastricht

thema: Beter onderwijs, goede scholen

presentator: Frans Pollux

optreden: Spinvis

19 november 2006

locatie: Scheltema in Leiden

thema: Presentatie integratieoffensief

presentator: Roos Vermeij

20 november 2006

locatie: Lichtfabriek in Haarlem

thema: Goede zorg voor iedereen

presentator: Howard Komproe

optreden: Alamo Race Track

2.1.5 Electoraal onderzoek

Voor de beide campagnes is er onderzoek gedaan door onze onderzoeker. Het betreft hier electorale en geografische analyses op basis van kwalitatief en kwantitatief onderzoek onder kiezers verspreid over het land. Op basis van de uitkomsten zijn er strategisch interessante gebieden en steden geselecteerd voor de campagne (WIN-gebieden).

2.1.6 Campagne materiaal

In campagnetijd hebben de afdelingen campagnemateriaal nodig. Dit materiaal wordt landelijk aangeboden en is door de campagnecoördinator tijdens een bestelprocedure te bestellen. Het opsturen van al het materiaal is kostbaar. Daarom heeft de PvdA in beide campagnes een materiaaldag georganiseerd. De materiaaldag is hét moment in de campagne dat het campagnemateriaal wordt verspreid en vindt plaats op één dag op één centrale plek in Nederland (Nieuwegein). De afdelingen komen op deze dag zelf het materiaal ophalen. Van afdelingen die niet op de materiaaldag kunnen verschijnen, wordt het materiaal opgestuurd (dit betreft een kleine groep). Op deze wijze wordt heel het land voorzien van campagnemateriaal.

2.2 Regionale Steunpunten

2.2.1 Algemeen

In 2006 is de afdeling Opleiding & Partijorganisatie verder gegaan met het vormgeven van samenwerkingsverbanden in de regio. Dit gebaseerd op het congresbesluit van 2001 dat besloot – met het vaststellen van de notitie *Politiek is mensenwerk*, opgesteld door commissie-Brouwer - tot de ontwikkeling van zogenaamde regionale steunpunten.

De regionale steunpunten vormen een katalysator voor de partijvernieuwing. Daarbij bleek al eerder dat in campagneperioden de regionale steunpunten een structuur zijn waar langs o.a. campagneactiviteiten worden georganiseerd. In het campagnejaar 2006 met twee verkiezingen en de voorbereiding voor de statencampagne begin 2007 waren de medewerkers van de regionale steunpunten dan ook onderdeel van het landelijk campagneteam. De doelstelling van de regionale steunpunten (het stimuleren en faciliteren van inhoudelijke en organisatorische politieke vernieuwing door het bundelen van menskracht en middelen in een regio) kreeg zo een extra impuls.

Hoewel op het partijbureau een aantal medewerkers werkzaam is dat de regionale steunpunten stimuleert en ondersteunt en de contacten tussen Kamerleden en de regio's bevordert, wordt het concrete werk gedaan in de regio: niet 'top-down', maar volgens het model 'bottom-up/top-support'. Door opname van de medewerkers van de regionale steunpunten in het landelijke campagneteam kreeg ook de rol van de medewerkers als de front-office van het partijbureau verder vorm.

De regionale steunpunten zijn gebaseerd op maatwerk en zeer pluriform. Niet alleen in het vormen van samenwerking maar ook in hun uitingen van samenwerken. Veel regionale steunpunten hebben een convenant, waarin werkafspraken en een begroting voor de periode van een jaar zijn opgenomen. In de regio's is op dit moment door het actieve kader een team gevormd voor het afstemmen van bestaande activiteiten en het initiëren van nieuwe gezamenlijke activiteiten. De meerwaarde hiervan is terug te zien in:

- een directer, effectiever en gestructureerder contact tussen de afdelings- en gewestbesturen en het partijbestuur;
- de verbetering van de service en advisering aan afdelingen en gewesten door de medewerkers van de regionale steunpunten. Zij vormen een front-office bij onder andere de (voorbereidingen van)

campagnes, implementatie van nieuwe procedures (bijvoorbeeld de ledenadministratie) en boekhouding online;

- meer politieke contacten in de regio's tussen lokale en regionale bestuurders en volksvertegenwoordigers;
- de frequentere aanwezigheid van de Kamerleden en Europarlementariërs in hun regio en meer contacten tussen de lokale en regionale volksvertegenwoordigers en bestuurders.
- het actieve regionale kader vormt in campagneperioden als in 2006 een overzichtelijke schakel tussen de afdelingen en de andere partijgrema bij het organiseren en adviseren van grotere campagneactiviteiten.

Het project Regionale steunpunten biedt de PvdA een werkmethode die minder vrijblijvend is dan voorheen: het convenant. Hoewel dit in de begin jaren nog al vragen op wierp, wordt dit vandaag de dag als een belangrijk onderdeel van de gesprekken rond activiteiten genoemd. De middelen, geld, contract en communicatie, waarmee samenwerking tot stand komt om de PvdA beter te profileren, blijken niet zo zeer instrumenten te zijn om de samenwerking te registeren (top-down), maar eerder om activiteiten te initiëren (bottom-up) en te katalyseren (top-service). Daar waar de samenwerking niet of moeizaam van de grond komt, is meestal meer aan de hand. In 2006 is gestart met het uitlichten van een gebied om er achter te komen wat er aan de hand is en wat er kan worden ondernomen om toch te komen tot versterking van de PvdA in de regio. Zo is in Overijssel met veel actieve functionarissen intensief gesproken. Dit resulteerde in meerdere activiteiten, w.o. campagneacties, en uiteindelijk in twee convenanten: Overijssel Noordwest en Twente. De contacten en afspraken, die in de regio worden opgebouwd, worden zo ook ingezet om problemen op te lossen.

2.2.2 De aanpak: maatwerk

Door de intensieve contacten wordt de staat van de partij ook blootgelegd. Het steunpunt fungeert als een thermometer. Om een effectieve naar buitengerichte werkwijze te kunnen ontwikkelen, is het organiserend vermogen van de regio een voorwaarde. De medewerker regionaal steunpunt gaat aan de slag met het opbouwen van het netwerk, waarbij de snelheid van de ontwikkeling verschillend is. Dit hangt sterk samen met de startpositie van het steunpunt. Een regio:

- loopt goed, en het is een kwestie van structuren en aanhaken;
- staat open voor samenwerking, de verschillende partijen kunnen bij elkaar gebracht worden en men kan aan de slag;
- functioneert nauwelijks, en revitaliseren is het vertrekpunt waarbij veelal versterkte kaders moeten worden doorbroken om iets van de grond te krijgen;
- functioneert niet, er is sprake van reanimeren en op zoek gaan naar nieuwe mensen. Voordeel van deze situatie is wel dat partijen de ernst van de situatie onderkennen en bereid zijn te investeren.

In sommige gevallen komt een steunpunt niet van de grond; dan is er sprake van een blokkade waarbij ondersteuning van het partijbestuur nodig kan zijn om de zaak vlot te trekken.

2.2.3 Convenanten in 2006

In de volgende regionale steunpunten zijn in 2006 de werkafspraken vastgelegd in convenanten: Amsterdam, Holland Rijnland, Haaglanden/Westland, Parkstad, Drenthe, Knooppunt Arnhem-Nijmegen, Limburg Noord/Midden, Rijnmond Noord, Twente, Rivierenland, Drechtsteden, Kop van Noord-Holland, Oost-Gelderland, Overijssel Noord-West, Utrecht (Utrecht-West en Utrecht Heuvelrug). In de overige steunpunten is er sprake van het organiseren van gezamenlijke activiteiten zonder convenant.

Het convenant vormt een document met daarin afspraken over samenwerking op organisatorisch en inhoudelijk vlak. Naast de doelstellingen (meer kiezers, meer leden, vitalisering kader) vormen de input (geld, personeel, etc.) van de convenantpartners en wat de doelstelling en meerwaarde van de samenwerking moeten zijn de onderdelen van de convenanttekst. Belangrijk daarbij is dat de bestuurlijk-

organisatorische samenwerking die beschreven wordt in het convenant randvoorwaardelijk is voor politiek-inhoudelijke samenwerking. Het gaat immers om de profilering van de PvdA naar buiten. Het werkplan en het financiële overzicht zijn de vaste bijlagen van het convenant. In het werkplan wordt opgenomen wat de diverse partners, die het convenant ondertekenen, willen bereiken (doel) en hoe zij dit gaan doen (proces). In het financiële overzicht worden zowel de inkomsten als de uitgaven vastgelegd.

(Overzicht Convenanten Zie Bijlage 1)

2.2.4 Gemeentelijke herindelingen

In de maand november 2006 stonden in diverse afdelingen verkiezingen voor de gemeentelijke herindelingen op stapel. Over het land verspreid ging het om de nieuwe afdelingen Binnenmaas (Binnenmaas en 's Gravendeel), Koggenland (Obdam en Wester-Koggenland), Medemblik (Medemblik, Wognum en Noorder-Koggenland), Nieuwkoop (Nieuwkoop, Liemeer en ter Aar), Lansingerland (Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek), Leudal (Hunsel, Heythuisen, Haelen en Roggel en Neer), Maasgouw (Heel, Thorn en Maasbracht), Roerdalen (Ambt Montfoort en Roerdalen) en Roermond (Roermond en Swalmen).

In het voorjaar van 2006, direct na de gemeenteraadsverkiezingen, is door de oorspronkelijke afdelingen in samenwerking met de afdeling Opleiding & Partijorganisatie gewerkt om te komen tot het samenvoegen van meer afdelingen tot één afdeling met de grootte van de nieuwe gemeente. Voordeel van het vroegtijdig samengaan is de snelle interne communicatie op de onderdelen van het maken van een verkiezingsprogramma, het opstellen van een kandidatenlijst en het vormgeven en voeren van de campagne. In verschillende afdelingen verliep het proces tot samengaan goed. In Midden-Limburg was tot de zomer aan toe weinig wens tot samenwerking. Dit kwam o.a. doordat tot en met de stemming in de Eerste Kamer (juni) het niet helder was welke gemeenten samen zouden gaan. Diverse van de genoemde afdelingen hebben ook in de aanloop tot de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2006 activiteiten ontplooid en zijn daar in de maanden richting november mee doorgegaan. De verschillende medewerkers van de regionaal steunpunten, waarin de herindelingen plaatsvonden, hebben een initiërende rol gespeeld bij het eerder starten van de campagne voor de herindelingen.

Daarnaast gaven enkele afdelingen aan met elkaar samen te willen. Dat waren de afdeling Lopik, Montfoort en Oudewater. Deze afdeling in het zuiden van Utrecht zijn opgeheven en gezamenlijk doorgegaan als een nieuwe afdeling. Hier is speelt geen gemeentelijke herindeling.

Verder is begeleiding gegeven aan het splitsen van de afdeling Eindhoven/Waalre. De leden van Waalre gaan zelfstandig verder en verwachten op deze wijze meer inhoud te geven aan het lokale politiek.

2.2.5 Rol Medewerkers Regionale Steunpunten – 2006

Het jaar 2006 stond grotendeels in het teken van campagnevoeren. De eerste maanden van het jaar draaide om de Gemeenteraadscampagne (GR), daarna werd vrijwel direct gestart met de voorbereidingen van de Tweede Kamerverkiezingen van november (TK) en ten slotte werd aan het eind van het jaar een begin gemaakt met de voorbereidingen voor de Provinciale Statenverkiezingen van maart 2007. Een belangrijke kanttekening is dat de TK-verkiezingen vervroegd werden. Met als gevolg dat de voorbereidingsfase van de campagne onder grote druk kwam te staan en de druk voor de regio's en afdelingen eveneens groter werd. Ineens was het alle hens aan dek, terwijl de intensieve en lange GR-campagne net achter de rug was.

Het spreekt voor zich dat de diverse campagnes bepalend zijn geweest voor de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en taken van de medewerker regionale steunpunten gedurende het jaar 2006.

De ontwikkeling op het gebied van regionale samenwerking hoeft in campagnetijd niet stil te staan. In sommige regio's stimuleren campagnes de regionale samenwerking, in andere regio's biedt de mate van regionale samenwerking een platform om een campagne meer handen en voeten te geven. Ten slotte kan een campagneperiode ertoe leiden dat de samenwerking in een regio stagneert.

De medewerker regionale steunpunten fungeert als contactpersoon van en naar de partijonderdelen uit een regio en front-office van het Partijbureau. Dit betekent dat afdelingen, fracties en gewesten, maar ook afzonderlijke leden, bestuurders en volksvertegenwoordigers met allerlei vragen bij de medewerker terecht kunnen.

In het campagnejaar 2006 hadden de vragen en verzoeken aan de medewerkers regionale steunpunten logischerwijs te maken met campagnezaken. Grofweg ging het om drie soorten vragen: informatief, adviserend of strategisch. Een greep uit de mogelijkheden. Op het gebied van informatie: afdelingen die willen weten wat de landelijke campagne strategie is, hoe de verkiezingsposter eruit ziet, hoe ze campagnemateriaal kunnen bestellen, welke thema's er centraal staan tijdens de landelijke MRoS-acties, wanneer het verkiezingsmateriaal wordt afgeleverd en wat de regels zijn rond het voeren van een persoonlijke campagne. Op het gebied van advies: campagnecoördinatoren die willen weten hoe ze campagneactiviteiten moeten organiseren die veel kiezers trekken, hoe ze moeten omgaan met kiezers die zeggen te twijfelen, wat het standpunt en de lijn van de partij is op het gebied van zorg, hoe dit terug kan komen in een campagneactiviteit, op welke manier vrijwilligers kunnen worden gemotiveerd als de peilingen tegenvallen en op welke manier er een regionale campagnespot kan worden gemaakt. Op het gebied van strategie: hoe om te gaan met lokale kwesties die de het beeld van de partij schaden, hoe een wethouder het beste kan reageren n.a.v. een conflict, welke strategie het verstandigst is in relatie tot de ander partijen hoe vrijwilligers op straat om kunnen gaan met het landelijk beeld van de partij.

Het informeren, faciliteren, ondersteunen en adviseren van de regio vond aan de ene kant plaats vanuit het Partijbureau en van de andere kant in de regio zelf. Ter versterking van de verschillende campagnes in een regio hebben de medewerkers regionale steunpunten in 2006 allerlei verschillende soorten regionale campagnebijeenkomsten georganiseerd waarbij bijvoorbeeld de landelijke campagne strategie werd toelicht, vertaald en uiteindelijk geïmplementeerd in de regio. Altijd in samenwerking met afdelingen en campagnecoördinatoren uit het land. Daarnaast hebben zij allerlei verschillende campagnetrainingen georganiseerd in het land. Bijvoorbeeld de training 'een goed gesprek', voor de vrijwilligers die op straat staan. Ook hebben de medewerkers regionale steunpunten meerdere keren de C54 steden opgezocht. Om te praten over de strategie en het verloop van de campagne. De informatie die de medewerker regionale steunpunten na verloop van tijd verzamelt over een regio werd teruggekoppeld aan het Partijbureau en het landelijk campagneteam.

De context waarin de medewerkers regionale steunpunten functioneren is vaak complex en politiek gevoelig. Waarbij zij continu wisselends belangen en situaties tegen komen. In het campagnejaar 2006 was dit niet anders.

2.3 Trainingsdagen raadsleden / Mini-Wibaut-Leergang

De gemeenteraadsverkiezingen waren een groot succes. De PvdA ging van 1317 (uitslag 2002) naar 1988 zetels, verdeeld over de gemeenten in Nederland. Dit resulteerde in veel nieuwe raadsleden in de gemeenteraden. Het Centrum voor Lokaal Bestuur (CLB) biedt een opleidingstraject aan voor nieuwe raadsleden, genaamd de Wibaut-Leergang.

In de Wibaut-leergang worden de deelnemers wegwijs gemaakt in de lokale politiek, getraind in essentiële vaardigheden en maken zij kennis met een aantal voor de PvdA belangrijke beleidsterreinen. De leergang biedt tevens een waardevol netwerk van collega-raadsleden aan. De Wibaut-leergang bestaat uit 7 zaterdagen. Maximaal aantal is 150.

De vraag naar een opleidingstraject was vele malen groter dan dat het CLB aan plaatsen kon bieden op de Wibaut-leergang. Er is besloten om in alle Regionale Steunpunten een verkorte leergang (2 dagen) aan te bieden aan de nieuwe raadsleden: de Mini-Wibaut-Leergang (MWL)

De Mini-Wibaut bestond uit twee dagen. Op de eerste dag stonden in 26 regio's drie modules op het programma (jij en de fractie, Jij en buiten, Jij en de raad). Doel was om een kader te schetsen waar een raadslid mee te maken krijgt. Tijdens de tweede dag (14 bijeenkomsten) stonden er verschillende vaardigheidstrainingen op het programma; waarbij er via diverse casussen een link werd gemaakt met een aantal belangrijke inhoudelijke onderwerpen.

Op de tweede dag is tevens een workshop georganiseerd voor afdelingsbesturen 'Besturen en Vrijwilligersmanagement', een netwerkbijeenkomst voor wethouders en een bijeenkomst voor vrouwen die zich kandidaat willen stellen van de Provinciale Staten. Aan het eind van de dag werd er een plenaire toeloop georganiseerd waarvoor alle leden waren uitgenodigd. Er werd terugblik en vooruit gekeken naar de campagnes in 2006 en 2007. Tevens vond er het debat 'de toekomst van de verzorgingsstaat' plaats. Met het oog op de totstandkoming van het verkiezingsprogramma, konden alle leden hun mening geven over de verzorgingsstaat. Aanleiding voor het debat was het rapport dat door Han Noten was geschreven: 'De wet van wederkerigheid'.

In onderstaand overzicht staat de totalen vermeld van de aanmeldingen van de aangeboden onderdelen tijdens de Mini-Wibaut-Leergang:

Totaal aantal aanmeldingen Mini-Wibautleergang:	360 aanmeldingen
Totaal aantal aanmeldingen netwerkbijeenkomst wethouder:	126 aanmeldingen
Totaal aantal aanmeldingen workshop voor afdelingsbesturen:	225 aanmeldingen
Totaal aantal aanmeldingen plenaire oploop (debat verzorgingsstaat):	1694 aanmeldingen

Naar meer kiezerscontact

De vraag vanuit de afdelingen naar methodieken om meer persoonlijk contact met kiezers te krijgen groeide in 2006. Naast de mediacampagne zijn steeds meer afdelingen op zoek naar het contact met de kiezers op straat en langs de deuren. Speciaal voor deze afdelingen is door de afdeling Opleiding & Partijorganisatie een workshop ontwikkeld over canvassen op straat, op de markt en langs de deuren. Deze workshops zijn door de medewerkers van de regionale steunpunten in de regio's georganiseerd. Vaak aansluitend met een grote canvasactie langs deuren. Vooral door deze regionale aanpak deden ook afdelingen aan deze workshops mee die in het nabije verleden weinig campagneactiviteiten ondernamen. In het contact met de kiezers is ook getracht om dit contact te registeren en zo mogelijk mensen te vragen of men informatie van de PvdA zou willen ontvangen, of misschien wel lid zou willen worden. In de campagneperiode van de gemeenteraad werd nog een uitgebreid formulier gebruikt. In de zomer is dit doorontwikkeld tot het meer handzame zogenaamde DKC-kaartje (Direct Kiezers Contact). Deze kaart, die onder alle afdelingen in grote aantallen (100.000 stuks) is verspreid en te downloaden is via de website, in combinatie met de workshops in de regio's, resulteerde in een toenemend contact met de kiezers langs de deuren. Deze DKC-kaart vormde ook een aanvulling op het uitdelen van de MRoS-boekjes, die het contact met de kiezer langer en intensiever maakte.

2.4 DOE MEE-festival

Vrijwilligers vormen het hart van de partij. Zeker in campagnetijd is hun rol cruciaal. Daarom is het goed om deze vrijwillige inzet regelmatig te waarderen. Als aftrap voor de grote DOE MEE campagne hebben het partijbestuur en Wouter Bos alle vrijwilligers uitgenodigd voor de PvdA-festival op zaterdag 21 oktober in de Convention Factory in Amsterdam. In deze voormalige Storkfabriek kwamen ruim 1400 vrijwilligers uit het hele land bijeen om o.a. te debatteren met politici en BN'ers, speeddaten met politici, filmpje kijken, naar het schrijverscafé, koken met..., fiets laten pimpen, op de foto met..., of een eigen T-shirt ontwerpen. Jong en oud genoot van de muziek, de film, het voorlezen en het lekkere eten. En natuurlijk was er de popquiz a-go-go met Matthijs van Nieuwkerk. Om de campagnevaardigheden van de afdelingen te testen werd een campagnezeskamp georganiseerd. De kandidaat-Kamerleden werden uitgeroepen tot winnaar. Daarna was er feest.

2.5 60 jarige jubilarissen: Operatie Speld

Op 11 februari werd het 60-jarig bestaan van de PvdA gevierd in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Voor leden die 60 jaar lid waren, is ter gelegenheid van dit jubileum een herdenkingsspel gemaakt. Ongeveer 1846 leden in 314 afdelingen waren al die tijd al trouw lid van de partij. De oudste was geboren in 1901 en de jongste in 1928. De regiocoördinatoren op het partijbureau hebben contact gezocht met de afdelingen en Tweede Kamerleden en andere prominente partijgenoten gevraagd om de speld persoonlijk uit te reiken. De jubilarissen hebben de viering zeer gewaardeerd. Al met al werd het een groot feest.

2.6 Provinciale ledenraadplegingen

In september, op het hoogtepunt van de TK-campagne, werden in 6 provincies (Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) ledenraadplegingen gehouden voor het lijsttrekkerschap in de Statencampagne. De medewerkers regionale steunpunten hebben deze raadpleging begeleid en het ingebed in de Tweede Kamercampagne. Zo hebben de medewerkers ondersteuning geboden bij de ledenraadpleegtool op PvdA.nl, via dat systeem zijn alle raadplegingen gehouden. Daarnaast zijn de betrokken gewestelijk campagne teams geïnformeerd over de statutaire verplichtingen die een ledenraadpleging met zich meebrengt. Tot slot hebben de medewerkers regionale steunpunten de campagne teams geadviseerd over campagne- en mediastrategische vormgeving van een ledenraadpleging.

Zie ook: 1.13.6 Ledenraadplegingen p.31

2.7 Campagnecoördinatoren webgroep

In 2006 is er vanuit het Partijbureau een landelijk webgroep voor campagnecoördinatoren ingesteld. Hieraan werden alle campagnecoördinatoren uit het land gekoppeld. Doel van de webgroep was het delen van ervaringen, kennis, best-practices en informatie op het gebied van campagne. Afdelingen en campagnecoördinatoren hebben in campagnetijd vaak met dezelfde situaties en problematiek te maken. Vanuit die gedachte is het verstandig om het wiel niet steeds opnieuw uit te vinden, maar van elkaar te leren. De webgroep functioneerde als communicatieplatform. Daarnaast werd de webgroep ingezet om landelijke campagne-informatie via de webgroep te communiceren naar de campagnecoördinatoren en de afdelingen. Een effectieve en efficiënte manier om snel informatie uit te wisselen.

2.8 Regionale vrijwilligerscoördinatoren

Uit de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen bleek dat kleine afdelingen soms te weinig ondersteuning hebben ontvangen en moeite hebben gehad met het werven van vrijwilligers. Daarom is er besloten om voor de TK campagne Regionale Vrijwilligerscoördinatoren (RVC's) aan te stellen. Voor deze functie is een vacature opgesteld en die is per regio verstuurd naar alle leden. In totaal hebben we 166 reacties ontvangen. De medewerkers Regionale Steunpunten (RS) hebben vervolgens een selectie gemaakt op basis van de motivatiebrieven en op basis van gesprekken. Er is uiteindelijk per regio een coördinator aangesteld en in een regio zijn twee coördinatoren aangesteld.

De 33 RVC's hebben een vrijwilligerscontract ondertekend en hebben voor de periode van 1 september tot 15 december een vaste onkostenvergoeding ontvangen van 95 euro per maand.

De ervaringen van de medewerkers RS m.b.t. de samenwerking met de RVC's zijn wisselend. Een aantal RVC's functioneerden heel goed en een aantal minder goed. Twaalf goed functionerende RVC's zijn doorgegaan met de functie tot 01-04-07. Ook zijn er een aantal doorgestroomd naar andere functies zoals het gewestbestuur of afdelingsbestuur.

De medewerkers RS hebben de coördinatoren op verschillende manieren ingezet. De samenwerkingsvorm is aangepast op de regio en aangepast op de eigen werkwijze. Dit heeft ervoor gezorgd dat de toegevoegde waarde van de RVC groot was. Maar ook dat de RVC regelmatig fungeerde als netwerker en organisator in plaats van specifiek als vrijwilligerscoördinator.

3. De PvdA als Ideeënpartij

3.1 Inleiding

Het Kenniscentrum van de PvdA wil bijdragen aan de organisatorische en programmatische vernieuwing die de PvdA heeft ingezet. De PvdA moet een krachtige ideeënpartij zijn, waarin inhoudelijke discussies over maatschappelijke vraagstukken in alle openheid worden gevoerd tussen alle geledingen in de partij en met mensen en groeperingen van buiten de partij. Belangrijke activiteiten van het Kenniscentrum van de PvdA zijn daarbij de organisatie van het politieke debat, ideeënontwikkeling en de organisatie van kennis en belangstelling op bepaalde terreinen in kennisnetwerken. Het Kenniscentrum van de PvdA beoogt nadrukkelijk de PvdA als (kennis)netwerkpartij verder vorm te geven.

Het Kenniscentrum van de PvdA richt zich bij alle werkzaamheden op leden, sympathisanten en potentiële kiezers. Uitgangspunt bij alle projecten van het Kenniscentrum van de PvdA is zoveel mogelijk de ervaring van de burger (kiezer) in de samenleving centraal te stellen. Uitkomsten van projecten en discussies worden ter kennisgeving aangeboden aan het partijbestuur, de fractie en indien gewenst aan specifieke media, zoals vaktijdschriften of dagbladen.

Het partijbestuur is eindverantwoordelijke voor de keuze van de te behandelen onderwerpen. De onderwerpen die door het Kenniscentrum van de PvdA op de agenda worden gezet, zijn over het algemeen onderwerpen vanuit de politieke agenda voor de (middel)lange termijn, zonder daarbij de actualiteit uit het oog te verliezen. De onderwerpen worden in overleg met het partijbestuur, de Tweede-Kamerfractie en de medewerkers van het Kenniscentrum van de PvdA uitgezocht. Een coördinatiegroep Kenniscentrum van de PvdA waarin de portefeuillehouder uit het PB, de partijvoorzitter, het lid campagne en partij uit het fractiebestuur van de Tweedekamer en de directeur partijbureau zitting hebben, bespreekt ieder jaar de voortgang van de diverse projecten. De portefeuillehouder in het PB heeft regelmatig overleg met het Hoofd Kenniscentrum van de PvdA.

Het Kenniscentrum van de PvdA werkt samen met de diverse neveninstellingen en de andere afdelingen van het partijbureau. Het Hoofd van het Kenniscentrum van de PvdA schuift indien nodig aan bij de stafvergaderingen van de Wiardi Beckman Stichting. Zo kunnen activiteiten met elkaar worden afgestemd en ideeën en suggesties voor personen en thema's geleverd.

Het jaar 2006 is niet volgens werkplan verlopen. De inzet van medewerkers voor de gemeenteraadscampagne was groter dan gepland. Door de voortijdige val van het kabinet werden alle geplande inspanningen in en na de zomer gericht op de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen. Dat betekende dat de voorbereidingen voor het verkiezingsprogramma prioriteit had evenals de omschakeling van Kenniscentrum van de PvdA naar Kennisbureau (campagne)

3.2 Oppositie op schrift

In 2004 en 2005 organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA van de PvdA iedere maand een debat over een actueel onderwerp. Heel veel onderwerpen zijn tijdens de verschillende oppositiedebatten besproken.

Die onderwerpen verdienen meer aandacht en een verdere verdieping dan enkel een verslagje op de website. Zeker gezien de opmaat naar het verkiezingsprogramma vond het Kenniscentrum van de PvdA het belangrijk om die onderwerpen nog eens de revue te laten passeren en om verschillende gedachten van partijgenoten en critici eens naast elkaar te leggen. Dat deden we om te kijken in hoeverre er zaken waren veranderd sinds het oppositiedebat plaats vond. Om te kijken in hoeverre de PvdA verandert, wat de huidige opvattingen zijn, hoe we verder moeten. Het boekje "Oppositie" werd begin 2006 aan partijgenoten uitgedeeld tijdens de diverse partijbijeenkomsten in het land.

3.3 Ondersteuning Projectgroepen ingesteld door het partijbestuur

In 2002 publiceerde de commissie De Boer in haar rapport *De kaasstolp aan diggelen* een aantal fundamentele dilemma's waarover de PvdA zich in het kader van haar inhoudelijke vernieuwing zou moeten buigen. De belangrijkste dilemma's werden voorgelegd aan een aantal door het Partijbestuur ingestelde projectgroepen: Integratie en immigratie (projectgroep-Patijn), Democratie en bestuurlijke vernieuwing (projectgroep-Andeweg), Nationale en internationale veiligheid (projectgroep-Schrijver), Zorg (projectgroep-De Waal), Wonen (projectgroep-Boelhouwer), Publieke sector (projectgroep-De Vries) en Modernisering van de verzorgingsstaat (projectgroep-Noten). In de projectgroep namen leden van de Tweede-Kamerfractie en andere door het partijbestuur aangezochte partijgenoten en niet-partijgenoten plaats. Zij hadden de opdracht te komen tot een als sociaal-democratisch herkenbare fundamentele plaatsbepaling op het onderwerp. De projectgroepen hadden een adviserende functie aan fractie en partijbestuur. Nauw verbonden met de projectgroepen werden in het land ter voeding van de projectgroep speciale bijeenkomsten georganiseerd. In 2006 is een klein deel van de tijd gestoken in de begeleiding en organisatie van bovenstaande projectgroepen.

3.3.1 Projectgroep Modernisering verzorgingsstaat

Mede ten behoeve van deze projectgroep werd samen met het Internationaal Secretariaat een uitwisseling met de SPD in Berlijn georganiseerd. (zie paragraaf uitwisseling SPD). Voor de zomer 2006 organiseerde de afdeling O&P 14 regiobijeenkomsten met kamerleden en partijbestuursleden. Het Kenniscentrum van de PvdA probeerde er zorg voor te dragen dat er leden van de Projectgroep Modernisering verzorgingsstaat bij de discussies aanwezig waren en leverde stellingen aan voor de discussie. Na afloop van deze tour door het land, werd er een bedankentje voor de leden van de projectgroep georganiseerd.

3.3.2 Projectgroep Toekomst Publieke Sector

Het Kenniscentrum van de PvdA droeg zorg voor het drukken en verzenden van het rapport Toekomst van de Publieke Sector olv Jouke de Vries.

3.3.3 Projectgroep Vreedzaam Veilig

Ten behoeve van de Afrikadag en in navolging van de verschijning van het rapport Vreedzaam Veilig organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA een debat op de Afrikadag. Over de rechtvaardigheid van militair ingrijpen. Met o.a. Linda Polman (journalist en werkzaam geweest in o.a. Sierra Leone, Somalië en Rwanda)

Jan-Marinus Wiersma (lid van het Europees Parlement namens de PvdA en nam deel aan de projectgroep Vreedzaam Veilig) Anne Tjepkema (Kolonel b.d. en werkzaam bij de Nederlandse Defensie Academie en sinds 2005 adviseur van de missie van de Afrikaanse Unie in Darfur). In 2006 vond ook het bedankje van de commissie plaats

3.3.4 Projectgroep Wonen

Het Kenniscentrum van de PvdA in 2006 zo'n 300 boekjes verstuurd naar kamerlid Staf Depla zodat hij ze weer kon verspreiden aan belangstellenden.

3.4 PvdA 60 jaar

Op 9 februari 1946 werd de PvdA opgericht. Het 60 jarig bestaan van de partij werd gevierd op zaterdag 11 februari 2006 in de Beurs van Berlage te Amsterdam. Ten behoeve van het 60 jarig bestaan van de PvdA organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA een groot oud-voorzittersdebat met het centrale thema: 'Haalt de PvdA het eeuwfeest? Aan het woord kwamen onder meer 6 oud voorzitters van de PvdA (Vreeman, van den Berg, Sint, Koole, Hamer, van Hees) en een aantal gasten waaronder Gerrit Voerman (hoofd documentatie centrum Nederlandse politieke partijen) Mei Li Vos (alternatief voor Vakbond), Agnes Jongerius (voorzitter FNV) en Vera Keur (Voorzitter Vara). Het debat werd geleid door Frank Vrolijk en Willemien Ruygrok.

3.5 Uitwisseling met SPD in Berlijn

Ten behoeve van de projectgroep verzorgingsstaat en uit interesse wat er op dit terrein gaande was bij onze oosterburen organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA samen met het Internationaal Secretariaat van donderdagochtend 6 april tot en met zondag 9 april een uitwisseling met onze zusterpartij de SPD in Duitsland. Deze uitwisseling stond in het teken van het thema 'de herziening van de verzorgingsstaat'. Met een breed samengestelde groep partijgenoten (20 personen) werd naar Berlijn afgereisd. Inzicht in de Duitse situatie was met name zeer nuttig met het oog op het verkiezingsprogramma en de komende Tweede-Kamerverkiezingen in 2007. De activiteiten die o.a. gedaan werden:

- o Discussie met SPD-deskundigen op het brede terrein van de verzorgingsstaat.
- o Bezoek aan een ziekenhuis dat is geprivatiseerd en deel uitmaakt van een grotere (bekende) keten van ziekenhuizen.
- o Discussie met SPD-deskundigen rondom gezondheidsbeleid.
- o Bezoek aan kinderdagverblijf met aansluitend discussie met SPD-deskundigen.
- o Ontvangst door deelraadburgemeester van Neuköln (wijk met grootste sociale problemen).
- o Discussie met SPD -parlementsleden over integratie.
- o Discussie met SPD-deskundigen over werk boven inkomen.
- o Discussie met SPD-deskundigen over vergrijzing en gevolgen (zie o.a discussie over pensioenen in Duitsland).
- o Discussie met Prof. Dr. Wolfgang Merkel (Wissenschaftszentrum Berlin).

De delegatie bestond uit:

Marije Laffeber (Internationaal Secretaris), Jet Bussemaker (Tweede Kamerlid), Mariëtte Hamer (Tweede Kamerlid), Ella Kalsbeek (Tweede Kamerlid), Ton Doesburg (Eerste Kamerlid en directeur Nuon Duitsland),

Kim Putters (Eerste Kamerlid) Jan van Zijl (Voormalig Tweede Kamerlid, voorzitter Raad voor Werk en Inkomen), Michael Juffermans (Hoofd Kenniscentrum van de PvdA PvdA) René Cuperus (Senior beleidsmedewerker Wiardi Beckman Stichting), Marie-Louise van Kleef (Wethouder Utrecht, lid partijbestuur), Duco Adema (Deelraadsvoorzitter Zuider-Amstel/Amsterdam), Wicher Pattje (Voormalig wethouder Groningen), Friso de Zeeuw (Voormalig lid Provinciale Staten Noord-Holland), Rineke Klijnsma (Academisch Ziekenhuis Groningen), Berent Daan (Hoofd Communicatie PvdA), Robert Tans (beleidsmedewerker Tweedekamer)

Angelina Scalzo (Beleidsmedewerker Kenniscentrum van de PvdA), Serv Vinders (Netwerk Kinderopvang), Floris Beemster (Beleidsmedewerker Internationaal Secretariaat)

3.6 Het PvdA verkiezingsprogramma

Het Kenniscentrum van de PvdA van de PvdA organiseerde ter ondersteuning van de verkiezingsprogramma commissie vier ideeëntreinen in het land. Elke ideeëntrein had een bepaald thema, te weten sterk&sociaal, milieu&energie, internationale samenwerking en onderwijs. Per bijeenkomst werden vier mini-debatten georganiseerd van drie kwartier, twee huiskamergesprekken en een ideeënuitwisseling in de vorm van een speed-date ronde. Het geheel had een festivalachtige sfeer met

sterke betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, PvdA politici en leden van de verkiezingsprogrammacommissie, belangstellenden en natuurlijk PvdA-leden. Ten behoeve van de ideeëntrein werd in opdracht van het Kenniscentrum van de PvdA een speciale webapplicatie aangekocht zodat mensen zich eenvoudig konden aanmelden.

Het schema van de ideeëntrein zag er als volgt uit:

8 juni 2006, 19.30 - 22.00 uur, Groningen, Sterk & Sociaal

10 juni 2006, 13.00 - 16.00 uur, Rotterdam, Milieu & Energie

15 juni 2006, 19.30 - 22.00 uur, Amsterdam, Internationale Samenwerking

24 juni 2006, 13.00 - 16.00 uur, Eindhoven, Onderwijs

Het Kenniscentrum van de PvdA heeft alle input en ideeën van deze bijeenkomsten verwerkt tot een advies aan de programma commissie in een uitvoerig verslag (te vinden oa op de website van het Kenniscentrum van de PvdA).

Zie ook: 1.2.3 Verkiezingsprogrammacommissie p.10

3.6.1 Sterk en Sociaal, 8 juni; Groningen

Donderdag 8 juni was in Groningen de eerste PvdA Ideeëntrein bijeenkomst. Het thema van de avond was: 'Een sterk en sociaal land'. De avond werd geopend door partijvoorzitter Michiel van Hulst. Vervolgens spraken oud-minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Margreeth de Boer en Han Noten, PvdA fractievoorzitter in de Eerste Kamer, hielden een korte inleiding over hoe de PvdA kan bijdragen aan een sterk en sociaal Nederland en hun visie op de verzorgingsstaat. Na de opening begonnen de verschillende deelsessies, met debatten over onder andere de toekomst van de AOW en armoede in Nederland. Burgemeester van Groningen Jacques Wallage sloot de avond af met zijn ideeën voor het programma.

3.6.2 Milieu & Energie, 10 juni; Rotterdam

Zaterdag 10 juni vond de tweede bijeenkomst van de ideeëntrein plaats met het thema: 'Een duurzaam land.' Wim Derksen, lid van de verkiezingsprogrammacommissie en directeur van het Ruimtelijk Planbureau en PvdA Tweede-Kamerlid Diederik Samsom leidden de dag in. Vervolgens vonden er discussie plaats over energievoorziening, landbouw, gratis openbaar vervoer, dierenwelzijn, luchtkwaliteit en ruimtelijke ordening. De aanwezigen - waarvan een groot deel een bedrijf, (semi-) overheidsinstelling of maatschappelijke organisatie vertegenwoordigde-, toonden zich erg betrokken en leverden de commissie veel input.

3.6.3 Internationale Samenwerking, 15 juni; Amsterdam,

'Nederland en het buitenland'. Zo luidde de titel van de bijeenkomst van de Ideeëntrein van 15 juni. Al tijdens de plenaire opening onder leiding van Ruben Maes werd de complexiteit van de buitenlandse politiek duidelijk. De leden van de programmacommissie Monika Sie en Paul Depla verzorgden de aftrap. Sprekers waren o.a. Nico Schrijver (projectgroep 'Vreedzaam Veilig'), Bert Koenders (lid Tweede Kamer) Peter Heintze (directeur van de Evert Vermeer Stichting), Martin de Koning (CelTel) en Geert Termeer (Tradin Organic Agriculture)

3.6.4 Onderwijs, 24 juni 2006; Eindhoven,

Zaterdag 24 juni vond de vierde bijeenkomst van de ideeëntrein plaats, waarbij de aanwezigen in debatten en gesprekken konden meedenken over het nieuwe verkiezingsprogramma. Het thema: 'Nederland Onderwijsland'. Trude Maas opende de bijeenkomst, PvdA Eerste-Kamerlid Frans Leijne gaf een eerste

reactie. Andere sprekers op deze dag waren Marriëtte Hamer, Jacques Tichelaar, Martijn van Dam (Tweede-Kamerleden PvdA) en Koen Geven van de Landelijke Studenten Vakbond

3.7 Overige activiteiten en bijeenkomsten ten behoeve van het verkiezingsprogramma

3.7.1 Eén jaar na het referendum:

Discussiebijeenkomst van de PvdA Programmacommissie (Kenniscentrum van de PvdA) & de Wiardi Beckman Stichting op vrijdag 12 mei in zaal Dudok, in Den Haag over de zoektocht naar een nieuw mandaat voor Europa.

De conferentie vond plaats in Den Haag en had een politiek-academisch karakter. De bijeenkomst begon om 15.00 uur met een algemene inleiding over 'Eén jaar na het referendum: de stand van zaken' door Jan Rood (hoofd van het Clingendael European Studies Programme). Daarna volgden drie twistgesprekken over respectievelijk de politieke en institutionele toekomst van de Europese Grondwet; de gemeenschappelijke markt ('Hoe neoliberaal moet Europa worden in de globale concurrentiestrijd?') en over Europa als mondiale speler ('Europa: Supermacht, vredesmacht of beschermvrouw van Afrika?'). Aan deze twistgesprekken deden onder andere mee: Agnes Jongerius, Frans Timmermans, Jan Jacob van Dijk, Jos de Beus, Bert Koenders en Annelies Huygen. De conferentie werd besloten met een forumdiscussie over de nieuwe Europa-agenda van de sociaal-democratie met onder andere Max van den Berg, Rene Cuperus en vanuit de programma commissie Ronald Plasterk & Monika Sie Dhian Ho. Ten behoeve van deze bijeenkomst werden de Europa werkgroepen binnen de PvdA gevraagd een opiniërend stuk te schrijven over 'de toekomst van Nederland in Europa'. Deze stukken werden onder de aanwezigen verspreid.

3.7.2 Links en het bedrijfsleven

Samen aan de slag voor een ondernemend Nederland. Met dit uitgangspunt organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA van de Partij van de Arbeid op zaterdag 27 mei 2006 een conferentie in het Nijmeegse Lux Theater, met o.a. Wouter Bos (fractievoorzitter PvdA) en Bernard Wientjes (voorzitter VNO-NCW). De uitkomsten van deze conferentie werden door de programmacommissie van de Partij van de Arbeid gebruikt als input bij het schrijven van haar verkiezingsprogramma voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 2007. Met medewerking van: Trude Maas (Programmacommissie PvdA, Eerste-Kamerlid PvdA, diverse commissariaten bedrijfsleven), Donald Kalff (bedrijfskundige), Alexander Rinnooy Kan (Raad van Bestuur ING), Dolf van den Brink (hoogleraar en oud-lid Raad van Bestuur ABN-AMRO) Wouter Bos en Bernard Wientjes, o.l.v. Jeroen Smit (publicist en presentator)

3.7.3 De ideeënfabriek

Vanaf 1 juni presenteerde het Kenniscentrum van de PvdA ism de websiteredactie van de PvdA in opdracht van de programma commissie iets nieuws op de PvdA website: *De Ideeënfabriek*. Via het ledenblad Rood, de PvdA nieuwsbrief, een e-mailing naar de leden en een oproep op de homepage van PvdA.nl werd iedereen gevraagd om ideeën voor het verkiezingsprogramma in te sturen. De Ideeënfabriek bundelde deze ideeën en bood tevens de mogelijkheid aan de bezoekers van pvda.nl om aan te geven welke ideeën men het beste vond. Een 'rankingsysteem' zorgde ervoor dat het populairste idee bovenaan kwam te staan, en het minst populaire onderaan. De voorstellen kwamen massaal binnen op het mailadres ideeënfabriek@pvda.nl. In totaal bijna 400 ideeën! Ook werd er massaal gestemd. Zelfs gedurende de hete zomermaanden. De programmacommissieleden namen nauwgezet kennis van alle ideeën en leverden bij sommige direct commentaar. Soms werd een idee gelijk geschikt bevonden voor opname in het programma, maar er zaten er ook bij waar de commissie het niet mee eens was. Soms was een onderwerp nog niet binnen de commissie aan de orde geweest en werd deze direct geagendeerd. Zo kwamen er ideeën over talloze onderwerpen binnen. Over investeren in duurzame energie, de multimediale ondersteuning van het onderwijs, het fiscaal aftrekbaar maken van groene investeringen, goed openbaar vervoer, bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt tot en met de afschaffing van de no claim polis in de zorg.

Zie ook: 1.10.2 De Ideeënfabriek p.26

3.7.4 Expertmeeting systematiek van de onderzoeksfinanciering

Tbv de verkiezingsprogramma commissie organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA een kleine expertmeeting over de systematiek van de onderzoeksfinanciering en het verbeteren van de transfer van kennis vanuit de universiteiten richting het bedrijfsleven. De expertmeeting vond plaats op dinsdag 4 juli op het PvdA partijbureau. Aanwezige experts: Arnold Smeulders (Hoogleraar te Amsterdam), Peter Boncz (Winnaar van ICT-regie-Award voor doorverlating van onderzoek naar bedrijfsleven), Drs. Simone Vugts (Bureau Overheidsrelaties van Philips Electronics Nederland B.V.), Sweder van Wijnbergen (Hoogleraar economie),

Joop Vianen (Bijzonder hoogleraar Ondernemerschap en Kleine en Middelgrote Ondernemingen aan Universiteit van Tilburg), Bart Nooteboom (Leerstoel 'Innovatiebeleid' aan de Universiteit van Tilburg).

3.8 'Wouter Ontmoet': een debatserie rondom Wouter Bos

In het voorjaar van 2006 heeft het Kenniscentrum van de PvdA twee nieuwe 'Wouter Ontmoet'-sessies georganiseerd. Wouter Bos ging bij deze sessies in gesprek met professionals uit bepaalde sectoren, achtereenvolgens met betrokkenen van de Publieke Omroep en met vrouwen (over emancipatie). Het Kenniscentrum van de PvdA droeg zorg voor de organisatie.

3.8.1 Publieke Omroep, 12 april in Amsterdam

Op 12 april sprak Wouter Bos met hoofdrolspelers uit omroepeland. Op de bijeenkomst sprak hij met Felix Rottenberg, Harm Bruins Slot, voorzitter van de Raad van Bestuur van de publieke omroep, Andries Knevel (EO Programmamaker) Wim van der Donk (WRR) Vincent Everts (internetdeskundige), dhr. C. Kuyl (Nova) Harry de Winter (WinterMedia) over de neerslachtige sfeer rond de publieke omroep. Mocht de PvdA gaan regeren, dan moeten de omroepen rust krijgen, onder andere door het plan van Van der Laan niet in te voeren. Dat plan leidt volgens de PvdA tot versplintering en niet tot samenwerking.

3.8.2 Vrouwen, 24 mei in Utrecht

Op 24 mei ging Wouter Bos in gesprek over 'vrouwen op de arbeidsmarkt'. Heleen Mees (jurist, econoom, publicist) schreef een prikkelend artikel in het NRC over vrouwenemancipatie. Onderzoekers Tanja van der Lippe (Universiteit Utrecht) en Monique Kremer (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid) geven een reactie. Overige gespreksdeelnemers: Linda Woudstra (regeltante.nl), Carmen Breeveld (zwarte zakenvrouw van 2003 en directeur van Team Care) en de hoofdredactrices Cisca Dresselhuys (Opzij), Astrid Feiter (Sis) en Maartje Fleur (Esta).

3.9 Terrorisme rapport

Op zaterdag 9 september werd in een buurthuis in Slotervaart het rapport van Wijk tot Wereld gepresenteerd. Boodschap: radicalisering en mogelijk terrorisme moet bestreden worden vanuit de wijk om een veiliger wereld te krijgen. Presentatie met Ahmed Marcouch, Ahmed Aboutaleb en Nebahat Albayrak. Daarnaast stuurde het Kennisbureau het rapport met brief naar de colleges van B&W in de 54 grootste steden.

3.10 Studenten introductiedagen

Tijdens de introductiedagen van de Universiteiten en HBO van 18 september tot en met 30 september was JS aanwezig in diverse steden om campagne te voeren. Het Kennisbureau verzorgde het materiaal. (condooms en pledgcards). 6000 x Condooms met tekst Sterk en Sociaal, stem 22 november PvdA. Zie tevens: hoofdstuk 2.1.4, pagina 35

3.11 50+ beurs in Utrecht

Zaterdag 23 september interviewde Catherine Keyl Wouter Bos op de 50+ Beurs over wat senioren kunnen verwachten van een PvdA in de regering. 'Sterk voor ouderen' was het motto van de PvdA op de 50+ Beurs. Naast het interview van zaterdag organiseerde het PvdA Kennisbureau op donderdag 21 september een debat over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In samenwerking met andere politieke partijen gingen diverse sprekers in op de consequenties van de WMO voor 50Plusers en hun familie.

3.12 Hertalen verkiezingsprogramma

Ongeveer 1,5 miljoen mensen in Nederland zijn laaggeletterd. Voor die doelgroep werd het verkiezingsprogramma 'hertaald'. Dit heeft het Kennisbureau uitbesteed aan de Stichting Lezen en Schrijven.

3.13 Klimaat neutrale campagne

Donderdag 5 oktober hebben de PvdA Kamerleden Nebahat Albayrak en Diederik Samsom een boom geplant als eerste van de 4700 bomen die geplant worden om de PvdA campagne geheel 'klimaatneutraal' en daarmee de schoonste verkiezingscampagne ooit te maken. Klimaatneutraal campagne voeren betekent dat de CO₂-uitstoot, veroorzaakt door onder meer het energieverbruik en het vervoer van alle PvdA'ers die op campagne gingen, wordt gecompenseerd door investering in de duurzame bos- en energieprojecten van de KlimaatNeutraal Groep.

3.14 Gezonde voeding op school

Datum: 1-11-2006 woensdag. Locatie: OBS de Baanbreker Den Haag. Wouter's Angels, Mei Li Vos, Samira Abbas en Attje Kuijken gooien een snoepautomaat de school uit in het kader van gezonde voeding en meer beweging

3.15 Jonge gezinnenbeurs

Van 2 tot en met 5 november was de PvdA aanwezig op de Jonge gezinnenbeurs in de Rai in Amsterdam. 'Kinderen Eerst was een van de belangrijkste thema's van het verkiezingsprogramma. Op deze beurs gaven kamerleden uitleg over PvdA voornemens tav gezinnen met kinderen. Medewerking van Chantal Gill'ard, Paul Tang, Roos Vermeij en Attje Kuiken. 27.000 bezoekers.

3.16 Boer zoekt kiezer tournee

PvdA Tweede Kamerlid Harm Evert Waalkens ging van 10 tot en met 17 november op tournee door Nederland onder het motto 'Boer Zoekt Kiezer'. Samen met zijn kunstroe Reina³³ was hij te vinden op meer dan tien plaatsen in Nederland. Speciaal voor zwevende kiezers ontwikkelde het Kennisbureau Harm Evert's Helihaven: in het midden van een grote ronde cirkel met de letter H kunnen zwevende kiezers veilig landen. Ze worden daar ontvangen door Harm Evert Waalkens en hij zal hen uitleggen waarom ze op 22 november het beste op de PvdA kunnen stemmen.

3.17 Actie tegen bureaucratie

Datum: 10-11-2006. Locatie: Binnenrotte Rotterdam. Doel: PvdA neerzetten als partij die de strijd aan gaat met bureaucratie. Actie: Wouter's Angels (Mei Li Vos, Attje Kuyken en Roos Vermeij) gooien 1500 kilo oud papier (opbrengst 1 Tweede Kamerweek papier) door de shredder. Hiervoor is een kiepwagen en een archiefvernietigingswagen ingehuurd waar de Wouter's Angels het oud papier in konden gooien. Daarnaast zijn borden gemaakt met slogans over de actie zelf.

3.18 Flyer Homoseksualiteit

PvdA sluit bondgenootschap met COC (met Frank van Dalen, voorzitter van COC). Tevens presenteren zij gezamenlijk een flyer. Het kennisbureau droeg zorg voor deze flyer. Doel: Partij van de Arbeid neerzetten als homo-vriendelijke partij.

3.19 Bondgenootschappen

De Partij van de Arbeid heeft gedurende de campagne periode 11 bondgenootschappen gesloten met maatschappelijke organisaties. Er zijn 11 borden gemaakt waar de handtekeningen van de organisatie en van de PvdA politici op zijn komen te staan. De meeste bondgenootschappen werden door Wouter Bos zelf gesloten en werden getekend tijdens de zeepkistentoeer.

4. Internationale Samenwerking

4.1 Algemeen

De PvdA is een partij met een lange traditie in internationale samenwerking en maakt als vereniging deel uit van een groot Europees en internationaal netwerk van sociaaldemocratische partijen.

Internationaal secretaris, Marije Laffeber, vertegenwoordigt de PvdA in die netwerken en onderhoudt de bilaterale contacten met zusterpartijen. Daarnaast levert zij een actieve inhoudelijke en organisatorische bijdrage aan het internationale debat in de partij. Onder meer door middel van het initiëren, organiseren, het mede-organiseren en faciliteren van debatten en activiteiten voor leden en belangstellenden van de PvdA over internationale thema's. De Internationaal secretaris is lid van het partijbestuur en wordt ondersteund door één medewerker.

4.2 Discussie binnen de partij: debatten, bijeenkomsten, informatie leden

In 2006 organiseerde, mede-organiseerde en faciliteerde het internationaal secretariaat inhoudelijke debatten en ledenbijeenkomsten over belangrijke Europese en internationale thema's. Zoveel mogelijk werd hierbij samenwerking gezocht met enthousiaste leden, PvdA afdelingen, de regiocoördinatie, het Kenniscentrum, de Alfred Mozer Stichting, de Evert Vermeer Stichting, het IMD, de Wiardi Beckman Stichting, de Jonge Socialisten, het MEV, het PVN, de LAO, de PES-delegatie, ACEP of andere gremia, zoals de Tweede-Kamerfractie en de Eurodelegatie. Daarnaast werd ook specifiek samenwerking gezocht met maatschappelijke organisaties.

Afghanistan

Het al dan niet deelnemen van Nederland aan de ISAF missie (International Security Assistance Force) onder leiding van de Navo in de zuidelijke provincie Uruzgan in Afghanistan was een groot dilemma voor de PvdA. In dat licht droeg het internationaal secretariaat in januari 2006 actief bij aan de organisatie van de PvdA bijeenkomst, welke diende als input voor de standpuntbepaling van de PvdA Tweede-Kamerfractie. In aanwezigheid 200 deelnemers ging een panel van experts met elkaar en met de leden en belangstellenden in gesprek. Aan het panel werd deelgenomen door PvdA Tweede-Kamerlid Bert Koenders, Sylvia Borren (directeur Novib), Bart Tromp (hoogleraar internationale betrekkingen) en Ko Colijn (defensie specialist). Wim van den Burg (AFMP, militaire vakbond) reageerde telefonisch vanuit Afghanistan.

Democratisering in Afrika

Tijdens de EVS Afrikadag in april 2006 organiseerden het Nimd en het PvdA Internationaal secretariaat een gezamenlijke bijeenkomst over democratisering in Afrika. Prof. Gyimah-Boadi, co-director van de Afro-barometer uit Ghana verzorgde een lezing. De Afro-barometer is een onderzoeksproject welke democratische en economische hervormingen in 18 Afrikaanse landen in kaart brengt.

Midden-Oosten

De situatie in het Midden-Oosten heeft de permanente aandacht van het PvdA internationaal secretariaat. In het kader van de samenstelling van het verkiezingsprogramma verzorgde het internationaal secretariaat in aanwezigheid van de programma commissie en met medewerking van de PvdA Tweede-Kamerfractie, PvdA Eurodelegatie en United Civilians for peace tijdens de ideeëntrein op 15 juni een debat over democratisering in het Midden-Oosten. Een verslag van deze bijeenkomst is meegegeven aan de verkiezingsprogramma commissie.

Mensenrechten en het nucleaire programma van Iran

Op 6 juni 2006 organiseerde het Internationaal secretariaat een debat over de politieke situatie in Iran. Deze bijeenkomst kwam voort uit het contact met de organisatie 'Iran Future' (een Iraanse mensenrechtenorganisatie in Nederland, die ook samenwerkt met het ministerie van Buitenlandse Zaken), en Amnesty International. De avond was onderverdeeld in twee discussieblokken. Het eerste blok stond in het teken van de mensenrechtensituatie. Het tweede discussieblok stond in het teken van het nucleaire

programma van Iran. Meer dan 100 belangstellenden, waaronder PvdA leden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, kwamen af op dit debat in Felix Meritus. Deelnemers aan de twee expert panels waren: Yousef Ahmed (Midden-Oostencoördinator van Amnesty International) Forough Nayeri (Antropologe, mensenrechten- en vrouwenrechten deskundige), Bert Koenders, Tweede-Kamerlid en buitenlandwoordvoerder, Paul Rusman (docent Internationale Betrekkingen) en Judit Neurink (Midden-Oostenredacteur van Trouw).

De toekomst van Europa – lezing door Karel van Miert

Hoe moeten we verder met Europa? Op deze vraag probeerde gewezen Eurocommissaris Karel van Miert in juni 2006 tijdens zijn lezing een antwoord te geven aan leden en belangstellende studenten. De PvdA gewestgroep Europa Zuid-Holland organiseerde deze bijeenkomst met medewerking van het internationaal secretariaat.

Femsem

In het voorjaar van 2006 organiseerden de Jonge Socialisten een Europees seminar over feminisme en participatie van jonge vrouwen en meiden in de politiek. Het Internationaal secretariaat leverde inhoudelijke en financiële bijdragen aan deze activiteit.

Vorbereiding verkiezingsprogramma en congres

Ter voorbereiding op de samenstelling van het verkiezingsprogramma en het congres organiseerde de PvdA de ideeëntrein en voorcongressen. De Internationaal secretaris nam actief deel aan de bijeenkomsten in onder meer Roermond, Rotterdam en Heerenveen. Na de vaststelling van het verkiezingsprogramma tijdens het congres in Rotterdam zorgde het internationaal secretariaat ervoor dat de tekst ook in het engels beschikbaar kwam.

Daarnaast werd de Internationaal secretaris als spreker namens de PvdA uitgenodigd door organisaties buiten de partij. Zij nam in deze hoedanigheid onder meer deel aan de bijeenkomsten van het IPP buitenparlement over 'ontwikkelingssamenwerking en gezondheid', van het ISS over 'het internationale aspect van de Tweede-Kamerverkiezingen', van de Derde Kamer over 'samenwerking met politieke partijen in ontwikkelingslanden' en van de Nederlandse DS afdeling (Italiaanse zusterpartij) over de parlements- en senaatsverkiezingen in Italië.

Nieuwsbrief en website

In 2006 is vijf maal een internationale nieuwsbrief verzonden aan PvdA leden en belangstellenden die zich hiervoor via de website aan hadden gemeld. De PvdA neven, die zich bezig houden met internationale thema's, werden voor iedere nieuwsbrief uitgenodigd hun activiteiten aan te kondigen. De website van het internationaal secretariaat werd regelmatig ge-update. In december 2006 werden de Engelstalige webpagina's van de PvdA gelanceerd.

4.3 Internationale vertegenwoordigingen

Het onderhouden van de bilaterale verenigingscontacten met zusterpartijen is een van de dagelijkse activiteiten van het internationaal secretariaat. Veel van de contacten verlopen via e-mail en telefoon, maar uiteraard ook door middel van het organiseren van bilaterale bijeenkomsten en het bezoeken van congressen van zusterpartijen.

4.4 Bezoeken aan de PvdA door vertegenwoordigers van zusterpartijen

Programma voor Internationale gasten tijdens PvdA congres

Tijdens het PvdA congres in Rotterdam op 30 september en 1 oktober organiseerde het Internationaal secretariaat een bezoekersprogramma. Naast de internationale hoofdgast, Helle Thorning-Schmidt, partijleider van de Deense Socialdemokraterne, namen meer dan 50 vertegenwoordigers van PvdA

zusterpartijen en ambassades uit onder meer Italië, Griekenland, Finland, Macedonië, Noorwegen, Groot-Brittannië, Marokko, Turkije, België, Zweden, Frankrijk, de Verenigde Staten, Rusland, Spanje, Slovenië, Bulgarije, Polen, Israël, Estland, Hongarije en Ierland deel aan het PvdA congres. Door middel van tolk-vertalers konden zij het volledige congres gedurende beide dagen volgen. Het programma bestond verder uit briefingsbijeenkomsten over het congresprogramma. Voorafgaand aan het congres werd voor hen gezorgd voor Engelstalig congresmateriaal.

SPD Duitsland

Ter ondersteuning van de PvdA campagne voor de Tweede-Kamerverkiezingen bracht Kurt Beck, partijleider van de Duitse SPD, op 1 november een bezoek aan Nederland. Op uitnodiging van studievereniging Machiavelli gingen Wouter Bos en Kurt Beck op de universiteit van Amsterdam in gesprek met studenten over de thema's 'integratie - immigratie' en de 'toekomst van Europa na het referendum'. Na afloop organiseerde het Internationaal secretariaat een ontmoeting tussen Beck en een PvdA afvaardiging van het PvdA partijbestuur en de PvdA fracties in de Tweede-Kamer, Eerste-Kamer en het Europees Parlement.

SP.A Vlaanderen

In het najaar van 2006 bracht een afvaardiging van de Vlaamse zusterpartij SP.a een bezoek aan de PvdA om de campagne van dichtbij te bekijken. Naast gesprekken met leden van het campagne team, namen ze deel aan een verkiezingsbijeenkomst in Haarlem en woonden ze de opnamen bij voor Nova-politiek in Den Haag.

In het voorjaar van 2006 ontving het Internationaal secretariaat partijdelegaties van de SAP in Zweden en Akbayan, de zusterpartij in de Filippijnen.

4.5 Bezoeken PvdA aan zusterpartijen/ Deelname aan congressen van zusterpartijen

SPD Duitsland

In samenwerking met het Kenniscentrum organiseerde het PvdA Internationaal secretariaat van 6 t/m 8 april 2006 een studiebezoek aan Berlijn over het thema 'de sociale verzorgingsstaat in Duitsland'. Deelonderwerpen, die tijdens het bezoek aan de orde kwamen waren: kinderopvang, integratiebeleid, de gezondheidszorg en arbeid- en inkomenspolitiek. De delegatie bestond uit Tweede Kamerleden, Eerste Kamerleden, leden van de verkiezingsprogramma commissie, lokale PvdA-bestuurders en experts op de deelterreinen. De delegatie sprak onder andere met SPD parlementariërs, vertegenwoordigers van het SPD partijbestuur, lokale bestuurders van de SPD, vertegenwoordigers van de Duitse vakbond DGB, de Nederlandse Ambassade en instellingen en maatschappelijke organisaties in Berlijn.

Parallel hieraan brachten twee medewerkers van de PvdA afdeling werving en communicatie van het partijbureau in Amsterdam (hoofd communicatie Berent Daan en eindredacteur van de PvdA-website en het PvdA-ledenblad Tessel Schouten) een bezoek aan de communicatie afdeling van het SPD-hoofdkantoor in Berlijn.

In voorbereiding op de campagne voor de Tweede-Kamer verkiezingen brachten 4 campagnemedewerkers, onder leiding van campagnemanager Marco Esser, op 26 januari een bezoek aan de campagne afdeling van het SPD hoofdkantoor in Berlijn.

De Internationaal secretaris vertegenwoordigde de Partij van de Arbeid tijdens de volgende congressen:
Labour Party Groot-Brittannië – congres gehouden in Manchester, September 2006
SPÖ Oostenrijk – verkiezingscongres ter voorbereiding op de parlementsverkiezingen van 1 oktober 2006
SDUM Macedonië – bijeenkomst ter voorbereiding op de landelijke verkiezingen in Macedonië en 15 jarig bestaan Sociaal Democratische Unie van Macedonië

Overige internationale vertegenwoordigen

LSDP Lithouwen – viering 110 jaar sociaaldemocratie in Lithouwen op 1 mei 2006. Deelname door JS voorzitter Peter Scheffer.

NDI – studiebezoek aan Washington en bezoek aan PvdA New York

IUSY festival – inleidingen tijdens verschillende workshops en forum bijeenkomsten in juli in Alicante, Spanje tijdens het festival van de International Union of Socialist Youth

4.6 Partij van Europese Socialisten (PES)

De Partij van Europese Socialisten (PES) wordt gevormd door sociaal-democratische en Labour partijen in de EU lidstaten. De PvdA is op verschillende manieren betrokken bij het inhoudelijke debat binnen de PES. De coördinatie van zowel de inhoudelijke, als ook de organisatorische voorbereiding van deelname aan PES activiteiten ligt bij de Internationaal secretaris.

PES Statutory meetings

Het bestuur van de PES (presidency) kwam in 2006 zes maal bijeen. PvdA voorzitter Michiel van Hulten en internationaal secretaris Marije Laffeber namen beurtelings deel aan de PES presidency bijeenkomsten. De inbreng van de PvdA tijdens de bestuursvergaderingen werd voorbereid in samenwerking met de door het PvdA congres gekozen PES delegatie. Hierin zijn ook de Eurodelegatie en de PvdA Tweede-Kamerfractie vertegenwoordigd. De PES partijleiders kwamen in 2006 drie maal bijeen. Michiel van Hulten vertegenwoordigde de PvdA tijdens deze bijeenkomsten, als plaatsvervanger van Wouter Bos.

PES-delegatie

De PES-delegatie is een delegatie van door het congres gekozen leden, aangevuld met een 5 tal qq leden (waaronder de Internationaal secretaris, een vertegenwoordiger van de PvdA Eurodelegatie en de PvdA Tweede-kamerfractie). De PES delegatie houdt zich bezig met de rol van de PvdA in de PES. Zij hebben een adviserende functie. Een belangrijke taak van de PES delegatie is het leveren van input voor PES bestuursvergaderingen en het voorbereiden van de PvdA inbreng voor het PES congres. De PES-delegatie is in 2006 zes maal bijeen geweest. Vijf maal in Amsterdam en 1 maal tijdens het PES congres in Porto. Het Internationaal secretariaat levert praktische en organisatorische ondersteuning bij het werk van de PES delegatie. De door het congres gekozen leden van de PES delegatie zijn: Maurice Claassens, Egbert de Vries, Joyce Hamilton, Piet Hein de Boer, Harry vd Bergh, Erik Jurgens en Annelies Pilon (de laatste twee zijn gedurende zittingstermijn van de PES delegatie als opvolgers toegetreden).

PES Congres

Op 7 en 8 december hield de PES haar congres in Porto. Op de agenda stond de vaststelling van de PES resolutie: 'een nieuw sociaal Europa – 10 punten voor onze gezamenlijke toekomst' en de resolutie 'een nieuw sociaal democratisch energie beleid'. Op basis van de vergaderingen van de PES-delegatie en een consultatie binnen de partij leverde de PvdA-delegatie een actieve bijdrage tijdens het PES-congres. De in december 2003 gekozen PvdA-PES-delegatie was betrokken bij de voorbereidingen van het PES-congres.

PES commissie - Sociaal Europa

De PES organiseerde in 2006 een tiental bijeenkomsten in het kader van 'a new Social Europe' project. Doel van het project was het uitwisselen van informatie over sociaal beleid in de verschillende EU lidstaten en gedachten vorming over een sociaal model voor de 21e eeuw. Het sociaal Europa project werd geleid door Jaques Delors en PES voorzitter Poul Nyrup Rasmussen. Er werd gewerkt in drie deelwerkgroepen:

- An Active Society – PvdA vertegenwoordiger: Ferd Crone
- An Inclusive Society – PvdA vertegenwoordiger: Jet Bussemaker en Carolien de Heer
- The EU Dimension – PvdA vertegenwoordiger: Frans Timmermans en Marije Laffeber

Na afloop van de slotconferentie in oktober, waaraan namens werd deelgenomen door de Internationaal secretaris, presenteerde de PES de resultaten van het discussietraject in de vorm van een rapport.

PES-women

PES-women is de vrouwenorganisatie van de PES, waarin de vrouwenorganisaties en vrouwennetwerken van de PES-lidpartijen zijn vertegenwoordigd. Zo ook de vrouwennetwerken van de PvdA. Saskia Duives is lid van het algemeen bestuur van de PES-women.

High level Group Turkije

PvdA Europarlementariër Emine Bozkurt is lid van de high level Group Turkije. Deze permanente commissie, ingesteld door het bestuur van de PES partij, bestudeert, begeleidt en rapporteert over de vorderingen van Turkije ten aanzien van een eventuele toetreding tot de EU. Emine Bozkurt vertegenwoordigt de PES women in deze high level Group en volgt onder meer de wetgeving ten aanzien van vrouwenrechten. De high level Group bracht in het najaar van 2006 een studiebezoek aan Turkije.

PES-womenconferentie

In mei 2006 hield de PES-women haar jaarlijkse conferentie in Kopenhagen. Het thema van de conferentie was 'vrouwen, religie en cultuur in Europa'. PvdA lid Maria Scali en directeur van vrouwenopvanghuizen verzorgde een keynote-speech.

Statutory meetings PES women

In 2006 organiseerde de PES women twee maal een algemene leden vergadering (statutory meeting), waaraan werd deelgenomen door een PvdA afvaardiging. In oktober in Helsinki en in december in Porto, voorafgaand aan het PES congres.

4.8 ESO/LAO internationaal

De ESO is de Europese Senioren Organisatie gelieerd aan de Partij van Europese Socialisten. In de ESO zijn de ouderenorganisaties en senioren werkgroepen van de PES-lidpartijen vertegenwoordigd. Vanuit de PvdA is de Landelijke Ouderen Werkgroep (LAO) actief binnen de ESO. Jenny Ytsma, lid van de LAO, is vice-voorzitter in het ESO-bestuur. Zij wordt bij haar werkzaamheden voor de PES-women gefaciliteerd door het internationaal secretariaat.

In 2006 organiseerde de ESO drie bijeenkomsten, waaraan door de PvdA werd deelgenomen. Het ESO congres in februari (deelname door Jenny Ytsma en Gerard Freijzer), een ESO seminar in mei in Praag (deelname door Jenny Ytsma en Jan-Hein Boone) en een vergadering in november in Wenen van het ESO bestuur.

4.9 Socialist International (SI)

De PvdA is sinds 1946 lid van de Socialist International. De SI telt ruim 140 sociaal democratische, socialistische en labour lidpartijen in meer dan 100 landen. Belangrijk doel van de SI is het bevorderen van internationale solidariteit, het uitwisselen van informatie en het innemen van gezamenlijke politieke standpunten. Jeltje van Nieuwenhoven is tijdens het laatste SI congres (2003) gekozen als vice-voorzitter in het bestuur van de SI. Partners van de SI zijn de Verenigde Naties en de International cooperation of Free Trade Unions. De internationaal secretaris onderhoudt de contacten met de SI en vertegenwoordigt de PvdA tijdens SI-activiteiten.

SI-Councils

De SI organiseerde in 2006 twee maal een algemene ledenvergadering (council). Hieraan gekoppeld vonden twee SI bestuursvergaderingen plaats. De SI council in Athene in januari 2006 ging over het thema 'peace, solidarity among people, across cultures'. De tweede council werd in november op uitnodiging van de Chileense president Michelle Bachelet georganiseerd in Santiago de Chili. Op de agenda stonden de thema's 'Governance, energy and climate change, new horizons for peace'. Jeltje van Nieuwenhoven verzorgde een key-note speech.

SI waarnemersmissie naar de Palestijnse verkiezingen

In januari 2006 organiseerde de Socialist International een waarnemingsmissie naar de Palestijnse verkiezingen. Namens de PvdA nam Max Wieselman deel aan deze SI delegatie, die onder meer het verloop van de verkiezingen in een aantal stembureaus in Gaza observeerde.

4.10 Socialist International Women (SIW)

Socialist International Women is de vrouwenorganisatie, die is gelieerd aan de SI. SIW is een zelfstandige organisatie, waarbij sociaaldemocratische, socialistische en labourpartijen uit meer dan 100 landen zijn aangesloten. SIW richt zich op de verbetering van de positie van vrouwen en op emancipatievraagstukken. Marlène Haas is namens de PvdA secretaris-generaal van SIW.

In 2006 organiseerde SIW twee algemene ledenvergaderingen (bureau meetings). In januari in Athene over het onderwerp: 'Women promoting universal values in a world of different cultural realities' In november in Santiago de Chili over het onderwerp: 'Women leading Governability and Development in Latin America and the Caribbean'.

Het Gabrielle Proft Fund van de SIW steunt kleinschalige vrouwenprojecten in ontwikkelingslanden. Het PvdA Internationaal secretariaat hielp mee om dit fonds in 2006 nieuw leven in te blazen.

4.11 Stichtingen

De internationaal secretaris heeft qq zitting in de besturen van de Alfred Mozer Stichting en de Evert Vermeer Stichting.

5. Partijbureau

5.1.1 Financiën

5.1.2 Jaarrekening voor non-profitorganisaties

In overleg tussen partijbestuur en de accountant (Ernst & Young) over de jaarrekening 2004 is vastgesteld dat de jaarrekening (van partij en neveninstellingen) dient te voldoen aan de richtlijnen zoals die voor non-profitorganisaties al enige tijd gelden. Voor de partij en de neveninstellingen zijn dat de richtlijnen voor organisaties zonder winstoogmerk. In 2005 is daar het nodige voorwerk voor verricht, waardoor in 2006 de eerste jaarrekening volgens deze richtlijnen gepresenteerd kon worden. Hiermee voldoet de jaarrekening 2005 aan genoemde richtlijnen en vanaf dat moment zullen de volgende jaarrekeningen eveneens aan deze richtlijnen voldoen.

5.1.3 Koppeling Aware-exact

Hieronder wordt verstaan de koppeling met het pakket waarmee de afdeling Ledenadministratie werkt (Aware) en het pakket waarmee de afdeling Financiële Administratie werkt (Exact). Vanwege problemen met de invoer van het ledenadministratiepakket zijn pas eind 2005 de eerste stappen gezet om deze koppeling tot stand te brengen. De koppeling heeft tot doel dat beide administraties beter op elkaar zijn afgestemd waardoor er meer controlemogelijkheden zijn op de verschillende inkomstenbronnen binnen de partij en instellingen en het opstellen van analyses kan worden vergroot. In 2006 is dit proces verder ontwikkeld, duidelijk is geworden dat vooral het inzicht in enerzijds aantal (betalende) leden en contributieopbrengst verder verfijnd moet worden. In 2007 dient dit proces zijn beslag te krijgen.

5.1.4 Afdrachtregeling/project T

In december 2003 heeft het congres de nieuwe afdrachtenregeling aangenomen, zoals voorgesteld in de notitie *De basis aan zet*.

Met het invoeren van de afdrachtenregeling is ook het Project T van start gegaan. De letter T staat voor Transparantie. Bij bestuur, subsidiegever én accountant bleek meer behoefte te zijn aan inzicht in de geldstromen en daarmee ook aan transparantie. De financiële handelingen die in het Online Accounting Systeem kunnen worden verricht, zijn: het indienen van het werkplan en de begroting, het bijhouden van de boekhouding en het maken van de jaarrekening met de daarbij behorende toelichting. In 2006 is een complete versie van het 'Online Accounting Systeem' beschikbaar gekomen, dit systeem maakt deel uit van het project T (transparantie). In de begroting zijn middelen beschikbaar gesteld om op basis van ervaringen het systeem verder te ontwikkelen. Inmiddels hebben er 3 begrotingsrondes (2005, 2006 en 2007) plaats gevonden en één ronde voor de jaarrekening nl. 2005. Om de penningmeesters vertrouwd te maken met het systeem worden periodiek trainingen gegeven door medewerkers van de Financiële Administratie en de Regionale Steunpunten. (zie ook het hoofdstuk Opleidingen)

Duidelijk is geworden dat er nog veel arbeid verricht moet worden om alle penningmeesters te overtuigen van het nut en de noodzaak van dit systeem.

In 2007 zal een start gemaakt worden om ook de regionale steunpunten in het Online Accounting Systeem in te voeren en ook hen onder te brengen onder de zogenaamde delegatieregeling (zie punt 1.1.4)

5.1.5 De delegatieregeling

Begin jaren negentig is voor PvdA-afdelingen de zogenaamde delegatieregeling bij de Postbank geïntroduceerd. De regeling komt er op neer dat de rekeninghouder (het partijbestuur) een derde machtigt (de penningmeester van de afdeling) beheerhandelingen namens de rekeninghouder te verrichten. Inmiddels hebben vrijwel alle afdelingen/gewesten en stadsregio's een zogenaamde delegatieregeling. Afdelingen/gewesten die geen gebruik maken van de delegatieregeling ontvangen geen afdracht. Naast de afdelingen, gewesten en stadsregio's, kent de PvdA ook fracties en stichtingen (op lokaal niveau) die over een bankrekening beschikken. In de afgelopen jaren is een start gemaakt om deze fracties en stichtingen in kaart te brengen. Omdat het hier om eigen rechtspersonen gaat (stichtingen), is op dit punt juridisch advies ingewonnen. Duidelijk moet worden waar de verantwoordelijkheden en risico's liggen. Daarbij is het partijbestuur zich ervan bewust dat het ook een morele verantwoordelijkheid heeft. Het lag in de bedoeling hier in 2006 meer duidelijkheid over te krijgen, maar door de verschillende campagnes

heeft dit project vertraging opgelopen. Het is de bedoeling dat in 2007 een voorstel wordt afgerond dat wordt voorgelegd aan het congres dat in maart 2008 zal plaatsvinden.

De penningmeestergroep van de Adviesraad Verenigingszaken, die bij de invoering van De basis aan zet was betrokken, heeft in de afgelopen periode bij de punten onder 1.1.3. en 1.1.4. als klankbordgroep gefunctioneerd.

5.1.6 Subsidie politieke partijen

In mei 2005 is de ministerraad akkoord gegaan met een wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Subsidiëring Politieke Partijen. Omdat invoering van het gehele wetsvoorstel een onwenselijke vertraging van de verschillende maatregelen tot gevolg zou hebben, is voorgesteld het wetsvoorstel in twee delen te behandelen. Het eerste wetsvoorstel heeft betrekking op de:

- verhoging van de subsidie;
- verbreding van het subsidiebudget;
- wijziging van de verdeelsleutel voor de subsidie.

Het eerste deel van het wetsvoorstel is in juni 2005 in de Eerste Kamer behandeld en aangenomen.

Het tweede wetsvoorstel dat onder meer betrekking heeft op:

- de invoering van het baten en lasten stelsel, waarmee het kasstelsel komt te vervallen
- de drempel van het openbaar maken van giften te verlagen;
- openbaarmakingvereisten voor gelieerde instellingen en stichtingen;
- een maximumbedrag vast te stellen dat een natuurlijke of rechtspersoon op jaarbasis aan een politieke partij kan geven.

Tevens zullen sancties aan de niet-naleving van openbaarmakingvereisten worden geïntroduceerd.

Het voornemen was om de behandeling van het tweede deel van het wetsvoorstel direct na de zomer van 2005 van start te laten gaan. Onder andere door de val van het kabinet heeft besluitvorming nog steeds niet plaats gevonden.

5.2 Personeelsbeleid

De kernactiviteiten van de afdeling P&O zijn de salaris- en personeelsadministratie, arbeidsvoorwaarden en de personele zaken, zowel in operationele als beleidsmatige zin. Het afgelopen jaar is het functiewaarderingstraject afgerond. Medewerkers hebben een formele functiebeschrijving en krijgen een salaris dat past bij de zwaarte van hun functie. Voor de salarisadministratie en op het gebied van arbeidsvoorwaarden veranderde er veel: een nieuwe zorgverzekering, de invoer van de levensloopregeling, het omzetten van een soort VUT-regeling voor oudere werknemers en de invoering van de WIA zijn de meest in het oog springende. Al deze regelingen zijn in goed overleg met de OR ingevoerd, waarbij is gestreefd naar zoveel mogelijk behoud van oude rechten dan wel voordeel voor de werknemer zonder dat de kosten van de werkgever stijgen. Door bijvoorbeeld verzekeringsproducten goed met elkaar te vergelijken, is de werkgever hierin geslaagd. Ten slotte is eind 2006 de nieuwe overwerkregeling ingevoerd, die ervoor moet zorgen dat het overwerk beperkt blijft tot het meest noodzakelijke

Bijlage 1: Convenanten

Regionaal Steunpunt	Convenant	Toelichting
NOORD-HOLLAND		
Amsterdam	JA	Convenanten in '04, '05, '06, en '07
Kop van Noord-Holland	JA	Convenanten in '06 (vanaf oktober) en '07 (t/m maart)
't Gooi	NEE	Wel samenwerking
Kennemerland	NEE	Wel samenwerking in campagnetijd
Waterland	NEE	
ZUID-HOLLAND		
Holland Rijnland	JA	Convenanten in '05, '06 en '07 (t/m juni)
Haaglanden/Westland	JA	Convenanten in '05, '06 en '07 (t/m maart)
Rijnmond-Noord	JA	Convenanten in '06 en '07 (t/m juni)
Drechtsteden	NEE	Wel samenwerking
Groene Hart	JA	Convenanten in '06 en '07
Rotterdam	NEE	Wel werkafspraken
Rijnmond-Zuid	NEE	
LIMBURG		
Parkstad	JA	Convenanten in '04, '05, en '06
Limburg-Noord/Midden	JA	Noord wel samenwerking/ Midden niet
Westelijke Mijnstreek/Heuvelland	NEE	Heuvelland wel samenwerking/ Mijnstreek niet
GELDERLAND		
Knooppunt Arnhem-Nijmegen	JA	
Riverenland	JA	Convenanten in '06 en '07
Oost-Gelderland	JA	Convenanten in '06 (vanaf juli) en '07 (t/m juni)
Veluwe	NEE	Wel samenwerking
OVERIJSEL		
Twente	JA	Convenanten in '06 (vanaf oktober) en '07
Overijssel Noord-West	JA	Convenanten in '06 (vanaf oktober) en '07
UTRECHT		
Heuvelrug-Utrecht	JA	Convenant met geheel Utrecht in '05, '06 en '07
Utrecht-West	JA	Convenant met geheel Utrecht in '05, '06 en '07
NOORD-BRABANT		
De Kempen	JA	Doorlopend (vanaf '05)
Brabant-West	NEE	
Brabant-Midden	NEE	
Brabant-Oost	NEE	
DRENTHE		
	JA	
FLEVOLAND		
	JA	Getekend convenant in '05
FRIESLAND		
	JA	Getekend convenant in '04
GRONINGEN		
	JA	Getekend convenant in '04
ZEELAND		
	NEE	Wel samenwerking

02072007

Rapport
Aan het Curatorium van de
Dr. Wiardi Beckman Stichting, Amsterdam
inzake de jaarrekening 2006

Jaarrekening 2006

4

Amsterdam, 2006

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS

02072007

Inhoudsopgave

Jaarrekening

1	Balans op 31 december 2006	1
2	Staat van baten en lasten 2006	3
3	Exploitatie-overzicht CLB over 2006	5
4	Toelichting jaarrekening	7
5	WBS lasten 2006 obv Kasstelsel	10
6	Accountantsverklaring	11
	Totaal aantal pagina's in dit rapport	12

02072007

BALANS OP 31 DECEMBER 2006

ACTIVA

	<u>2006</u>		<u>2005</u>
	€		€
Vlottende activa			
Partij van de Arbeid, rekening-courant	99.195		469.686
Overige vorderingen en vooruitbetaald (1)	10.197		6.918
Liquide middelen / Postbank girorekeningen	<u>1.331</u>		<u>565</u>
	110.723		477.169
Totaal activa	<u><u>110.723</u></u>		<u><u>477.169</u></u>

	PASSIVA	
	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Eigen vermogen WBS		
Algemene reserve (2)	<u>45.008-</u>	<u>251.897</u>
	45.008-	251.897
Voorzieningen CLB		
Fonds Bijzondere Uitgaven (3)	87.300	214.525
Voorziening afvloeiing personeel clb (4)	<u>-</u>	<u>9.076</u>
	87.300	223.600
Kortlopende schulden		
Te betalen kosten en vooruitontvangen (5)	102	1.672
Gereserveerde verlof-uren WBS	16.759	
Gereserveerde verlof-uren CLB	51.569	
Reservering vakantiegeld	<u>p.m.</u>	
	68.431	1.672
Totaal passiva	<u><u>110.723</u></u>	<u><u>477.169</u></u>

02072007

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2006

LASTEN

	Begroting	Uitkomst	Uitkomst
	2006	2006	2005
	€	€	€
Organisatie kosten			
Salarissen en sociale lasten (6)	528.400	556.802	400.235
Huisvestingskosten	70.700	76.991	72.417
Bureaunkosten	25.000	29.343	23.812
Drukkosten	4.100	8.227	537
Computerkosten	32.100	18.690	16.141
Reis- en verblijfkosten medewerkers	26.000	20.475	23.698
Overige personeelskosten	7.900	4.332	9.284
Bibliotheek	10.200	4.243	5.250
Facilitair bedrijf	133.400	130.465	108.743
Accountantskosten	6.100	6.000	6.000
Vergaderingen curatorium	2.600	1.346	3.346
Onvoorzien/diverse kosten	4.100	24.010	3.188
Totaal organisatiekosten	850.600	880.923	672.652
Activiteiten			
Donateursactie	15.300	16.179	20.137
Jaarboek	25.000	52.623	42.011
Werkgroepen	3.400	2.664	3.562
Internationale contacten	11.800	5.365	10.022
Conferenties	45.000	133.196	35.967
WBS Academie	35.000	39.234	
Redactiekosten S&D	15.000	40.727	29.676
Den Uyl-Leerstool	5.000	-	152
Diverse kosten	5.000	934	12.419
Publicaties	39.200	15.520	53.725
Onvoorzien	3.000	48.459	84
Totaal kosten activiteiten	202.700	354.901	207.755
	1.053.300	1.235.824	880.407
Voordelig resultaat WBS	-		98.749
Lasten uit exploitatie CLB	1.261.575	1.388.879	999.664
Voordelig resultaat CLB	-		81.833
Totaal	2.314.875	2.624.704	2.060.652

Bijlage 2
 bij rapport d.d. 18 juni 2007
 DR. WIARDI BECKMAN STICHTING,
 AMSTERDAM

BATEN

	Begroting 2006	Uitkomst 2006	Uitkomst 2005
	€	€	€
Overheidssubsidie (via Partij van de Arbeid) (7)	642.600	664.207	683.727
Donaties	105.000	105.160	119.124
Bijdrage Partij van de Arbeid	150.800	142.512	121.600
Inkomsten jaarboek	20.400	20.861	21.526
Publicaties	8.200	772	1.786
Readactiebijdrage S&D	9.600	-	-
Deelnemers- en overige bijdragen conferenties	12.500	990	975
Overige ontvangsten	500	4.417	30.418
Onttrekking kapitaal	103.700		
	<u>1.053.300</u>	<u>938.919</u>	<u>979.156</u>
Nadelig resultaat WBS		- 296.905	
Baten uit exploitatie CLB	1.261.575	1.261.655	1.081.496
Nadelig resultaat CLB		127.224	
Totaal	<u><u>2.314.875</u></u>	<u><u>2.624.704</u></u>	<u><u>2.060.652</u></u>

02072007

EXPLOITATIE-OVERZICHT CENTRUM VOOR LOKAAL BESTUUR OVER 2006

LASTEN

	Begroting 2006 €	Uitkomst 2006 €	Uitkomst 2005 €
Organisatie kosten			
Salarissen en sociale lasten (8)	336.000	377.388	306.575
Huisvestingskosten	43.900	47.924	45.027
Bureaunkosten	24.200	26.738	23.493
Computerkosten	19.200	14.672	15.350
Drukkosten	7.500	7.389	3.456
Reis- en verblijfkosten medewerkers	9.500	11.499	8.518
Overige personeelskosten	36.339	10.607	7.144
OOW-regeling	-	17.047	
Bibliotheek	5.500	5.359	5.754
Facilitair bedrijf	109.400	113.159	108.200
Accountantskosten	3.500	3.504	3.504
Totaal organisatiekosten	595.039	635.287	527.021
Activiteiten			
Vergaderkosten bestuur	2.300	1.543	3.205
Internationale betrekkingen	2.000	2.628	2.064
Bijdrage Verkiezingsfonds aan PvdA	334.736	329.199	288.321
Conferenties/bijeenkomsten (9)	18.000	5.414	38.109
Projecten (10)	120.000	247.403	12.875
Publicaties (11)	168.000	160.150	120.472
Bestuurdersnetwerken (12)	21.500	7.257	7.596
Totaal kosten activiteiten	666.536	753.592	472.642
	1.261.575	1.388.879	999.663
Resultaat	-	127.224	81.832
Totaal	1.261.575	1.261.656	1.081.496

Bijlage 3
 bij rapport d.d. 18 juni 2007
 DR. WIARDI BECKMAN STICHTING,
 AMSTERDAM

BATEN

	Begroting 2006	Uitkomst 2006	Uitkomst 2005
	€	€	€
Contributies	1.115.800	1.058.557	961.070
Bijdrage Partij van de Arbeid	112.300	112.320	107.300
Abonnementen Lokaal Bestuur	4.800	4.578	4.816
Publicaties	-	159	88
Wibautleergang	-	49.880	
Wethoudersleergang	-	21.000	-
Financiën	-	990	-
Ontrekking Fonds Bijzondere Uitgaven	28.675		
Overige ontvangsten	-	14.171	8.222
Totaal	<u><u>1.261.575</u></u>	<u><u>1.261.655</u></u>	<u><u>1.081.496</u></u>

TOELICHTING BALANS

Overige vorderingen en vooruitbetaald (1)

Vooruitbetaalde abonnementen	3.086
Vooruitbetaalde kosten blad Lokaal Bestuur	7.111
	<u>10.197</u>

Algemene reserve WBS (2)

Saldo 1 januari 2006	251.897
Af: nadelig saldo 2006	296.905-
Saldo 31 december 2006	<u>45.008-</u>

Fonds Bijzondere Uitgaven CLB (3)

Saldo 1 januari 2006	214.525
Af: Nadelig exploitatiesaldo	127.224-
Saldo 31 december 2006	<u>87.301</u>

Dit fonds is gecreëerd om ook na tegenvallende inkomsten uit CLB-contributies in de toekomst bepaalde bijzondere uitgaven te kunnen blijven financieren.

Voorziening personeel CLB (4)

Saldo 1 januari 2006	9.076
Af: vrijvallen voorziening personeel CLB	9.076-
Saldo op 31 december 2006	<u>-</u>

Nog te betalen kosten en vooruitontvangen (5)

Nog te betalen kosten Lokaal Bestuur	102
	<u>102</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN WBS

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Salarissen en sociale lasten (6)		
Salarissen	491.956	311.126
Sociale lasten	56.655	55.008
Pensioenpremies	55.950	34.045
Salariskosten extra medewerkers en stagiaires		9.031
Ziektewetplan & overige verzekeringen	<u>10.320</u>	
	614.881	<u>409.211</u>
Af: ontvangen ziekgeld en WAO	<u>58.079</u>	<u>8.975</u>
	<u>556.802</u>	<u>400.235</u>
Overheidssubsidie (7)		
Ontvangen via de Partij van de Arbeid	<u>664.207</u>	<u>683.727</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN CLB

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Salarissen en sociale lasten (8)		
Salarissen	270.151	237.990
Sociale lasten	32.392	36.188
Pensioenpremies	34.373	20.681
Uitleenkrachten	30.839	-
Extra medewerkers en stagiaires	6.501	11.794
Kosten reservering TVT uren	3.131	-
	<u>377.388</u>	<u>306.653</u>
Af: uitkering ziekengeld	-	78
	<u>377.388</u>	<u>306.575</u>
Conferenties, bijeenkomsten (9)		
Wethoudersdag	2.205	
Themabijeenkomsten basisprogramma	2.214	23.027
Overige bijeenkomsten	994	2.995
CLB festival		10.123
Dag van de staten		1.964
	<u>5.414</u>	<u>38.109</u>
Projecten (10)		
Onderzoek	12.281	4.223
Cursussen	55.041	
Wibaut-leergang	128.702	
Wethouders-leergang	36.071	
Leergang voorzitters	4.072	
Diverse projecten	11.235	
Project Smoelenboek-website		89
Dualisme		1.700
Toekomstescenario's		989
Overige projecten		5.874
	<u>247.403</u>	<u>12.875</u>
Publicaties (11)		
<u>Uitgave 'Lokaal Bestuur'</u>		
Productie, lay-out en verzendkosten	70.426	52.130
Auteurs-, foto- en tekenkosten	39.356	26.020
Overige kosten	17.724	5.498
	<u>127.507</u>	<u>83.648</u>
<u>Overige publicaties</u>		
Proeflokaal	32.601	28.811
Publicatie lokaal elan	42	3.939
Publicaties ihkv project-inhoud	-	4.074
	<u>32.643</u>	<u>36.824</u>
	<u>160.150</u>	<u>120.472</u>
Netwerken (12)		
Bestuursnetwerken	5.108	
Statenledennetwerk	38	
Wethoudersnetwerk	1.743	
Raadsledennetwerk	350	
Gedeputeerdennetwerk	17	
	<u>7.257</u>	<u>7.596</u>

WBS LASTEN OVER 2006 obv KASSTELSEL

	Begroting 2006 €	Uitkomst 2006 €
Organisatie kosten		
Salarissen en sociale lasten (6)	528.400	561.214
Huisvestingskosten	70.700	70.402
Bureaunkosten	25.000	26.844
Drukkosten	4.100	4.895
Computerkosten	32.100	16.277
Reis- en verblijfkosten medewerkers	26.000	18.576
Overige personeelskosten	7.900	5.100
Bibliotheek	10.200	3.650
Facilitair bedrijf	133.400	129.571
Accountantskosten	6.100	6.000
Vergaderingen curatorium	2.600	888
Onvoorzien/diverse kosten	4.100	5.630
Totaal organisatiekosten	850.600	849.047
Activiteiten		
Donateursactie	15.300	8.083
Jaarboek	25.000	80.534
Werkgroepen	3.400	2.391
Internationale contacten	11.800	5.365
Conferenties	45.000	140.371
WBS Academie	35.000	44.004
Redactiekosten S&D	15.000	-
Den Uyl-Leerstoel	5.000	1.004
Diverse kosten	5.000	16.187
Publicaties	39.200	39.234
Onvoorzien	3.000	21
Projecten van 2005		1.391
Totaal kosten activiteiten	202.700	338.585
	1.053.300	1.187.632
Bij: vooruitbetaald in 2006 voor 2007		4.655
Af: vooruitbetaald in 2005 voor 2006		3.764-
Totaal kosten WBS 2006	1.053.300	1.188.523

Aan: het Bestuur van de Dr. Wiardi Beckman Stichting

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2006 van de Dr. Wiardi Beckman Stichting te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de winst-en-verliesrekening over 2006 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de Stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

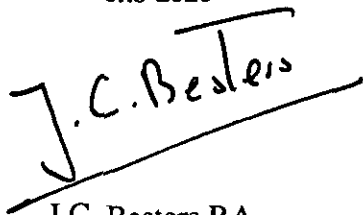
010720

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Dr. Wiardi Beckman Stichting per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Amsterdam, 25 juni 2007

Ernst & Young Accountants
namens deze

J.C. Besters RA

Jaarverslag
Wiardi Beckman Stichting
2006

5

Wiardi Beckman Stichting

Bezoekadres : Herengracht 105 – 1015 BE Amsterdam
Postadres : Postbus 1310, 1000 BH Amsterdam
Telefoon : 020 –5512 155
Fax : 020 – 5512 250
E-mail : wbs@pvda.nl
Website : www.wbs.nl
Postgiro : 30603

Inhoud

1. De WBS in 2006: enkele hoofdlijnen
2. Activiteiten WBS
  - 2.1 Publicaties en conferenties
  - 2.2 Internationale contacten
  - 2.3 Werk in uitvoering
  - 2.4 De WBS-Werkplaats
  - 2.5 Overige activiteiten stafleden
3. Vaste werkgroepen en periodieken
  - 3.1 Werkgroepen
  - 3.2 Socialisme & Democratie
  - 3.3 Jaarboek
4. Den Uyl-leerstoel

Bijlagen

Publicaties stafmedewerkers Wiardi Beckman Stichting
Beschikbare publicaties Wiardi Beckman Stichting

De Wiardi Beckman Stichting, het wetenschappelijk bureau van de Partij van de Arbeid, fungeert als intermediair tussen de werelden van de wetenschap en de sociaal-democratie. Ze draagt door studie en analyse bij aan de vernieuwing van programma's en beleid van de PvdA en is een vrijplaats voor debat over de koers van de sociaal-democratie.

Een onafhankelijke positie van het bureau is daarvoor essentieel – wat ondersteunend werk voor de PvdA (zoals het schrijven van discussienota's voor partijcongressen, bijdragen aan de voorbereiding van verkiezingsprogramma's, advisering van de Tweede-Kamerfractie) allerminst uitsluit.

De WBS heeft een kleine staf van betaalde medewerkers. Ze is in belangrijke mate aangewezen op het werk van vrijwilligers uit de wereld van wetenschap, maatschappelijke organisaties en openbaar bestuur.

De stichting geeft haar doelstellingen op verschillende manieren gestalte. Ze organiseert seminars en conferenties; ondersteunt een aantal vaste werkgroepen en gesprekskringen; en publiceert, voor een deel in samenwerking met externe uitgeverijen, rapporten en andere uitgaven. Vaste uitgaven zijn het maandblad *Socialisme & Democratie* en het *Jaarboek voor het democratisch socialisme*. Aan de Universiteit van Amsterdam heeft de WBS de Dr. J.M. den Uyl-leerstoel ingesteld.

Onderdeel van de WBS vormt het Centrum voor Lokaal Bestuur, waarin alle lokale, regionale en provinciale bestuurders van de PvdA zijn georganiseerd. Het Centrum heeft een studieuze en adviserende taak en beoogt de communicatie tussen PvdA-bestuurders op de verschillende bestuursniveaus te bevorderen. Het geeft o.m. het maandblad *Lokaal Bestuur* uit.

De WBS ontvangt overheidssubsidie, gekoppeld aan het aantal Kamerzetels van de PvdA, en financiële steun van de PvdA zelf. Daarnaast steunen vele individuele PvdA-leden de WBS door middel van een jaarlijkse gift of donatie.

Het bestuur van de WBS wordt uitgeoefend door een curatorium, benoemd door het bestuur van de PvdA. De directeur is adviserend lid van het partijbestuur.

1. De WBS in 2006: enkele hoofdlijnen

Het WBS-programma van 2006 kende een drietal zwaartepunten: de voorbereiding op de verkiezingen van november, het thema godsdienst en politiek, en de Europese integratie.

Ten behoeve van de vervroegde verkiezingen belegde de WBS enkele bijeenkomsten op deelterreinen, zoals cultuurpolitiek en landbouwpolitiek en publiceerde advizen, zoals op het terrein van de energiepolitiek. De WBS-werkplaats, waaraan een elftal jonge onderzoekers waren verbonden, produceerde ideeën voor het PvdA-verkiezingsprogramma. Het WBS jaarboek 2006 blikte terug op vier jaar Balkenende en vooruit op een mogelijke coalitiewisseling, inclusief een wenselijk geachte programmatische wending.

Over Europa publiceerde de WBS in samenwerking met de Duitse Friedrich Ebert Stiftung en het Oostenrijkse Karl Renner Institut het boek: *The EU – A Global Player?* Daarnaast belegde de WBS een conferentie over de toekomst van Europa, een jaar na het referendum. Medewerker René Cuperus, tenslotte, mengde zich in binnen- en buitenland actief in het debat over de Europese integratie.

Een derde zwaartepunt vormde de relatie tussen godsdienst en politiek. De WBS organiseerde allereerst de WBS-Academie, een driedaagse bijeenkomst met op basis van essays geselecteerde deelnemers – studenten en pas afgestudeerden - en een keur aan inleiders uit politiek, wetenschap en maatschappelijke organisaties. Daarnaast organiseerde de WBS de conferentie Godsdienst en politiek, in samenwerking met het Trefpunt van Socialisme en Levensovertuiging.

Het programma van de WBS beperkte zich niet tot de hier beschreven thema's. In 2006 verschenen verder, onder meer, uitgaven over energiepolitiek en 'Amerikaanse toestanden'. Met zusterinstituten elders in Europa werd intensief samengewerkt. WBS-medewerkers leverden bijdragen aan het publiek debat in dag-, week- en maandbladen. Ons maandblad *Socialisme & Democratie*, met WBS-staflid Mare Faber als eindredacteur, sneed tal van relevante politieke thema's aan. Voorts werkte de WBS verder samen met de Tweede-Kamerfractie aan enkele beleidsgerichte, op de directe behoefte van de Tweede-Kamerfractie toegesneden projecten.

In 2006 publiceerde de WBS de volgende boekuitgaven:

- F. Becker, W. van Hennekeler en M. Hurenkamp (red.), *Vier jaar Balkenende. WBS jaarboek 2006*, Amsterdam 2006, Mets & Schilt/Wiardi Beckman Stichting.
- R. Cuperus, K.A. Duffek, E. Fröschl, T. Mörschel (eds.), *The EU – A Global Player?*, Wenen/Berlijn 2006.
- R. Rector, *Nieuwe energie. Schaarste, klimaat, duurzaamheid*, PvdA Tweede-Kamerfractie/Wiardi Beckman Stichting 2006.
- WBS Werkplaats, *Tilburg Doorgezaagd. Lessen uit de zesde stad van Nederland*, Amsterdam 2006.

Verder werd de uitgave van de afdeling New York van de Partij van de Arbeid, *Crossfire. Amerikaanse toestanden III*, redactioneel en financieel ondersteund.

Curatorium en staf

Per 31 december was het curatorium als volgt samengesteld: J. Cohen (voorzitter), H. Fernandes Mendes, F. Heemskerk, C.A. de Kam, A. Jonk, B. Koenders, J. Klijnsma, P. Meurs, H. Verbruggen en J. de Vries. Het curatorium kwam in 2006 vier maal bijeen. Het

penningmeesterschap van de WBS, gekoppeld aan het lidmaatschap van het PvdA-bestuur, werd vanaf begin 2006 vervuld door Arnold Jonk.

Op 22 november 2006 werd de directeur van de WBS, Paul Kalma, gekozen tot lid van de Tweede Kamer. Daarmee sloot hij een lange periode van vruchtbare werkzaamheid bij de WBS af, eerst als medewerker, vanaf 1989 als directeur.

Fleur Imming, medewerker S&D en website verliet in de herfst van 2006 de WBS.

Op 31 december bestond de staf van de WBS uit de volgende medewerkers:

Frans Becker, wetenschappelijk medewerker en plaatsvervangend directeur (35 uur);

René Cuperus, wetenschappelijk medewerker (35 uur);

Khadija El Majdoubi, projectmedewerker (28 uur)

Mare Faber, wetenschappelijk medewerker en eindredacteur van *Socialisme & Democratie* (28 uur);

Mieke Groen, medewerker bibliotheek (4 uur);

Vera van Lingen, secretariaatsmedewerker (32 uur).

Daarnaast waren voor een deel van het jaar projectmedewerkers aangesteld voor de WBS-Academie (Markha Valente); het project Regionale Economische Politiek (Marijn Molema en Daan Bultje), de WBS-Werkplaats (Sannae Akka, Mustafa Andas, Gustaaf Haan, Hayte de Jong, Nora Kasrioui, Carine Lacor, Rachel Molenaar, Zita Schellekens, Ad van der Stok, Michel Vols, Jurjen Fedde Wiersma) en de WBS Werkgroep Rechtsstaat (Wouter de Been). Bart Top verving Mare Faber tijdens haar zwangerschapverlof. Floor Milikowski fungeerde tijdelijk als bureauredacteur voor *Socialisme & Democratie*.

In dienst van de WBS waren, naast de eerder genoemden, de medewerkers van het Centrum voor Lokaal Bestuur. Zie voor de werkzaamheden van het Centrum in 2006 en de samenstelling van bestuur en staf het afzonderlijk verschenen jaarverslag.

Financiën

Met de verhoging van de overheidssubsidie voor politieke partijen in 2005 nam ook de subsidie voor politiek-wetenschappelijke instituten toe. Dit stelde de WBS in staat om, als aanvulling op de vaste stafcapaciteit, extra medewerkers op projectbasis aan te stellen. Daarnaast leverde de jaarlijkse donateursactie onder PvdA-leden, net als in voorgaande jaren, een aanzienlijke bijdrage aan de inkomsten van de WBS.

2. Activiteiten WBS

2.1. Publicaties en conferenties

Europa

Op 12 mei organiseerden de WBS en de PvdA Programmacommissie *Eén jaar na het referendum. Op zoek naar een nieuw mandaat voor Europa*. De bijdragen van Margreeth de Boer en Frans Timmermans aan *Socialisme & Democratie 2006/5* vormden, naast enkele andere bijdragen uit sociaal-democratische kring, het achtergrondmateriaal voor deze bijeenkomst. De conferentie vond plaats in Dudok, Den Haag en trok ongeveer 120 belangstellenden.

Na een inleiding van Jan Rood over de stand van zaken, één jaar na het referendum, vonden drie twistgesprekken plaats over de volgende vragen:

- Wat is de politieke en institutionele toekomst van de Europese grondwet?, tussen Frans Timmermans en Jan Jacob van Dijk, onder leiding van Jos de Beus
- Hoe neoliberaal moet Europa worden in de globale concurrentiestrijd? Over Lissabon, landbouw en loodgieters, tussen Paul Tang en Agnes Jongerius, onder leiding van Annelies Huygen
- Europa: Supermacht, vredesmacht of beschermvrouw van Afrika?, tussen Bert Koenders, Lilianne Ploumen en Jos de Beus, onder leiding van Joyce Hamilton.

Monika Sie Dhian Ho en Ronald Plassterk, beide lid van de programmacommissie, leidden het slotdebat (Hoe nu verder met de PvdA en Europa?) tussen Frans Timmermans, Max van den Berg, René Cuperus, Edith Mastenbroek en Erik Jurgens. Frans Becker fungeerde als dagvoorzitter.

De conferentie bracht een aantal lastige dilemma's in kaart. Een korte conclusie: de PvdA voelde zich op het Europese terrein nog verre van zeker, een jaar na het referendum.

Eind 2006 verscheen R. Cuperus, K.A. Duffek, E. Fröschl, T. Mörschel (eds.), *The EU – A Global Player?*, Wenen/Berlijn 2006. Het boek is het resultaat van een bijeenkomst van de internationale netwerkorganisatie Forum Scholars for European Social Democracy in Wenen in 2005. Centraal in het boek staan de volgende vragen:

- Has the EU reached the status of an economic Global Player?
- What are common European values, if any? Can Social Democracy provide consistent answers to shape European societies according to the values of sustainable economic growth combined with security, social justice and equal chances for all?
- Which are the differences and commonalities in the perception of a Common Foreign and Security Policy and in which direction should the transatlantic relation between the EU and the USA be developed?
- Which role should and can the EU assume as a political Global Player?

Het boek bevat bijdragen van A. Gusenbauer, Th. Meyer, S. Collignon, A. Larsson, M.J. Rodrigues, P. Diamond, W. Merkel, M. Blunden, R. Cuperus, D.K. Rosati, P. Courel, P.L. Joenniemi, J.M. Wiersma/H. Swoboda en W. Pfaff. Het boek is daarmee het verslag geworden van een boeiend en innovatief debat van verschillende sociaal-democratische perspectieven op de toestand en toekomst van Europa.

Godsdienst en politiek

Op 9 juni organiseerde de WBS, in samenwerking met het Trefpunt van Socialisme en Levensovertuiging in de PvdA, een conferentie over het thema 'Geloof en politiek'. Ze lag in

het verlengde van een eerdere WBS-bijeenkomst ('Links en de moraal'), die begin 2005 werd gehouden. De conferentie vond plaats in de Koepelkerk te Amsterdam.

Ter discussie stonden in het bijzonder:

- (de)secularisering en individualisering, met bijdragen van de wetenschappers Bank en Janssen (verhinderd; tekst uitgesproken door Kalma);
- de plaats van religie in het publiek domein, met bijdragen van Van den Brink (UvT), Van Ree (UvA) en Ter Haar (ISS) en in werkgroep-verband van onder meer Heijnen, Tielman en (over geloof en politiek in de V.S.) Oldenziel;
  - geloof en politieke beginselen, met bijdragen van Azough (GroenLinks), Jansen (CDA) en Wöltgens (PvdA) en een afsluitende rede van Cohen.

Voor de bijeenkomst, onder voorzitterschap van Jacobine Geel, bestond veel belangstelling. Er waren in de Koepelkerk ca. 200 mensen aanwezig. Een aantal bijdragen aan de conferentie is opgenomen in het zomernummer van *Socialisme & Democratie*.

Op 21, 22 en 23 april werd in Soesterberg de Wiardi Beckman Academie 2006: Moslims in Europa gehouden. Ter discussie stonden ontwikkelingen in de islam in Europa ('Euro-islam'); de emancipatie en integratie van migranten; en de opvattingen van de sociaal-democratie op beide terreinen.

De vijftig deelnemers waren geselecteerd op basis van door hen ingezonden essays over het onderwerp. Ze discussieerden drie dagen lang – plenair en in werkgroepverband – met een reeks sprekers uit de werelden van de wetenschap, het maatschappelijk middenveld en beleid en politiek (onder wie Tariq Ramadan, Maurits Berger, Frank Buijs, Nasr Abu Zayd, Paul Schnabel, Mohammed Benzakour, Haci Karacaer, Nahed Selim, Jet Bussemaker, Paul Scheffer en Job Cohen). Op de laatste dag werden prijzen uitgereikt voor de beste drie essays (verschenen in het tijdschrift 'Eutopia') en vond een debat met Wouter Bos plaats.

Zoals uit mondelinge reacties, maar ook uit een schriftelijke evaluatie bleek, is het programma door de deelnemers erg gewaardeerd. Er is intensief gediscussieerd. Het gezelschap was divers samengesteld; de bijdragen van de deelnemers waren van goede kwaliteit.

Als vervolg werd een bijeenkomst in september in de Tweede Kamer belegd, waarop het debat met Wouter Bos (dat op 23 april niet kon worden afgerond) werd voortgezet, gevolgd door een discussie met PvdA-Kamerleden en met vertegenwoordigers van de WRR over het door de Raad uitgebrachte islam-rapport.

Als vervolg op de Academie vindt een verkenning van de mogelijkheden plaats om in WBS-verband, met de Academie-deelnemers als kern, een netwerk op te zetten waarin de discussie over geloof en politiek, over de integratie- en emancipatieproblematiek, niet verzuurd, maar wel intensief en vrijmoedig, wordt gevoerd – net als op de Academie zelf het geval was.

De verkiezingen van 2006

Ter voorbereiding van het verkiezingsprogramma belegde de WBS enkele bijeenkomsten en verzorgde enkele publicaties; bovendien werd beperkt een beroep gedaan op inhoudelijke expertise van enkele medewerkers. Naast bijeenkomsten over Europa (zie boven) en cultuurpolitiek – voortbouwend op het in 2005 verschenen WBS jaarboek over cultuurpolitiek, en in samenwerking met de Boekman Stichting gerealiseerd – belegde de WBS samen met de EVS een seminar over landbouwpolitiek.

Landbouw en platteland hebben lange tijd geen prominente plaats gehad in de ideeënontwikkeling en het politiek programma van de PvdA. Daar is enige kentering in gekomen. De Tweede-Kamerfractie publiceerde in 2006 *Mensenwerk in het landelijk gebied*;

het Centrum voor Lokaal Bestuur bracht enige tijd later een rapport over de toekomst van het landelijk gebied uit; de Evert Vermeer Stichting opende een heftig verlopend debat over de verdeling van landbouwsubsidies en hun invloed op ontwikkelingskansen in de derde wereld; *Socialisme & Democratie* wijdde eind 2005 een themanummer aan landbouwpolitiek.

Wat daarbij opvalt is dat in sociaal-democratische en progressieve kring de opvattingen over de toekomst van de landbouw en de landbouwpolitiek nogal uiteenlopen. Maar ook in academische kring heerst onenigheid, zoals bijvoorbeeld blijkt uit de bijdragen van Jan Douwe van der Ploeg en Rudy Rabbinge aan de *S&D*-uitgave *Landbouw op de schop* uit 2005. De meningsverschillen hebben zowel betrekking op de gewenste toekomst van de Europese landbouw – en in het bijzonder het daarbij behorende beleid – als op het vermogen van de Europese landbouwpolitiek om de positie van boeren in ontwikkelingslanden te helpen verbeteren. Welke betekenis heeft liberalisering van de handel voor hen? Onder deze meningsverschillen gaat de vraag schuil of er sprake is van een nieuwe ‘agrarische kwestie’ waarop progressieve politiek een antwoord zal moeten vinden (vgl. de bijdrage van Van der Ploeg aan *S&D*).

De WBS organiseerde samen met de EVS op 26 juni in Wageningen een besloten seminar met betrokken PvdA-politici en wetenschappers om tot een meer eenduidige en samenhangende opvatting over landbouwpolitiek te komen. Bijdragen daaraan werden geleverd door Frank Westerman, auteur van *De graanrepubliek*; Harm Evert Waalkens en Theo Beckers over de visie van de PvdA op de toekomst van de Nederlandse en Europese landbouw; Jan Douwe van der Ploeg en Thijs Berman over het landbouwbeleid; en Niek Koning en Kris Douma over mondiale ontwikkelingen in de landbouw en de betekenis van verdere liberalisering van de handel. Voorzitter was Bert Koenders.

In november publiceerde de WBS het Jaarboek 2006, gewijd aan het thema ‘Vier jaar Balkenende’. De uitgave bestaat uit twee gedeelten. In het eerste geven enkele auteurs een politiek-wetenschappelijke analyse van het kabinetsbeleid van de afgelopen periode: beleidsparadigma, performance en politieke krachtsverhoudingen. Met bijdragen van Jouke de Vries (‘Balkenende en het onderbroken evenwicht in de Nederlandse politiek’), Kees van Kersbergen en André Krouwel (‘De veranderde beleidsfilosofie van het CDA van Balkenende’), Jaap Janssen (‘Het linkse blok bestaat niet’), Frans Leijnse (‘Naar een definitieve uitschakeling van de linkse kerk? Over de formatie van 2003 en die van 2006/2007’) en Liebet van Zoonen (‘Ster zonder stralen: Jan Peter Balkenende, minister-president’).

In het tweede gedeelte worden enkele specifieke beleidsthema’s belicht. Auteurs zijn: Menno Hurenkamp en Monique Kremer (‘Eigen verantwoordelijkheid maakt al te lichte gemeenschappen’), Hans Boutellier (‘Het beschavingsdefensief. Balkenende’s onmacht in de strijd tegen de individualisering’), Jan Rood (‘Nederland na het nee: verandering of continuïteit?’), Shervin Nekuee en Bart Top (‘Zelf Nederlander worden: het examen voor nieuwkomers als oefening in spijtwaak’), Heleen Mees (‘Van vrouwen en gezinnen’), Bart Nooteboom, (‘Innovatie: beter dan Balkenende’) en Paul Rusman (‘De kabinetten-Balkenende op interventiemissie’). De redactie (Menno Hurenkamp, Wim van Hennekeler en Frans Becker) schreef een inleiding; een foto-essay over vier jaar Balkenende van Simon Kool sluit het boek af. Uitgevers zijn Mets & Schilt en de WBS. Het boek biedt niet alleen een terugblik op de afgelopen vier jaar maar blikt ook vooruit op thema’s en invalshoeken die voor de sociaal-democratie in de komende periode van bijzondere relevantie zijn.

Op 6 november organiseerde de WBS de presentatie van *Vier jaar Balkenende*. Redacteur en auteur Menno Hurenkamp opende de bijeenkomst, waarop een kleine honderd aanwezigen waren, met een korte karakterschets van de politieke ontwikkelingen van de afgelopen vier jaar (de ‘verzwolling’ van de Nederlandse politiek). Vervolgens debatteerden

Anton Zijderveld, Liesbet van Zoonen en Frans Leijnse onder leiding van Max van Weezel over het kabinetsbeleid, de ontwikkeling van de christen-democratische ideologie, het 'verschijnsel Balkenende' en de verhouding tussen sociaal- en christen-democratie. De bijeenkomst werd afgesloten met een beschouwing van Frans Timmermans over twee hoofdthema's uit de buitenlandse politiek van de afgelopen jaren: de Europese integratie en de interventies in Irak en Afghanistan.

De foto's uit het jaarboek werden tentoongesteld in café De Engelbewaarder in Amsterdam. Auteurs van het jaarboek Simon Kool en Liesbet van Zoonen openden de tentoonstelling.

Nieuwe energie

In 2004 publiceerde de WBS het rapport *Energie-opties voor de 21e eeuw*. Tot stand gekomen op initiatief van een aantal energiedeskundigen leverde het gedegen en uitdagend discussiemateriaal op over een belangrijk politiek vraagstuk: de toekomst van de (nationale, Europese, mondiale) energievoorziening, in relatie tot economische ontwikkeling, voorzieningszekerheid en bescherming van natuur en milieu.

Het rapport stond centraal op een conferentie die de WBS in september van dat jaar belegde. De behoefte om het debat over energie en milieu in en rond de PvdA te blijven voeren, leidde vervolgens tot de oprichting van de werkgroep Sociaal-democratisch energiebeleid. De werkgroep organiseerde in het najaar van 2005/voorjaar van 2006, in samenwerking met de Tweede-Kamerfractie van de PvdA, een aantal workshops over hoofdlijnen en onderdelen van het te voeren energiebeleid, en stelde ten behoeve van het verkiezingsprogramma van de PvdA het manifest *Kiezen voor energie!* op.

Parallel hieraan kwam het idee op om de strekking van het rapport en de resultaten van de gevoerde discussies voor een breder publiek toegankelijk te maken; het sociaal-democratisch beleid op het terrein van energie en milieu te expliciteren en toe te lichten, zonder lastige vragen (bv. over de ernst van het klimaatprobleem, of over een snelle beschikbaarheid van alternatieve energiebronnen) te ontlopen. De wetenschapsjournalist René Rector was bereid een dergelijke tekst te schrijven. In *Nieuwe energie*, zoals de bundel is gaan heten, laat hij zien dat inzicht in de grote complexiteit van het energievraagstuk en een ontwikkeld relativiseringsvermogen zeer wel te verenigen zijn met een heldere, overtuigende politieke stellingname.

Nieuwe energie bevat, naast Rector's analyse van de energieproblematiek en van de mogelijkheden om die het hoofd te bieden, de tekst van bovengenoemd manifest en een uitgebreid interview van de auteur met Tweede-Kamerlid van de PvdA en energiewoordvoerder Diederik Samsom. Het boek is, vanwege de vervroegde verkiezingen, in hoog tempo geproduceerd en werd uitgegeven door de PvdA-Tweede-Kamerfractie, in samenwerking met de WBS. Begin oktober werd het eerste exemplaar aan Wouter Bos aangeboden.

Crossfire. Amerikaanse toestanden deel 3

'Crossfire' was ooit een spraakmakend CNN-programma, waarin panelleden elkaar over verschillende onderwerpen in de haren vlogen. De doorgaans vriendelijke leden van de afdeling New York van de PvdA gaan in deze uitgave op z'n Amerikaans met elkaar in debat – en dat levert vuurwerk op.

Voor allerlei zaken waarvoor in Nederland de overheid ten tonele verschijnt wordt in Amerika naar de markt of naar burgerzin gekeken. Moet de overheid kunst subsidiëren of stimuleert particuliere financiering creativiteit juist meer? Zouden astronomische inkomens,

een geaccepteerd fenomeen in het Amerikaanse bedrijfsleven, ook in Nederland geaccepteerd moeten worden? En kunnen zaken als armoedebestrijding en rechtspraak aan gewone burgers worden overgelaten? In de eerste twee delen van 'Amerikaanse toestanden', eveneens uitgegeven met hulp van de WBS, werd een aantal beleidstradities en beleidsinitiatieven in de V.S. aan Nederland ten voorbeeld gesteld. In deze nieuwe uitgave worden juist de pijnlijke tegenstellingen tussen de V.S. en Nederland opgezocht - en wordt duidelijk waar we wel en waar we niet van Amerika zouden moeten leren.

Crossfire werd gepresenteerd op het PvdA-verkiezingscongres van 30 september/1 oktober. Met bijdragen van Jochem van Dijk, Gerard van Wilgen, Maarten Stienen, Richard Schiere, Heleen de Coninck, Whee Ky Ma, Reinier Prijten, Elske van Egerschot, Heleen Mees en André Brands.

2.2 Internationale contacten

Forum Scholars for European Social Democracy

Het Forum Scholars for European Social Democracy is een ontmoetingplaats voor progressieve wetenschappelijke bureaus en denktanks in Europa, indertijd opgezet door de WBS in samenwerking met de Duitse Friedrich Ebert Stiftung en het Oostenrijkse Renner Institut. Het Forum organiseert jaarlijks een internationale conferentie en kent een serie gemeenschappelijke boekuitgaven.

Van 9 tot en met 11 november 2006 vond de jaarlijkse conferentie van ons internationale netwerk plaats in Berlijn. Een groot aantal zuster-instellingen uit Europa was vertegenwoordigd; daarnaast waren zoals gebruikelijk ook met de sociaal-democratie verwante onafhankelijke wetenschappers present - in totaal ongeveer 50 deelnemers. De WBS-delegatie bestond uit Edith Hooge, Paul Kalma, René Cuperus en Frans Becker.

Het centrale thema: Onderwijs en de toekomst van de sociaal-democratie. Na een korte opening door Thomas Meyer (FES), Erich Fröschl (Renner Institut) en Frans Becker (WBS) werd de *key-note speech over doelstellingen van onderwijsbeleid en de sociaal-democratie* verzorgd door Johanno Strasser. Vervolgens stonden in de vervolg-sessies de volgende onderwerpen centraal:

- Current issues of education policies in Europe, met speciale aandacht voor 1) Impact of the Lisbon and Bologna agenda; 2) Results of the Pisa Assessments. Inleiders waren Guy Haug en Bernard Hugonnier (OECD)
- Lifelong Learning, met speciale aandacht voor 1) Lifelong Learning – from diversity to convergence in Europe; 2) Lifelong Learning: social developments and the consequences for labor and education. Inleiders waren Winfried Heidemann (Böckler Stiftung) en Stefan Hummelsheim (Deutsches Institut für Erwachsenenbildung).
- Education as the backbone of inequalities in post-industrial societies: constraints and possibilities. Inleider was Jaap Dronkers (EUI Firenze); coreferent was Carl Tham ((Institute for Future Studies, Stockholm).
- Education and solidarity, met speciale aandacht voor 1) Education – social policy of the 21st century?; 2) Integration and education. Inleiders waren Stephan Leibfried (Universiteit Bremen) en Ursula Neumann (Universiteit Hamburg).
- Education and Economy: Key Issues for the Near Future. Inleiders waren Jutta Allmendinger (Institut für Arbeitsmarkt und Berufsforschung, Nürnberg) en Patrick Werquin (OECD).
- Afsluitende discussie: Perspectives for a social democratic education policy in the 21st century, onder leiding van Thomas Meyer (FES).

De inleidingen waren over het algemeen van hoge kwaliteit. Kernkwesities betroffen de aansluiting van onderwijs op ontwikkelingen in de kenniseconomie; onderwijs en ongelijkheid; de humanistische fundering van onderwijspolitiek. In 2007 verschijnt een boekuitgave van de zeer interessante bijdrage van Dronkers over onderwijs, ongelijkheid en sociaal-democratie in het Nederlands. De inleidingen zullen tezamen worden gepubliceerd in een uitgave van FES, Renner Institut en WBS in 2007.

Spring Retreat op Selsdon Park. Policy Network

Vlak voor de zomer organiseerde Policy Network, een internationale netwerkorganisatie die dichtbij New Labour staat, haar jaarlijkse bijeenkomst in Selsdon Park. Het is een bijeenkomst waar (oud)politici, wetenschappers en beleidsadviseurs samenkomen om de progressieve politiek van nieuwe impulsen te voorzien.

Naast inleidingen over de progressieve agenda voor de toekomst – *Progressive Politics: the next wave* -, met inleidingen van onder meer Wouter Bos, Philip Gould, Hans Anker, Hazel Blears, Peter Mandelson, Gene Sperling, André Sapir, Geoff Mulgan, Tony Giddens, David Blunkett, Maria Joao Rodrigues, René Cuperus, David Goodhart, Michael Lind, David Milliband, werden werkgroepen georganiseerd over onder meer over ‘The challenge of happiness: public policy and contentment’, ‘The challenge of Capitalism: sustaining comparative advantage in the global economy’ en ‘The challenge of the New Economy: tackling inequalities.’

Namens de WBS waren Frans Becker en René Cuperus aanwezig. De laatste schreef een impressie in *Socialisme & Democratie*. Cuperus nam voorts deel aan een internationale conferentie van het German Marshall Fund en de Rockefeller Foundation over immigratie- en integratiepolitiek.

De Selsdon Park Papers

Kan New Labour worden vernieuwd?

Op 19 en 20 mei kwam op uitnodiging van het Britse *Policy Network* een uitgelezen gezelschap politici, academici en adviseurs bijeen in Golfhotel Selsdon Park. Onuitgesproken selectie criterium voor de genodigden: men dient tot de ‘center left modernisers’ te behoren, de Socialistische Internationale der Gematigden. Codewoord: *Blairite New Labour*. Voor de vijfde maal werd in Engeland een Spring Retreat georganiseerd met als doel de progressieve agenda te ontwikkelen voor de komende tijd (zie ook www.progressive-governance.net).

Daarvoor bestaat grote urgentie, want als iets bleek aan de rand van de golf course van Selsdon Park dan was het dat de succesformule van New Labour op zijn allerlaatste benen loopt. En dan gaat het zelfs om meer dan de Irak-oorlog, de corruptie- en sexschandalen van de Blair regering of de gebleken impopulariteit bij de recente lokale verkiezingen. Er is iets fundamenteelers aan de hand: het Blair-systeem als geheel is onderhevig aan het type crisis dat hoort bij de politieke cyclus van hegemonie (Mitterand, Kohl, Thatcher, Lubbers) en deze kan alleen bestreden en overwonnen worden door een zoektocht naar een nieuwe succesformule.

Daarvoor kwam Philip Gould, de man die twintig jaar campagnes voor Labour heeft gedaan en key-adviser van Tony Blair was bij de overwinningen van New Labour, de strategie uiteenzetten. In ‘*The unfinished revolution*’ uit 1998 schreef hij eerder: ‘Labour lost the last century because it failed to modernise, and lost connection with the people it was founded to represent. It was a party trapped by its past, even at the moment of its birth. If Labour is to win the next century it needs a new progressive politics: welcoming change; reaching out to the new middle class; reshaping the political map.’ (p.394)

In Selsdon Park presenteerde hij zijn discussion paper 'How to campaign when the world won't stop'. Gould ('reach out globally, reach into the electorate locally'; 'we own the future') schetste als nieuwe *battleground* voor de campagne de driehoek tussen 'participation', 'identity' en 'sustainability'. Van de 'war room' verplaatst de campagne zich onvermijdelijk naar het directe contact met de kiezers. In de nieuwe campagne is behoefte aan de 'I-get-it' politicus, 'guiding people through uncertainties'. Zijn boodschap: 'disentangle ends and means. The holy grail is: purpose.'

Europees Commissaris en 'Blairite van het eerste uur' Peter Mandelson hield in zijn openingstoespraak bij de Spring Retreat dezelfde opgave voor: hoe behoudt New Labour zijn voorsprong? Daarvoor is een nieuwe vernieuwingoperatie nodig: "renew New Labour". Zijn grootste nachtmerrie leek te zijn de terugkeer van de donkere krachten van Old Labour die misbruik dreigen te maken van de actuele dip in het New Labour project. Mandelson liet uiterst strategisch in de *Financial Times* van de volgende dag optekenen dat de lokale verkiezingen verloren waren bij de middenklasse in het zuiden van Engeland, niet in de *working class constituencies*.

'Progressive politics: The new wave' was dan ook de titel van de conferentie in Selsdon Park. Ondanks tegenslagen en vanuit het defensief wil New Labour – van de Derde Weg spreekt men niet meer, ondanks de blijvende aanwezigheid van Tony Giddens als academisch leidsman - opnieuw het initiatief naar zich toetrekken en de leiding in Europa nemen om een agenda voor progressieve politiek op te stellen. Daarvoor zijn zij als leidende regeringskracht in een van de grote Europese landen nog altijd het best gepositioneerd, zo menen zij ook zelf. De stand van zaken? De electorale aftocht van Silvio Berlusconi (en alles waar deze voor stond in termen van een verstrengeling van bedrijfsleven en politiek en media en politiek) werd in Engeland bejubeld. Jubel in toom gehouden door bezorgdheid over de broosheid en krachteloosheid van de progressieve multi-partijencoalitie in Italië. Veel lof was er ook voor de progressieve vrienden uit Hongarije, die - grote zelfdzaamheid in post-communistisch Oost-Centraal Europa - erin geslaagd waren als regeringspartij herkozen te worden. Verder zijn er in Duitsland, Spanje en Zweden de sociaal-democraten aan de macht, waarbij met name het Scandinavische model nog altijd aan aantrekkingskracht wint. Wat de nabije toekomst betreft werden de kansen gewogen van de Democraten in de VS. Alom werd aangenomen dat de Irak-oorlog en Irak-politiek van Bush daar een splijtende werking zal hebben tussen electoraat en de nu warmlopende kandidaten, ook die van Democratische gezindheid. En hoe zal het Frankrijk vergaan, in mei 2007 met zijn kloof tussen politiek establishment en politieke outsiders?

Volop aandacht in het Verenigd Koninkrijk ging vooral uit, het moet gezegd, naar PvdA-leider Wouter Bos. Hij wordt gezien als de verpersoonlijking van sociaal-democratische hoop en vernieuwing – de jonge Tony Blair. Hoe gaat hij het doen bij de verkiezingen in 2007? Wordt Nederland de volgende plek waar een vernieuwde New Labour sociaal-democratie aan de macht komt? In ieder geval breekt hij – in dit internationale gezelschap bijna als eenling – het debat open over welvaartsstaathervormingen, multi-etnische integratievraagstukken en de toekomst van Europa. Nederland blijkt – na het poldermodel – opnieuw het land van interessante vernieuwing vanwege de verwerkte schok van het populisme, toegepast op de multiculturele samenleving Europa en de verzorgingsstaat.

Het debat over een nieuwe agenda zal dan ook niet alleen over adaptatie aan 'permanent change' moeten gaan – de oude mantra van New Labour – maar ook over de gevolgen van de opstand der burgers voor een sociaal-democratische hervormingspolitiek.

Discussie in vogelvlucht

De Britten mogen in eigen huis moeite hebben hun terrein te behouden, zij slagen er nog steeds in talent om zich heen te verzamelen en een bron te vormen van debat en vernieuwing in de Europese sociaal-democratie - en een *trait-d'union* te vormen met de Amerikaanse Democraten. Er zijn nog geen betere inspiratiecentra voor de Europese sociaal-democratie ontstaan. Een kort overzicht van enkele in Selsdon Park voorbij komende inspirerende analyses en perspectieven:

Nieuwe ongelijkheid

Een zeker voor (ouderwetse en nieuwerwetse) progressieven steeds urgenter thema betreft de toenemende polarisatie die zich in westerse samenlevingen begint af te tekenen tussen winnaars en verliezers van processen als globalisering, immigratie en postindustrialisering. Ex-top-economisch adviseur van President Clinton, Gene Spirling, hield een tamelijk alarmerend betoog over de gevolgen van globalisering voor de VS. Hij stelde vast dat de scheidslijn tussen winnaars en verliezers in de toekomst nog problematischer wordt dan de scheidslijn tussen hoger opgeleiden en lageropgeleiden. Door concurrentie uit China en India dreigen ook hogeropgeleiden in de dienstensector hun banen kwijt te raken (radiologen). Spirling schetste een sinister beeld van "downward mobility", "hollowing out of the middle class" en de teloorgang van het meritocratisch ideaal van "opleiding is baan zekerheid", zonder in pessimisme te vervallen.

Voor Europa werd een soortgelijk beeld gepresenteerd door electoraal onderzoeker Hans Anker. Bij zijn onderzoek 'Nederland in Europa' had hij empirisch de splijtende werking van het opleidingsniveau in wereldoriëntatie vastgesteld. Zijn onderzoek naar de uitslag van het Europa-referendum liet vergaande onzekerheid en angst voor de toekomst bij met name de zgn. lageropgeleiden zien. Deze met opleiding en welstand corresponderende kloof tussen "toekomst-optimisten en toekomst-pessimisten" zal een belangrijke rol moeten spelen in de nieuw op te stellen progressieve agenda.

Innovatie

Boeiende analyses werden in Selsdon Park eveneens gewijd aan het thema van economische en maatschappelijke innovatie. Geoff Mulgan, beleidsinnovator rondom Blair, betoogde dat maatschappelijke innovatie niet tot stand komt als gevolg van sturing van bovenaf, via denktanks en politiek, maar als gevolg van praktische experimenten van onderop.

Ed Miliband, in het kabinet Blair verantwoordelijk voor 'the third sector' onderstreept het belang van insituties en institutionele vernieuwing. Tegenover de onzekerheid in het electoraat hebben sterke instituties een grote rol gespeeld als stabiliserende kracht (vgl. de NHS). Welke stabiliserende instituties ontwikkelen wij nu?

De econoom André Sapir bevestigde dit beeld voor de macro-economie van Europa. De verzorgingsstaat en "global institutions" als "public goods" hebben een cruciale rol gespeeld in de stabilisering van de internationale competitie. Maar zijn ze goed genoeg om nieuwe schokken op te vangen? Welke hervormingen zijn nodig? Welke rol kan Europa daarbij spelen? Dilemma's: 1) Moet Europa voor de liberalisering van de markt zorgen en de nationale staten voor de welvaartsstaat? 2) We hebben hervormingen nodig op het moment dat de gemiddelde kiezer 50 is (en niet zoveel wil veranderen). 3) Immigratie.

Wat dat laatste dilemma betreft was er een belangrijke bijdrage van Michael Lind van de New America Foundation. Dat er een grote spanning bestaat tussen immigratie en rijpe verzorgingsstaten instrueerde hij aan de hand van een vergelijking tussen Texas en Californië. In de ene staat leidde illegale immigratie tot volksoptstanden, in de andere niet. Lind betoogde dat in immigratiesamenlevingen universalisme verre te verkiezen is boven *means testing* om multiculturele spanningen te voorkomen.

De bekende 'gelukseconoom' Richard Layard liet zijn licht schijnen over de vraag 'Waarom zijn we niet gelukkig'? Hij wees daarbij op het relatieve belang van welvaartsstijging, het cruciale belang van geluk als maatstaf voor onze maatschappij en de noodzaak het overheidsbeleid daarop te richten. Zijn opvattingen liggen vrijwel in het verlengde van Den Uyl's 'Om de kwaliteit van het bestaan' uit het begin van de jaren '60.

David Miliband, momenteel milieuminister in het Blair-kabinet, was optimistisch over de politieke toekomst van links. Politiek rechts is verscheurd door de tegenstelling tussen het conservatisme enerzijds, het geloof in de markt anderzijds. Behoud en markt zijn tegengestelde krachten. Links daarentegen kan zijn idealen van individuele ontplooiing, sociale rechtvaardigheid en de werking van de markt goed verenigen. De belangrijkste eigenschap van de hedendaagse succesvolle politicus is: authenticiteit.

René Cuperus in: *Socialisme & Democratie*, 63 (2006) 7/8, p. 5-7.

2.3. Werk in uitvoering

Voorts werden in 2006 verschillende initiatieven genomen die pas in het volgende verslagjaar tot een eindresultaat zullen leiden.

Brieven van Wiardi Beckman aan Van der Goes van Naters

Na het overlijden van Van der Goes van Naters werden in een kistje op de zolder de brieven gevonden die Wiardi Beckman tussen 1919 en 1934 aan zijn jeugdvriend heeft geschreven. Mireille Berman (kleindochter van Marinus van der Goes van Naters) en Marijke Halbertsma-Wiardi Beckman (dochter van Stuuf Wiardi Beckman) hebben zich over de brieven ontfermd en bereidden, met hulp van Paul Kalma en Frans Becker van WBS-zijde, publicatie van de brieven voor.

Progressieve belastingpolitiek

Flip de Kam bereidde voor de WBS een studie voor over ons belastingstelsel en mogelijkheden om te komen tot een progressiever systeem van belastingheffing. Namens de WBS zijn Paul Kalma en Frans Becker bij de voorbereiding van het boek betrokken. Het zal in 2007 worden gepubliceerd.

Regionale economische politiek

In september 2006 startte het onderzoeksproject Regionale economische politiek. Het onderzoek maakt deel uit van een serie studies die richting moeten geven aan de visie binnen de PvdA op actuele vraagstukken – en op deze wijze de Tweede-Kamerfractie ondersteunen. Het projectteam bestaat naast Pauline Smeets (lid van de Tweede Kamer) en Frans Becker uit twee projectmedewerkers, Daan Bultje en Marijn Molema.

Centrale vragen in het onderzoek zijn: met welke vraagstukken hebben regio's met een perifere ligging ten opzichte van de Randstad te maken; welke initiatieven worden ontplooid ten behoeve van de regionale economie; welke rol spelen kennis en innovatie daarbij; worden nieuwe netwerken tussen ondernemers, kennisinstellingen en het openbaar bestuur tot stand gebracht; hoe effectief is het overheidsbeleid terzake; en welke rol zouden de verschillende overheden moeten spelen?

Het dominante politiek-economische kader legt vooral nadruk op de 'pieken in de delta' en het versterken van de kenniseconomie op die plaatsen waar al een sterke basis en excellente prestaties bestaan. In deze benadering neemt de Randstad een centrale plaats in, naast enkele andere 'pieken'. De meer traditionele vormen van regionale ontwikkelingsprogramma's en stimuleringsmaatregelen lijken nu passé te zijn, maar is het wenselijk dat daarvoor een andere benadering van regionale economische ontwikkeling in de plaats komt?

Het project is gebaseerd op literatuuronderzoek en theoretische verdieping enerzijds, een nadere kennismaking met de regionale economie in de praktijk anderzijds. Wat het eerste betreft: de resultaten van het onderzoek zullen mede gebaseerd zijn op ontwikkelingen in het economische denken over regionale ontwikkeling; naast literatuurstudie worden gesprekken gevoerd met academische experts op dit terrein. Daarnaast worden intensieve werkbezoeken afgelegd aan instellingen en projecten in diverse regio's en gesprekken gevoerd met betrokken ondernemers, vertegenwoordigers van kennisinstellingen, ontwikkelingsmaatschappijen, politiek en overheden – en met collega's in de buurlanden. In 2007 zullen de resultaten worden gepubliceerd.

WBS Werkgroep Rechtsstaat

Onder voorzitterschap van Hugo Fernandes Mendes buigt een WBS-werkgroep zich over het thema 'sociaal-democratie en rechtsstaat'. Vanaf september 2006 is gewerkt aan een rapport, met als invalshoek de verschuiving van de aandacht in de politiek (de PvdA niet uitgezonderd) voor rechtstatelijkheid naar een meer pragmatische en instrumentele benadering. De achtergronden, maar ook de problemen van die ontwikkeling worden in kaart gebracht. Het rapport moet uitmonden in een aantal uitgangspunten waaraan de sociaal-democratie zich op rechtstatelijk gebied zou moeten binden.

Leden van de werkgroep zijn: oud-PvdA-Kamerlid Gerritjan van Oven, Kees Groenendijk (Radboud Universiteit), Willem Witteveen (lid Eerste Kamer; Universiteit van Tilburg) en Erik Jurgens (lid Eerste Kamer). Voor de WBS hebben Paul Kalma resp. Frans Becker zitting in werkgroep. Wouter de Been is als projectmedewerker van de WBS penvoerder van de werkgroep. Er zal een aantal casus op het gebied van terrorismebestrijding en burgerschap (waaronder de Rotterdam-wet, de Antillen-wet) worden geselecteerd, op basis waarvan expert-meetings zullen worden gehouden.

Vervolg rapport omroepbeleid

Als vervolg op het vorig jaar uitgebracht WBS-rapport *De publieke omroep verdient beter* voerden Martijn van Dam, René Cuperus en Frans Becker een tweede serie gesprekken met vertegenwoordigers van de omroepverenigingen, programmamakers, vertegenwoordigers uit de krantenwereld en enkele wetenschappers op dit terrein. Zij beogen de tentatieve conclusies die zij in het rapport trokken te testen en aan te scherpen, zodat zij in of vlak na de zomer met een nadere positiebepaling kunnen komen. Inmiddels heeft *Socialisme & Democratie* 2006/5 ruim aandacht besteed aan de toekomst van de publieke omroep middels drie bijdragen, die deels een reactie zijn op het WBS-rapport.

2.4. De WBS-Werkplaats

Op 1 mei startte een uniek experiment: de WBS-Werkplaats. In samenwerking met het adviesbureau BKB is een selectie van elf jonge onderzoekers gemaakt uit ruim 150 sollicitanten: benoemd werden Sanae Akka, Mustafa Andas, Gustaaf Haan, Hayte de Jong,

Nora Kasrioui, Carine Lacor, Rachel Moolenaar, Zita Schellekens, Ad van der Stok, Michel Vols en Jurjen Fedde Wiersma. Martin Mevius werd aangetrokken als projectleider, om leiding te geven aan de dagelijkse gang van zaken. Doel van de Werkplaats was om met een jonge generatie onderzoekers ideeën voor progressieve politiek, i.h.b. voor het verkiezingsprogramma van de PvdA aan te dragen. En om dit te doen vanuit een intensief onderzoek naar ontwikkelingen in de maatschappelijke, bestuurlijke en politieke praktijk.

De medewerkers van de Werkplaats hebben kwartier gemaakt in een oud schoolgebouw aan de Wormerveerstraat. Begin mei was de Werkplaats geheel ingericht en de website in de lucht. Op de Werkplaats zijn wekelijks gasten uitgenodigd die in intensieve discussie met de medewerkers kernthema's voor de PvdA bespraken. Te gast waren onder meer Bas Jacobs, Paul Tang, Paul Scheffer, Hans Spekman, Paul Kalma, Paul de Beer, Pieter Hilhorst en Willem Witteveen. De gesprekken dienden als achtergrondmateriaal voor de verdere activiteiten van de Werkplaats en gaven mede richting daaraan.

Als start heeft de Werkplaats drie dagen lang een *city scan* gemaakt van Tilburg, met als hoofdvraag: welke lessen kunnen wij trekken uit de Tilburgse ervaringen voor een landelijke progressieve agenda? In totaal werd een vijftigtal bezoeken afgelegd bij instellingen en personen. De resultaten ervan zijn vastgelegd in *Tilburg Doorgezaagd. Lessen uit de zesde stad van Nederland*.

Het bezoek aan Tilburg heeft vanzelfsprekend veel informatie over de stad zelf opgeleverd, maar bood ook een basis voor het verdere programma. De medewerkers hebben zich op thema's gericht die op het terrein van de internationale politiek (waaronder Europa); integratie; de verzorgingsstaat; innovatie en ondernemerschap; het functioneren van het openbaar bestuur; onderwijs; godsdienst en politiek. Zij hebben daarbij een combinatie van werkmethoden gebruiken (experts raadplegen, projecten en instellingen bezoeken) en aangestuurd op concrete voorstellen, voorzien van achtergrondanalyse en praktijkervaringen. Het 'generatieperspectief' speelde daarbij ook een rol. Via website, seminars en discussies betrokken zij anderen bij hun werk.

Na de zomer zijn op de Werkplaats zelf expertmeetings georganiseerd over thema's als: de zesjes-cultuur in het onderwijs; de emancipatie van moslim-vrouwen; de toekomst van onze Europa-politiek; de betekenis van godsdienstonderwijs. Naast een aantal experts werd een beperkt publiek uitgenodigd om mee te discussiëren. Rapportages verschenen onder meer op de website van de Werkplaats. In Roosendaal werd een werkbezoek inclusief debat bij een VMBO-opleiding georganiseerd, waaraan in de plaatselijke media aandacht werd besteed en dat naar het oordeel van een aantal betrokkenen buitengewoon geslaagd was.

Op 28 oktober organiseerde de Werkplaats een slotmanifestatie in de Westergasfabriek met een stevige serie debatten, onder meer over het generatieperspectief in de politiek; Europa; de islam; de betekenis van China in de globaliserende economie; en een debat met de hoogste nieuwkomers op de lijsten van CDA, VVD, GL, PvdA en SP. De website van de Werkplaats werd in de laatste weken van oktober zeer vaak bezocht.

Er verschenen in deze periode diverse bijdragen van Werkplaats medewerkers in de krant over onder meer inburgering en de woningmarkt. In het verkiezingsprogramma van de PvdA zijn verschillende ideeën uit de Werkplaats terug te vinden (zie 'Broedplaats voor progressieve ideeën', in: *Rood. Ledenblad van de Partij van de Arbeid*, 3 (2006) 5). De WBS Werkplaats heeft zijn activiteiten per 1 november 2006 formeel beëindigd. Er is daarna nog door een Werkplaats-medewerker gewerkt aan de eindredactie van de afsluitende publicatie. In 2007 is deze verschenen in de vorm van een boek, *Politiek van de Netwerkgeneratie*, onder eindredactie van Carine Lacor. De bijdrage van Gustaaf Haan aan dit boek werd gepubliceerd in *de Volkskrant* van 24 februari 2007. De aflevering van *Socialisme & Democratie* van november 2006 besteedde voorts uitgebreid aandacht aan het werk van de Werkplaats, met bijdragen van Martin Mevius, Hayte de Jong en Gustaaf Haan.

Maatwerkidealen verlossen ons van de kuddegeest

Uit: *Politiek van de netwerkgeneratie*, zoals afgedrukt in *de Volkskrant*, 24 februari 2007.

Politiek is iets voor mensen met idealen. De Wiardi Beckman Stichting (WBS), het wetenschappelijk bureau van de PvdA, vroeg ons, elf onderzoekers in de leeftijd tussen de twintig en de dertig jaar, op zoek te gaan naar de idealen van onze generatie (zie kader Netwerkgeneratie).

Onze eerste indruk was verrassend: het lijkt wel alsof we ons nergens boos over maken. We consumeren en communiceren ons te pletter, maar ons organiseren doen we nauwelijks en zeker niet voor de Goede Zaak. Erger: we begrijpen ook niet zo goed wat onze ouders daar in het Maagdenhuis deden, en waarom we nog steeds overal die stickertjes tegenkomen: 'Kernenergie? Nee bedankt'. Wij hebben dat idealisme lijkt het niet meegekregen.

Boring Nineties

Misschien komt het door de zorgeloze jaren '90. De maatschappij had in de tweede helft van de vorige eeuw grote stappen gemaakt, juist door de inspanningen van eerdere generaties. De verzorgingsstaat was opgebouwd, vrouwen geëmancipeerd, instituties gedemocratiseerd, noem maar op. Op internationaal niveau waren de Verenigde Naties en het verschijnsel ontwikkelingssamenwerking ontstaan en in 1989 werd met de val van de Berlijnse muur het laatste grote probleem opgelost dat de wereldpolitiek had gedomineerd. De maatschappij was af. In de jaren '90 leek het of iedereen een huis had, genoeg te eten en werk, veel werk.

Wie toen opgroeide, leerde dat geld makkelijk te verdienen was en dat de weekends er waren om het met handenvol weer uit te geven. Het was de tijd van de houseparty's tot maandagochtendvroeg, zuipfeesten voor tieners en studenten, coke en pillen. Natuurlijk gebeurde er wel eens wat in de wereld, maar niet in de onze. Het oorlogje in de golf, Monica Lewinsky, de dood van Rabin en Diana: het waren berichten uit een andere werkelijkheid. Met ons eigen leven had het even weinig te maken als de drama's in Melrose Place. Niemand had problemen, iedereen had aandelen.

De economische verwachtingen die internet had gewekt, zakten pas aan het eind van de jaren '90 weer in, en 9/11 gaf de nekslag. In korte tijd maakte een sufgefeeste generatie alsnog kennis met het fenomeen 'maatschappelijk vraagstuk'. Islamisme, xenofobie, werkloosheid en politieke aanslagen: nieuws gebeurde opeens op de hoek van de straat, en eiste een standpunt. *De generatie van die boring nineties heeft dus een inhaalslag moeten maken.*

En nog steeds is idealisme niet onze grootste hobby. Althans, niet het idealisme van vroeger. We gaan voor weinig de straat op en compromisloze wereldverbeteraars zijn een anachronisme. Dat lijkt een ongeïnspireerde houding, maar misschien komt die wel voort uit optimisme. Juist omdat stabiliteit en overvloed voor ons zo normaal waren, zien we recessies en conflicten als tijdelijke akkefietjes. Problemen zijn er om op te lossen, niet om een leven lang tegen te strijden. Want voor de jaren '90 geldt misschien wel méér dan voor elke andere periode: toen was geluk nog heel gewoon.

Waarom heeft dat 'klassieke' idealisme afgedaan? Een andere typering zegt dat wij de netwerkgeneratie zijn. De netwerkgeneratie zet zich wel degelijk in om de maatschappij een stukje verder te helpen, maar zonder zich langdurig te verbinden aan één stroming of instituut. Neem de leegloop van de vakbonden: alleen wie een concreet probleem met zijn werkgever moet oplossen, wordt nog lid. Kranten, omroepen en verenigingen merken het allemaal: de netwerkgeneratie leeft van proefabonnement naar proefabonnement. Onvoorwaardelijke saamhorigheid is ons vreemd.

Dat betekent nog niet dat het verschijnsel 'groep' verleden tijd is. In zijn boek *Kiezen voor de kudde* signaleert Menno Hurenkamp het ontstaan van nieuwe sociale verbanden in 'lichte gemeenschappen': de jongens die op zondag voetballen in het Vondelpark, de moeders die om de beurt elkaars kinderen van school halen en de student die zijn onderbuurman Nederlandse les geeft. Lichte gemeenschappen zijn informeel, tijdelijk en vaak ad hoc. In plaats van vaste structuren vormen wij liever een uitgebreid maar flexibel netwerk van losse contacten. Onze generatie was de eerste die opgroeide met internet als alledaags handigheidje, en voor wie het leven zonder mobiele telefoon ondenkbaar is. Want daar bestaat ons netwerk: op Hyves, Skype, msn, in Outlook en via sms.

En zoals ons adressenbestand groter, maar ook meer diffuus wordt, zo gaat dat met ons beeld van een betere wereld. Voor vorige generaties was die 'betere wereld' nog een overkoepelend ideaal waar alles overzichtelijk in paste. Je kon best demonstreren vóór democratie en vrouwenrechten, en tégen woningnood en kernenergie tegelijk, want je streed altijd voor de Goede Zaak. Voor ons is dat containeridealisme niks. We lossen problemen liever per stuk op. Dat moet ook wel, omdat sommige idealen onverenigbaar blijken.

De lawaaiactie op de Dam na de moord op Theo van Gogh in 2004 liet dat goed zien: niet iedereen die opkwam voor de vrijheid van meningsuiting stond ook achter de mening die Van Gogh in zijn werk had uitgedrukt. Sommige demonstranten wilden hun afkeer van islamisme tonen, anderen wilden juist de dialoog redden die Mohammed B. had verstoord. Over de problemen waren we het eens, over de oplossing steeds minder. Goedbeschouwd is elke demonstratie een ratjetoe van meningen waarin niemand zich nog helemaal thuis voelt, in plaats van iedereen een beetje. Idealisme is persoonlijk, dus maatwerk.

Commercie

In de netwerkgeneratie zijn grote groepen niet meer op de been te brengen met een beroep op loyaliteit aan de kudde. Daar is meer voor nodig. We verwachten er iets voor terug: een handige werkervaring, een nieuw netwerk of desnoods een goed feest. En zo gaan we naar een hip Dance4life (Start dancing, stop aids), vragen we op 3FM plaatjes aan tegen landmijnen, en organiseren we een Diner tegen Honger – zonder enige ironie. Evert Nieuwenhuis noemde dat zelfs heel enthousiast 'Nieuw Idealisme'. Anderen wezen hem erop dat idealisme méér moet zijn dan een onvergetelijke ervaring die past in de reeks bungeejumpen en backpacken door Australië. Wie de wereld echt verder wil helpen, moet ook offers brengen. Zonder omzien. Daar zit wat in. En toch is het onterecht om dat 'consumerend weldoen' als huichelarij af te doen. Het is juist een hele opluchting dat de argwaan tegen commercie is verdwenen. Het 'Nieuw Idealisme' van Nieuwenhuis is daar maar één kant van. De andere kant is bijvoorbeeld het besef dat eerlijke koffie niet alleen eerlijk moet zijn, maar ook betaalbaar en vooral: te drinken. Eindelijk begrijpen verantwoorde kledingmerken dat hoogstens 2 procent van de klanten geïnteresseerd is in een ecologisch keurmerk; de rest wil er gewoon goed uitzien. Ben and Jerry's ijs verkoopt niet alleen zo goed vanwege de verantwoorde ingrediënten, maar vooral omdat het lekker is. De drempel om goed te doen, is minder hoog en per saldo levert dat meer op. Idealisme hoeft geen geitenwol of hanenkam meer, en dat is pure winst.

Netwerken, consumeren en de boring nineties: niet iedereen zal zich evenveel in elke typering herkennen. Uiteindelijk is dat minder belangrijk dan het feit dat de idealen van onze generatie zichtbaar aan het zicht worden onttrokken door pragmatisme en ongebondenheid. Is dat erg? Natuurlijk niet. Het is lariekoek dat een 'geïndividualiseerde samenleving' haaks zou staan op streven naar verbetering. De WBS Werkplaats vindt juist dat idealen beter haalbaar zijn als ze niet meer zo samenklonteren als vroeger. In het boek *Politiek van de Netwerkgeneratie* schetst de WBS Werkplaats ideeën voor een nieuwe politieke generatie. Een paar voorbeelden.

Eén thema dat moet losweken uit een kluwen idealen, is energiebeleid. Van oudsher is het de milieulobby die het energievraagstuk claimde en het heeft ingebed in haar bekende verhaal over de waarde van natuur en de zorg voor onze planeet. Maar juist door dat etiket bleef het onderwerp altijd buiten het zicht van de enorme groep kiezers die ongevoelig is voor zulke argumenten.

Klimaatverandering

Onze generatie ziet energiebesparing ook als een economische noodzaak. We nemen klimaatverandering veel serieuzer dan het regeerakkoord dat doet. Maar zelfs dat is geen puur 'groen' thema meer: ook wie beschermde diersoorten en natuurgebieden saai vindt, mag zich zorgen maken over het klimaat. Iedereen die geen zonnepanelen op zijn dak heeft mag tóch meedenken over een oplossing. En het belangrijkste: onbeschaamd eigenbelang is geen verboden argument. Ook als de olie niet opraakt en de dijken het wél houden, zou duurzaamheid in de toekomst wel eens heel lucratief kunnen blijken.

Of neem integratie. Voor ons is het geen halszaak dat allochtonen genoeg feitjes over Willem van Oranje in hun hoofd kunnen stampen om voor een inburgeringstoets te slagen. Normen en waarden bestaan niet in meerkeuzevragen, maar in de dagelijkse praktijk. Wat we wél willen, is dat alle Nederlanders (mee)werken, dat ze weten hoe een Nederlands ziekenhuis of school werkt. Om dat te leren is het niet genoeg een boekje te bestuderen, daarvoor is het nodig om méé te doen. Daar mag best wat dwang bij, zolang het doel niet uitsluiting, maar opname in de maatschappij is.

Maar is de samenhang in die maatschappij zélf niet aan het verwateren? Een slecht teken is dat jongeren relatief weinig vrijwilligerswerk doen. De WBS Werkplaats heeft daarom voorgesteld om jongeren een Sociale Beurs te bieden; een redelijke vergoeding waartegen ze zich buiten school nuttig kunnen maken in delen van de maatschappij waar ze anders niet snel komen. Want als jongeren zich voor een kleine toelage of een officieel certificaat wél willen inzetten, waarom niet? Dat de ChristenUnie in het regeerakkoord een verplichte jongerenstage heeft kunnen opnemen, is dan ook een gemiste kans. Voor een meer eigentijdse variant verwijzen we minister Rouvoet graag naar ons boek.

De generatie van de boring nineties, kortom, gaat inderdaad op een andere manier met de maatschappij om. Feit is dat er geen massa's krakers, provo's en studenten zijn die als één man de barricades opgaan. Maar daarmee zijn de idealen nog niet verdwenen. Zoals sinds de Ipod ieder voor zich bepaalt welke nummers 'Alle Dertien Goed' zijn, zo heeft ieder nu zijn eigen beeld van de Goede Zaak. Misschien weten we ieder voor zich wel beter wat er aan schort, dan de idealistenkuddes van vroeger.

Gustaaf Haan is neerlandicus.

Vanuit de WBS werd door René Cuperus en Frans Becker leiding aan het project gegeven. In 2007 zal, na een evaluatie van de Werkplaats 2006, een nieuwe Werkplaats, met een nieuwe opdracht en een nieuwe bezetting worden gestart.

2.5. Overige activiteiten stafleden

Stafleden van de WBS hielden - net als andere jaren - inleidingen voor partijafdelingen; leverden bijdragen aan congressen, forumdiscussies e.d.; en publiceerden artikelen in dag- en weekbladen en in andere (binnenlandse en buitenlandse) tijdschriften. Zie voor deze publicaties bijlage 1 van dit jaarverslag.

René Cuperus trad op bescheiden schaal op als inhoudelijk adviseur van Wouter Bos. Hij voerde diverse discussies in PvdA- en ander verband over de toekomst van de Europese Unie en het populisme.

Mare Faber had namens de WBS zitting in de jury van de Banning-prijs, die in het voorjaar van 2006 werd uitgereikt.

Paul Kalma bezocht, als adviserend lid, de vergaderingen van het bestuur van de Partij van de Arbeid.

3. Vaste werkgroepen en periodieken

3.1 Werkgroepen

Werkgroep Economie

(Voorzitter: Leo Aarts; secretaris: Paul Kalma; met medewerking van Frank Heemskerk)

In de werkgroep economie treffen economen werkzaam in de politiek, de ambtelijke dienst, maatschappelijke organisaties en wetenschap elkaar om over economische en sociale kwesties te debatteren. In 2006 werden de volgende thema's behandeld:

- Privatisering van Schiphol. Inleiding en referaten door Adri Duivestein, Sweder van Wijnbergen en Kees Cools.
- Innovatie. Inleidingen en referaat van Luc Soete, Ben Dankbaar en Martijn van Dam.
- Het verkiezingsprogramma van de PvdA. Met bijdragen van Arnold Jonk, Flip de Kam, Ferd Crone, Bas Jacobs, Kees Schuyt en Frank Heemskerk.
- De kosten van klimaatverandering. Inleidingen door Klaas van Egmond, Roel Jansweijer en Diederik Samsom.

Leden werkgroep Economie (per december 2006):

L. Aarts (voorzitter), P. de Beer, R. Becker, E. Bekkers, M. van den Berg, W. Boonstra, P. Boot, B. Bos, W. Bos, T. Brosens, F. Buis, F. Crone, M. van Dam, J. Dommelen, K. Douma, C. Driessen, A. Gielen, V. Halberstadt, F. Heemskerk, A. Heertje, P. Hendriks, M. Hillen, A. Huygen, J. in 't Veld, B. Jacobs, A. Jonk, P. Kalma (secretaris), F. de Kam, E. Kemeling, H. Keuzenkamp, J. Koelewijn, J.P. Kooiman, M. van Leeuwen, J. van Markwijk, J. Monsewije, L. Meijaard, M. Mulder, K. van Paridon, D. Roos, R. Stuive, P. Tang, R. van der Veen, H. Verbruggen, E. Verdonk, R. Vermeij, D. Wolfson, S. van Wijnbergen

Werkgroep Partijpolitieke processen

(Voorzitter: Bart Tromp; secretaris: Arie de Jong)

De werkgroep kwam in 2006 zeven keer bijeen. De volgende thema's werden behandeld:

- Ruud Koole: vijf jaar voorzitterschap van de PvdA.
- Marco Esser: de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart – een eerste analyse.
- Michiel van Hulten: de PvdA en de ambities van een nieuwe partijvoorzitter
- Ronald Plasterk: het stimuleren van de kenniseconomie.
- Hendrik Jan Schoo: de rol van de media in het huidige tijdsgewricht.
- Marleen Barth: de vakbeweging en de politiek.
- Bart Tromp: hoe de Nederlandse politieke elite en de pers de kluts kwijt zijn.

Leden werkgroep Partijpolitieke processen Werkgroep PPP (per december 2006):

I. Ackay, S. Baart, M. Barth, F. Becker, P. Bordewijk, W. Breedveld, M. Chavannes, H. de Coninck, R. Cuperus, M. Dekker, S. Dijkers, R. Elkerbout, D. Geerts, R. 't Hart, M. ten

Hooven, M. van Hulten, A. Jansen, A. de Jong (secretaris), P. Jonker, P. Kalma, C. Kamp, W. Koning, H. Kool, R. Koole, M. Martens, P. Nieuwenhuijsen, M. Noordegraaf, G.J. van Oven, R. Plasterk, J. Postma, Ph. van Praag, L. Raap, C. van Rest, T. Roes, A. van Rooij, H.J. Schoo, M. Sie Dhian Ho, P. van der Straaten, B. Tromp (voorzitter), G. Verbeet, G. Visscher, W. Voogt, J. de Vries, C. Waal, H. Wansink, P. Welp, H. Wesseling, S. Wiemers, T. Witteveen, L. Zandstra.

3.2 Socialisme & Democratie

Socialisme & Democratie vormt al meer dan zestig jaar een brandpunt van sociaal-democratische theorievorming, maatschappijanalyse en kritische beschouwing over politiek en bestuur. In 2006 verschenen 10 afleveringen, waaronder twee dubbelnummers. Speciale aandacht werd besteed aan:

- Cultuurpolitiek, met bijdragen van Hedy d'Ancona, Michiel Schwarz en Cyrille Offermans.
- Inkomensvorming en inkomensverdeling, met bijdragen van Lodewijk de Waal en Dick Pels.
- De toekomst van de verzorgingsstaat en ons sociale stelsel, met bijdragen van Han Noten, Marcel van Dam, Paul Tang en Rudy van Zijp, Gösta Esping-Andersen, Wouter Bos en Paul de Beer.
- De toekomst van de publieke omroep, met bijdragen van Piet Bakker, Rutger Claassen en Bauje Geersing
- Geloof en politiek, met bijdragen van Bart Top, Job Cohen, Gabriël van den Brink, Gerrie ter Haar, Erik van Ree, Naima Azough, Thijs Jansen, Thijs Wöltgens en Marijke Linthorst.
- Voer voor de verkiezingen, met bijdragen van Jos de Beus, Marcel Hoogenboom, Romke van der Veen, Johan Mackenbach, Jo Ritzen en Marijke Linthorst.
- Democratie, met bijdragen van Carolyn Hendriks, Margit van Wessel en Will Tiemeijer.
- De WBS-Werkplaats, met bijdragen van Martin Mevius, Hayte de Jong en Gustaaf Haan.
- Een eerste analyse van de verkiezingen van 22 november, met bijdragen van Joop van Holsteyn, Jean Tillie, Martijn van Dam, Frans Timmermans en René Cuperus.

Daarnaast publiceerde *Socialisme & Democratie* tal van andere analyses, beschouwingen, interventies en boekbesprekingen.

Redactie en redactieraad waren eind 2006 als volgt samengesteld:

Redactieraad: Th. Wöltgens (voorzitter), G. van den Bergh, J. Bussemaker, E. Hooge, W. Witteveen, L. van Zoonen.

Redactie: M. Faber (eindredacteur), P. de Beer, R. Claassen, M. Hajer, P. Kalma (secretaris), M. Linthorst, F. Milikowski (bureau-redacteur) en B. Tromp.

3.3 Jaarboek voor het democratisch socialisme/WBS-Jaarboek

Eind 2006 verscheen het WBS Jaarboek over *Vier jaar Balkenende* (zie hierboven).

4. Dr. J.M. den Uyl-leerstoel

Ad Geelhoed werd eind 2004 benoemd tot bijzonder hoogleraar in ‘de ontwikkelingen in het democratisch socialisme in relatie tot wetenschap en samenleving’ aan de Universiteit van Amsterdam. Hij begon zijn werkzaamheden in het academisch jaar 2005-2006. De leerstoel is ingesteld vanwege de Wiardi Beckman Stichting. Geelhoed volgde Ed van Thijn op, die eind 2003 afscheid nam. Daarvóór vervulden Jan Pronk en Ad Oele dit hoogleraarschap.

De leerstoel, die bekend staat als de Dr. J.M. den Uylleerstoel, is ondergebracht bij de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen en de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Geelhoed startte zijn loopbaan als wetenschappelijk onderzoeker bij het Europa Instituut van de Universiteit Utrecht. Vervolgens was hij achtereenvolgens referendaris aan het Hof van Justitie in Luxemburg, raadsadviseur bij het Ministerie van Justitie, lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, secretaris-generaal bij het Ministerie van Economische Zaken en bij het Ministerie van Algemene Zaken. Daarnaast was hij onder andere als buitengewoon hoogleraar in het Europese economische recht verbonden aan de Erasmus Universiteit en is hij sinds 1998 hoogleraar Recht van de Europese beleidsintegratie aan de Universiteit Utrecht. Sinds 2000 is Geelhoed advocaat-generaal bij het Europees Hof van Justitie in Luxemburg; per 1 oktober 2004 werd hij eerste advocaat-generaal.

Het valt buiten het bereik van dit verslagjaar, maar tot onze grote droefheid overleed Ad Geelhoed, op het punt zijn oratie uit te spreken, in 2007.

Het leerstoel-curatorium van de Den Uyl-leerstoel is als volgt samengesteld: J.Th.J. van den Berg (voorzitter), M. Hajer, P. de Rooij en J. Visser.

Publicaties stafmedewerkers Wiardi Beckman Stichting

Frans Becker

- F. Becker, W. van Hennekeler en M. Hurenkamp (red.), *Vier jaar Balkenende. WBS jaarboek 2006*, Amsterdam 2006, Mets & Schilt/Wiardi Beckman Stichting.
- 'Good night and good luck, in: *S&D* (2006) nr. 3, p.6.
- 'Eerste prioriteit: kunst- en cultuureducatie', in: *S&D* (2006) nr. 7/8, p. 7-9.

René Cuperus

- René Cuperus, Karl. A. Duffek, Erich Fröschl, Tobias Mörschel (eds.), *The EU – A Global Player?*, Friedrich Ebert Stiftung, Renner Institut & Wiardi Beckman Stichting, Lit Verlag Wien 2006.
Daarin: R. Cuperus, 'Europe and the Revenge of National Identity', p. 129-145.
- 'Populisme er godt for Europa', in: *Nyhedsavisen*, 14 december 2006, p. 14-15.(Deens)
- 'Neue Chance für die EU-Verfassung?', in: *Mittbestimmung*, Das Magazin der Hans-Boeckler-Stiftung, Dezember 12/1006, p.9.
- 'Hoe diep steekt eurosceptis?', in: *Internationale Spectator*, jaargang 60, nr. 12, december 2006, p. 653-655
- 'Leve een ideologisch zakenkabinet!', Voordracht bij '10 jaar Niet Nix', De Melkweg, Amsterdam, 4 december 2006, op: website *Lux Voor*
- 'Het geheime verkiezingsprogramma', in: *Socialisme & Democratie* (2006), nummer 4, p. 6-8.
- 'De linkse agenda op orde?', in: *S&D* (2006), nr. 7/8, p. 6-7.
- 'Formeer een ideologisch zakenkabinet', in: *S&D* (2006), nr. 12, p. 37-40.
- 'The Vulnerability of the European Project', in: Anthony Giddens, Patrick Diamond & Roger Liddle (eds.), *Global Europe. Social Europe*, Polity Press, Londen, 2006, p. 91-105.
- 'La société multiculturelle: un concept déroutant', in: *La Revue Socialiste*, No 23, Avril 2006, p. 102-112.
- 'European Social Unease: a threat to the EU?', in: *Europe in the Mirror of Globalisation: Problems, Challenges, Perspectives*, Referati The Baltic Forum 2006, p. 1-22.
- 'Het geopolitieke tekort van Europa', in: *Internationale Spectator*, jaargang 60, nr. 6, juni 2006, p. 333-334. (boekreview van Rob de Wijk, 'Supermacht Europa', 2005.)
- 'Es lebe der Unterschied! Die grosse Koalition in Deutschland darf nicht die Fehler in den Niederlanden und in Frankreich wiederholen', in: *Handelsblatt. Die Wirtschafts- und Finanzzeitung*, Meinung und Analyse, Aussenansicht, , 23 januari 2006
- 'European Social Unease: A Threat to the EU?', in: *Internationale Politik und Gesellschaft/International Politics and Society*, 1/2006, p. 65-91.
- 'Heimwee naar het post-ideologisch tijdperk', in: *Civis Mundi*, tijdschrift voor politieke filosofie en cultuur, 45e jaargang, januari 2006, nummer 1, p. 45-50.

Verder: colleges in de HOVO-serie 'Het Postideologisch tijdperk' op de Erasmus Universiteit Rotterdam, bijdragen aan international conferenties en diverse PvdA-bijeenkomsten lokaal en landelijk

Mare Faber

- 'Kwaliteit als maatstaf. De Partij van de Arbeid en de maatschappelijke dienstverlening' in: *S&D* (2006) nr. 1/2 , p. 49-57, samen met Edith Hooge, Paul Kalma en Marijke Linthorst.
- 'De jeugd die we verdienen', in: *S&D* (2006) nr. 3, p. 3.
- 'Pap', in: *S&D* (2006) nr. 10, p. 5-6.

P. Kalma

- 'Kwaliteit als maatstaf. De Partij van de Arbeid en de maatschappelijke dienstverlening' in: *S&D* (2006) nr. 1/2 , p. 49-57, samen met Mare Faber, Edith Hooge en Marijke Linthorst.
- 'Kalf met skippybal', in: *S&D* (2006) nr. 3, p. 7-8.
- 'Ciao, Berlusconi', in: *S&D* (2006) nr. 5, p. 6-7.

Publicaties Wiardi Beckman Stichting
(per december 2006)

De rapporten zijn te bestellen:

- via de PvdA-winkel op de website www.pvda.nl onder het kopje 'Service'. Alle bestellingen worden samen met de bijbehorende factuur toegezonden;
- door overmaking van het desbetreffende bedrag op postgiro 347.97.00 ten name van PvdA-Brochures, Amsterdam met vermelding van het gewenste bestelnummer.

Voor vragen over uw bestelling kunt u contact opnemen met de PvdA-ledenadministratie (tel. 020-55 12 290) of per e-mail: ledenadministratie@pvda.nl.

Verschenen in 2006

<i>Bestelnr.</i>	<i>Titel</i>	<i>Prijs</i>
791	Crossfire. Amerikaanse toestanden III	€ 6,00
792	Nieuwe energie	€ 7,50
793	Vier jaar Balkenende. Jaarboek 2006	€ 20,00
794	The EU – A Global Player ?	€ 20,00
--	Doorgezaagd Tilburg (WBS Werkplaats)	-----

Verschenen in 2005

<i>Bestelnr.</i>	<i>Titel</i>	<i>Prijs</i>
741	Cultuurpolitiek. Jaarboek 2005	€ 20,00
757	Zonder visie geen toekomst. Zeven bijdragen over de verzorgingsstaat	€ 10,00
758	Kerndepartementen. Een nieuwe overheid – ook aan de top	€ 12,50
779	Kaaskoppen en zoete wijn. Nog meer Amerikaanse toestanden	€ 6,00
788	Nieuwe vormen van solidariteit	€ 10,00
789	Public Discourse and Welfare State Reform	€ 20,00
790	Leergeld. Sociaal-democratische onderwijspolitiek in een tijd van nieuwe verschillen	€ 14,00

Verschenen in 2004

<i>Bestelnr.</i>	<i>Titel</i>	<i>Prijs</i>
740	Rotterdam. Het vijftiengste jaarboek voor het democratisch socialisme	€ 20,00
756	Amerikaanse toestanden	€ 6,00
786	De toekomst van het Koninkrijk	€ 17,90
787	Links, rechts en de vooruitgang	€ 20,00
Internet-publicatie	Energieopties voor de 21 ^{ste} eeuw (zie website: www.wbs.nl)	n.v.t.

Overige publicaties

<i>Bestelnr.</i>	<i>Titel</i>	<i>Prijs</i>
701	Economisch beleid in een ondernemende samenleving	€ 17,02
739	Politieke partijen op drift. Het vierentwintigste jaarboek voor het democratisch socialisme	€ 17,95
755	Nederland – Suriname: de herkansing	€ 15,00
774	Multiple Third Ways	€ 17,70
777	Social democracy in Central and Eastern Europe	€ 17,50
778	The challenge of diversity. European social democracy facing migration, integration and multiculturalism	€ 15,00
780	De uitdaging van het populisme	€ 17,50
785	Het Suriname-syndroom	€ 16,50

Socialisme & Democratie

Maandblad van de Wiardi Beckman Stichting voor het debat over theorie en praktijk van het democratisch socialisme. De abonnementsprijs bedraagt € 76,00 per jaar. Instellingen binnenland: € 139,00. Particulieren en instellingen buitenland: € 145,00. Een studenten/aio/oio- of JS-abonnement kost € 37,50. Losse nummers € 8,90. Een abonnement kan elk gewenst moment ingaan.

Te bestellen bij: Boom Distributiecentrum, tel. 0522 – 237 555 of mail: bdc@bdc.boom.nl.

Rapport

Aan de leden van de vereniging
Jonge Socialisten, Amsterdam
inzake de jaarrekening 2006

Jaarrekening 2006

6

Amsterdam, 2007

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS

02072007

Inhoudsopgave

Jaarrekening

1	Balans op 31 december 2006	1
2	Staat van baten en lasten 2006	3
3	Toelichtingen jaarrekening	5
4	Lasten JS obv de kasstelsel	8
5	Accountantsverklaring	9
	Totaal aantal pagina's in dit rapport	10

02072007

BALANS OP 31 DECEMBER 2006

ACTIVA

	<u>2006</u>		<u>2005</u>
	€		€
Vaste activa			
Apparatuur	<u>10.612</u>	10.612	<u>-</u>
Vlottende activa			
Geldmiddelen			
Postbank, girorekeningen	<u>552</u>	552	<u>239</u>
Leningen/effecten			
Triodos obligatierekening	<u>10.002</u>	10.002	<u>-</u>
Vorderingen			
Overige vorderingen en vooruitbetaald	7.814		9.260
Partij van de Arbeid, rekening-courant	<u>67.653</u>		<u>56.212</u>
		75.467	65.472
Totaal activa		<u>96.633</u>	<u>65.711</u>

Bijlage 1
 bij rapport d.d. 24 mei 2007
VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

PASSIVA	<u>2006</u> €	69.696	<u>2005</u> €	65.711
Eigen vermogen (1)		69.696		65.711
Schulden				
Nog te betalen en vooruitontvangen (2)	20.876		-	
Reservering verlof-uren JS	<u>6.062</u>	26.938	<u> </u>	-
Totaal Passiva		<u><u>96.633</u></u>		<u><u>65.711</u></u>

02072007

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2006

LASTEN

	Begroting 2006	Uitkomst 2006	Uitkomst 2005
	€	€	€
Organisatie kosten			
Salarissen en sociale lasten	64.000	59.000	64.460
Huisvestingskosten	29.000	31.199	29.497
Bureaunkosten	25.000	25.479	24.002
Computerkosten	11.100	7.205	9.024
Drukkosten	1.000	2.094	633
Logistieke kosten	15.000	7.853	5.498
Reis- en verblijfkosten medewerkers	1.750	1.153	2.336
Overige personeelskosten	3.200	662	3.873
Facilitair bedrijf	66.700	64.642	61.871
Accountantskosten	5.200	5.196	5.196
Inningskosten	5.100	5.469	3.124
Overige kosten	1.000	2.094	631
Totaal organisatiekosten	228.050	212.046	210.146
Activiteiten			
Bestuurskosten	15.000	16.131	14.215
Congreskosten	10.000	15.191	18.267
Kosten publicaties/media	29.500	22.240	21.570
Afdelingen	16.400	5.275	13.788
Landelijke projecten	16.150	14.226	19.236
Scholing/training/vorming	5.250	15	7.266
Promotie en werving	27.500	75.142	13.902
Internationaal werk	25.800	33.704	26.816
Onvoorzien	5.000	9.045	4.244
Totaal activiteiten	150.600	190.968	139.304
	378.650	403.015	349.450
Voordelig saldo		3.985	
Totaal	378.650	407.000	349.450

Bijlage 2
 bij rapport d.d. 24 mei 2007
VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

BATEN

	Begroting	Uitkomst	Uitkomst
	2006	2006	2005
	€	€	€
Overheidssubsidie (via Partij van de Arbeid)	182.400	197.506	167.654
Bijdrage Partij van de Arbeid	101.000	101.004	97.300
Inzamelingsactie, giften	30.000	35.057	24.663
Contributies	13.000	12.195	20.303
Deelnemersbijdragen nationaal	16.000	14.645	
Deelnemersbijdrage internationaal	3.000	700	
Verkoop materiaal		2.786	
Overige ontvangsten	10.550	43.107	32.583
Onttrekking reserve	22.700		
Totaal van de baten	378.650	407.000	342.502

	378.650	407.000	342.502
Nadelig saldo			6.948
Totaal	378.650	407.000	349.450

02072007
 Verificatie
ERNST & YOUNG
 ACCOUNTANTS

Bijlage 3

bij rapport d.d. 24 mei 2007

VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

TOELICHTING ACTIVA

Materiële vaste activa (1)

€

Aanschafwaarde op 1 januari 2003

7.460

Af: Cumulatieve afschrijvingen t/m 2005

7.460-

Boekwaarde op 31 december 2005

-

Mutatie 2006

Investering

12.735

Afschrijving

-2.123

Boekwaarde op 31 december 2006

10.612

De afschrijving vindt plaats in drie jaar

TOELICHTING PASSIVA

Eigen vermogen (1)

€

Saldo 1 januari 2006

65.711

Bij: voordelig saldo 2006

3.985

Saldo 31 december 2006

69.696

Bijlage 3

bij rapport d.d. 24 mei 2007

**VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM****Kortlopende schulden**

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Nog te betalen en vooruitontvangen (2)		
Vooruitontvangen subsidie NIZW	14.876	
Deelnemersbijdrage project birma 2007	6.000	-
	<u>20.876</u>	<u>-</u>

TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN**Lasten**

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Salarissen en sociale lasten		
Salarissen	48.322	51.235
Sociale lasten	7.100	11.032
Pensioenlasten	2.755	2.193
Ziektewetplan & overige verzekeringen	824	-
	<u>59.000</u>	<u>64.460</u>

Bureaunkosten

Directe afschrijvingskosten	2.123	151
Doorbelaste bureaunkosten	12.637	10.626
Directe bureaunkosten	10.720	13.225
	<u>25.479</u>	<u>24.002</u>

Kosten Media

Blad 'Lava' in 2006 vijf nummers	18.563	18.513
Internetnieuwsbrief	3.638	3.057
Podpolitics/Donateurskrant	38	
	<u>22.240</u>	<u>21.570</u>

Bijlage 3

bij rapport d.d. 24 mei 2007

**VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM**

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	€	€
Kosten afdelingen		
Locale projecten	2.867	4.396
Afdracht aan afdelingen	2.408	9.392
	<u>5.275</u>	<u>13.788</u>
Landelijke projecten		
Pinksterkamp	4.127	7.970
Werkgroepen	1.767	2.593
Themadagen	-	1.374
Opening-sluiting politiek seizoen	523	1.465
Diverse landelijke projecten	7.809	5.834
	<u>14.226</u>	<u>19.236</u>
Scholing/training/vorming		
Regiotraining	-	611
Kadertraining	-	2.625
Overige trainingen	15	4.029
	<u>15</u>	<u>7.265</u>
Promotie en werving		
Promotiemateriaal	8.768	6.092
Campagne	1.307	6.748
Gemeenteraadsverkiezing	21.433	
Tweede Kamer verkiezing	37.693	
Overige	5.941	1.061
	<u>75.142</u>	<u>13.901</u>
Internationaal werk		
IUSY (incl Zomerkamp)	19.276	3.140
ECOSY	3.868	16.086
Overig internationaal werk	10.559	7.590
	<u>33.704</u>	<u>26.816</u>
Baten		
Overige ontvangsten		
Ontvangsten abonnementsgelden Lava	495	546
Bijdrage PvdA voor TK-Campagne	32.000	
Subsidie NIZW voor project Xplore, deel 2006	2.624	
Deelnemersbijdragen pinksterkamp		1.900
Deelnemersbijdragen zomerkamp		8.661
Deelnemersbijdragen congres		3.364
Diversen	7.987	18.113
	<u>43.107</u>	<u>32.584</u>

Bijlage 4
bij rapport d.d. 24 mei 2007
VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

LASTEN JS OVER 2006 OP BASIS VAN DE KASSTELSEL

	Begroting	Uitkomst	Uitkomst
	2006	kasstelsel	factuurstelsel
	€	2006	2006
	€	€	€
Organisatie kosten			
Salarissen en sociale lasten	64.000	59.328	59.000
Huisvestingskosten	29.000	31.379	31.199
Bureaunkosten	25.000	24.933	25.479
Computerkosten	11.100	8.278	7.205
Drukkosten	1.000	2.102	2.094
Logistieke kosten	15.000	7.476	7.853
Reis- en verblijfkosten medewerkers	1.750	1.739	1.153
Overige personeelskosten	3.200	3.961	662
Facilitair bedrijf	66.700	70.324	64.642
Accountantskosten	5.200	5.196	5.196
Inningskosten	5.100	5.464	5.469
Overige kosten	1.000	2.094	2.094
Totaal organisatiekosten	228.050	222.274	212.046
Activiteiten			
Bestuurskosten	15.000	15.487	16.131
Congreskosten	10.000	14.856	15.191
Kosten publicaties/media	29.500	20.841	22.240
Afdelingen	16.400	6.440	5.275
Landelijke projecten	16.150	14.752	14.226
Scholing/training/vorming	5.250	59	15
Promotie en werving	27.500	68.190	75.142
Internationaal werk	25.800	34.436	33.704
Onvoorzien	5.000	2.909	9.045
Totaal activiteiten	150.600	177.970	190.968
Bij: vooruitbetaald in 2006 voor 2007		7.814	
Af: vooruitbetaald in 2005 voor 2006		4.387-	
Bij: activa investeringen 2006		12.735	
Af: afschrijvingskosten 2006		2.123-	
Totaal	378.650	414.284	403.015

Het subsidiebedrag voor de JS wordt vastgesteld op basis van aantal leden op 01-01-2006

- Aantal leden JS in de Partij van de Arbeid op 01-01-2006

1.066

Aan: het Bestuur van de Vereniging Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2006 van de Vereniging Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de winst-en-verliesrekening over 2006 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Vereniging. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de Vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

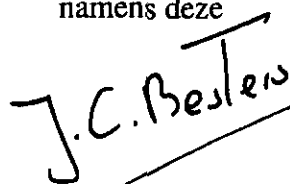
05
07
20

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Amsterdam, 25 juni 2007

Ernst & Young Accountants
namens deze

J.C. Besters RA

02072009

Activiteitenverslag Jonge Socialisten in de PvdA – 2006

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	3
2. Organisatorisch	3
2.1 <i>Landelijk Bestuur</i>	3
2.2 <i>Medewerkers</i>	4
3. Landelijke activiteiten	5
3.1 <i>Reguliere landelijke activiteiten</i>	5
3.2 <i>Overige landelijke activiteiten</i>	7
3.3 <i>Verkiezingen</i>	8
3.3.1 <i>Gemeenteraadscampagne</i>	8
3.3.2 <i>Tweede Kamercampagne</i>	9
4. Politieke activiteiten	10
4.1 <i>Mediabeïnvloeding</i>	11
5. Communicatie	13
5.1 <i>Website</i>	13
5.2 <i>Ledenblad Lava</i>	13
5.3 <i>Nieuwsbrief</i>	13
6. Werkgroepen	14
7. Afdeling Service Apparaat (ASA)	14
8. Afdelingswerk	14
9. Scholing, Training en Vorming (STV)	15
10. Ledenwerving en ledenbeheer	15
11. Internationaal werk	16
11.1 <i>European Community Organization of Socialist Youth (ECOSY)</i>	16
11.2 <i>International Union of Socialist Youth (IUSY)</i>	16
11.3 <i>Free Burma!</i>	16
11.4 <i>Overige internationale activiteiten</i>	17
12. Partij van de Arbeid	17
13. Overzicht landelijke activiteiten 2005	18

1. Inleiding

Het jaar 2006 stond in het teken van campagne voeren. De Gemeenteraadsverkiezingen op 7 maart, de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 22 november en er werd zelfs al een begin gemaakt met de Provinciale Statencampagne voor de verkiezingen op 7 maart 2007.

De organisatie is verder gegroeid: Eind december 2006 stond de teller op 1418 leden. Meer jongeren zijn dus lid geworden en een nieuwe lichter leden is zich actief met de JS gaan bemoeien!

2. Organisatorisch

2.1 Landelijk Bestuur

Van 27 november 2005 tot 25 juni 2006 bestond het Landelijk Bestuur van de JS uit:

Voorzitter	: Ruben Zandvliet
Politiek Secretaris	: Peter Scheffer
Internationaal Secretaris	: Zita Schellekens
Secretaris Personeel en Organisatie	: Gerrit Visser
Penningmeester	: Jouke Krabbenborg
Bestuurslid Afdelingen en Ledenbeheer	: Mohammed Mohandis
Bestuurslid Promotie en Ledenwerving	: Abdirman Abdi
Bestuurslid Scholing, Training en Vorming	: Helbertijn Luijt

Op 16 maart 2006 heeft Helbertijn Luijt haar functie neergelegd. Haar functie bleef vacant tot aan het voorjaarscongres van 2006.

Op het Voorjaarscongres van 24 en 25 juni 2006 werd een nieuw Landelijk Bestuur gekozen. Naast een nieuw bestuur werd de inhoud en de naam van een aantal functies aangepast. Zo is er een aparte bestuursfunctie Communicatie, Media en Persvoorlichting gekomen:

Voorzitter	: Peter Scheffer
Vice-Voorzitter	: Kido Koenig
Internationaal Secretaris	: Zita Schellekens
Secretaris Personeel en Organisatie	: Jouke Krabbenborg
Penningmeester	: Liesje Klomp
Bestuurslid Promotie en Doelgroepen	: Yasin Torunoglu
Bestuurslid Communicatie, Media en Persvoorlichting	: Michiel Sikkes
Bestuurslid Ledenbeheer, Afdelingen, Scouting en Training	: Pepijn van Kesteren

Dit bestuur neemt, in de regel, zitting tot aan het voorjaarscongres in 2007.

De organisatie van de Jonge Socialisten is constant bezig de organisatie verder te professionaliseren. Zo werd op het voorjaarscongres van 2006 een hernieuwd Financieel Reglement aangenomen. Daarnaast ging het Landelijk Bestuur op trainingsweekend.

2.2 Medewerkers

Het team van medewerkers, wat de JS bijstaat, bestond in 2006 uit:

Marit Kok	Medewerker Communicatie
Mirjam Jelsma	Medewerker Organisatie, Educatie en Financiën

De medewerkers dragen zorg voor de dagelijkse werkzaamheden en vergrootten de professionaliteit en de continuïteit van de organisatie. De medewerkers hielden zich onder andere bezig met de website, de nieuwsbrief, het ledenblad, de financiële afhandelingen, ledenbeheer en het organiseren van activiteiten en trainingen.

In december 2005 is Maaïke de Bakker uit dienst getreden, op 15 februari 2006 heeft Mirjam Jelsma haar opgevolgd.

Vanaf november 2005 tot april 2006 heeft Hanna Hersi stage gelopen bij de JS. Zij heeft het bestuur ondersteunt met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006.

3. Landelijke activiteiten

In 2006 zijn zowel landelijke als lokale activiteiten georganiseerd. In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de reguliere landelijke activiteiten en overige landelijke activiteiten die het afgelopen jaar georganiseerd zijn.

3.1 Reguliere landelijke activiteiten

In 2006 is er een *Voorjaars-* en een *Najaarscongres* gehouden. Op de congressen neemt de JS politiek inhoudelijke standpunten in, wordt het beleid voor de komende periode vastgesteld en vinden er verkiezingen voor posten in onder andere het Landelijk Bestuur plaats. Op de congressen is naast de plenaire gedeeltes een zogenaamd alternatief programma met debatten, workshops en muziek. Voorafgaand aan de congressen werd een voorbereidingsbijeenkomst georganiseerd.

Het Voorjaarscongres vond plaats op 24 en 26 juni in Den Haag. Het congres werd georganiseerd door JS-Den Haag in samenwerking met het Landelijk Bestuurslid P&O, Gerrit Visser. Tijdens dit congres was Felix Rottenberg, de oprichter van de JS, te gast. Als thema was gekozen voor "Zon, zee, strand en de Schilderswijk". Overdag het congres in een buurthuis in één van de volksbuurten van Den Haag. Met als parallelprogramma een bezoek aan een moskee en een debat met jongeren uit de Schilderswijk en lokale politici.

En 's avonds een feest in een geweldige strandtent op het strand van Scheveningen.

Dit congres stond in het teken van de resoluties Criminaliteitspreventie, Europa om de hoek, Landelijk gebied, Vaart in de ruimte, Ontwikkelingssamenwerking en Prostitutie en vrouwenhandel.

De moties Stedelijke kunstprojecten, Fietsen, Dodehoekspiegel, De Publieke omroepen, Parttime leerkrachten, Maatschappelijke stage, Samenwerking UWV SWI en Gemeentelijke Sociale Dienst, Den Engh, Provincie Twente, Globaliseringfonds en Recall werden aangenomen.

Daarnaast waren er actuele moties: Toegankelijkheid gehandicapten en JS-activiteiten, Straatsburg, Kraakverbod, Parlementaire enquête IND, Snuffelstages laagopgeleiden, Mandaat Partijvoorzitter PvdA en Militaire interventies.

Een nieuwe Landelijk Bestuur werd gekozen, net als twee vertegenwoordigers voor het Politiek Forum en de IUSY-vertegenwoordiger.

Ook organisatorische zaken kwamen aan de orde zoals de afrekening van 2005, wijzigingen in de statuten (HR en FR) en de naamscommissie werd benoemd. Zij zullen onderzoeken of het wenselijk c.q. noodzakelijk is dat er een nieuwe naam gekozen wordt. Deze discussie leeft namelijk al een aantal jaren binnen de JS.

Het Najaarscongres werd op 4 en 5 november gehouden in Enschede en werd door JS-Twente en Jouke Krabbenborg (Landelijk Bestuurslid P&O) georganiseerd. De enige resolutie Voortijdig Schoolverlaten werd niet aangenomen. Wel een zeventiental moties, waaronder Alle scholen open voor religie en cultuur, Behoud de toegang tot hoger onderwijs, Dubai, OV studentenkaart, Verdonk, Maximuminkomen en Fat tax.

Er was ook aandacht voor de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Zo waren er een aantal kandidaat kamerleden en was er een workshop campagne voeren. Andere workshops waren een excursie naar de wijk Roombeek en een bezoek aan het stadion van FC Twente.

Tot slot werd de begroting van 2007 besproken en werd de Ecosy-vertegenwoordiger en de Lava-hoofdredacteur gekozen.

Traditiegetrouw werd ook dit jaar *een driedaags pinksterkamp (PiKa)* georganiseerd, dit jaar in Maastricht en omgeving.

Met op het programma sportieve activiteiten en workshops over onder andere landbouwsubsidies, wijkenbeleid, Euregio, Provinciale Staten en analfabetisering. Er daarnaast natuurlijk veel gezelligheid en gefeest!

Ook in 2006 werd het politieke seizoen aan het begin en het einde van de zomer respectievelijk afgesloten en geopend.

De afsluiting van het politieke seizoen vond plaats in Groningen en werd gecombineerd met het afscheid van een aantal Landelijk Bestuursleden. Geen politiek thema wel een gezellige barbecue.

De opening van het politieke seizoen was in Utrecht. De avond bestond uit een debat over de Europese Unie: moeten we het huidige samenwerkingsverband van Europese landen handhaven of willen we een federale EU, waarbij de EU één land zal gaan vormen? Met als gasten Godelieve van Heteren, René Cuperus en Monica Sie. Met aansluitend een spetterend feest!

In 2006 vond twee keer een *Nieuwe Leden Dag* plaats. Een dag voor nieuwe leden om kennis te maken met de JS door middel van een presentatie over de JS en workshops, met op 27 mei Wouter Bos als gast en op 14 oktober Michiel van Hulten.

Tenslotte zijn er in 2006 *trainingen* georganiseerd. Dit jaar echter veel minder dan voorgaande jaren. Dit omdat de bestuursfunctie een deel van het jaar vacant is geweest.

3.2 Overige landelijke activiteiten

Op vrijdag 20 januari vond in Gouda de tweede *Bobo's in de Bar* plaats. Dit stond in het teken van de verkiezingen. Een aantal Bobo's waaronder Tweede Kamerlid en oud-minister Klaas de Vries gingen met elkaar in debat over veiligheid, integratie en volkshuisvesting. Na het debat werden er rozen uitgedeeld in het centrum van Gouda.

Op zaterdag 28 januari vond *het debattoernooi* plaats in Amsterdam. Onder leiding van een jury werd in teams van twee personen, in de vorm van Amerikaans Parlementair debat, gedebatteerd.

Voorafgaand aan het toernooi werden trainingen Amerikaans parlementair debatteren gegeven in Utrecht en Amsterdam. En daarnaast een training speciaal voor de JS-ers die het toernooi hebben gejureerd.

Op 13 januari werd een *bezoek gebracht aan het Asielzoekerscentrum* in Medemblik. Dit om JS-ers te laten zien hoe zo'n centrum eruit ziet, hoe de mensen daar leven en te luisteren naar de verhalen van de bewoners.

Op 22 april bracht een groep JS-ers een *werkbezoek aan Space Expo in Noordwijk*. Dit werkbezoek mondde uit in een resolutie die aangenomen werd op het voorjaarscongres.

In augustus vond *de Zomertour* plaats. De JS heeft samen met PvdA-kamerleden langs hogescholen en universiteiten getoerd. We stonden op vele infomarkten om zo de JS en de PvdA te promoten. We deelden promotiemateriaal uit, verzamelden handtekeningen voor de actie "Oranje zonder Franje" en studenten konden op de foto met "Wouter Bos". De volgende plaatsen deden we aan: Leiden, Tilburg, Utrecht, Groningen, Amsterdam, Delft, Nijmegen, Lelystad, Eindhoven, Rotterdam, Wageningen, Enschede, Maastricht en Amsterdam.

Europa blijft een hot item binnen de JS. Vandaar dat op 14 september *het debat "Hoe sociaal moet jouw Europa zijn?"* plaats vond in Groningen. Een discussie over de vraag in hoeverre een sociaal Europa mogelijk is.

Tijdens de ramadan heeft de JS op 18 oktober een *iftaar* georganiseerd in Amsterdam. Een iftaar is een traditionele maaltijd die moslims na een dag vasten nuttigen om het vasten van die dag te beëindigen. Na de maaltijd werd er gedebatteerd over jongeren en radicalisering. Gasten waren o.a. Ahmed Marcouch, Mohammed Cheppih en Jeroen Dijsselbloem.

De ideeënfabriek is een nieuw initiatief binnen de JS waarin leden, werkgroepen, portefeuillehouders en (internationale) vertegenwoordigers samenwerken. Doel is de in de JS aanwezige kennis en ervaring beter te benutten en meer JS leden te betrekken bij politiek inhoudelijke onderwerpen. Op 18 december vond een *voorbereidingsbijeenkomst plaats voor de internationale ideeënfabriek*.

3.3 Verkiezingen

2006 Stond absoluut in het teken van de verkiezingen.

Op 7 maart *de Gemeenteraadsverkiezingen*, 35 JS-ers hadden zich kandidaat gesteld en uiteindelijk werd een groot deel hiervan ook gekozen.

Daarna volgde *de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen* op 22 november. Hiervoor stonden de JS-ers Attje Kuiken en Lea Bouwmeester op een verkiesbare plaats en mochten ook daadwerkelijk zitting nemen in de Tweede Kamer!

En tot slot werd eind 2006 een begin gemaakt met de campagne voor *de Provinciale Staten verkiezingen* op 7 maart 2007, waarbij de JS ook weer door een groot aantal JS-ers vertegenwoordigd was.

De campagnes hebben we groots aangepakt met elke keer een campagneteam en -leider, veel campagneactiviteiten en veel leuke, aansprekende en trendy promotiemateriaal: de condooms (van stichting Jippy), pledgedcards, studentenkranten en signwave-borden.

3.3.1 Gemeenteraadscampagne

Als start van de Gemeenteraadscampagne werd een groot feest georganiseerd: *The Pre Election Party*. Dé kick-off met een Peptalk van de PvdA partijvoorzitter Michiel van Hulten, een korte kennismaking met de JS raadskandidaten, acts van JS-ers, een optreden van rapper Ajouad en muziek van DJs René en Miles.

In de periode daarna gingen we vooral veel de straat op. Van Amsterdam tot Maastricht en van Rotterdam tot Delfzijl!!

Ook waren er een groot aantal *kroegentochten*. In Maastricht, Tilburg, Rotterdam, Leiden, Delft, Amsterdam, Haarlem, Dordrecht en Den Haag gingen we langs de kroegen. We deelden PvdA-bierviltjes en condooms uit en gingen in gesprek met studenten over de aankomende verkiezingen.

En daarnaast was er de *studententour*. De JS en PvdA organiseerden een tour door Nederland waarbij Wouter Bos een lezing gaf over zijn pas verschenen boek "Dit land kan zoveel beter". Dit om studenten in verschillende steden te overtuigen van de PvdA. Met een groep vrijwilligers deelden we daarnaast de speciale LAVA studentenkranten uit. De plaatsen Maastricht, Tilburg, Rotterdam, Leiden, Delft en Amsterdam werden aangedaan.

Op de laatste dag van de verkiezingen werd de *treintour* georganiseerd. Vanuit het hele land stapten JS-ers op de trein richting Utrecht. Onderweg werd in de trein en op verschillende stations geflyerd om zo de zwevende kiezers en de twijfelaars er toe te bewegen om toch te gaan stemmen.

3.3.2 Tweede Kamercampagne

Ook de Tweede Kamercampagne werd afgetrapt door middel van een *Pre Election Party*. Voorafgaand aan het feest werd een *campagnettraining* georganiseerd zodat de vrijwilligers goed voorbereid aan de campagne konden beginnen. Tijdens de training werd meer informatie gegeven over de opzet van de campagne en werden JS-ers getraind in het voeren van gesprekken met de kiezer.

Voor de Tweede Kamercampagne werden de pledgecards, studentenkranten en condooms weer van stal gehaald. Maar daarnaast waren er ook veel nieuwe ludieke acties.

Zoals het *signwaven*. Borden met daarop pakkende teksten sleepten we mee als we campagne voerden met Wouter Bos. Zo waren wij met onze borden verschillende keren te zien in de media.

De signwaves werden niet alleen ingezet bij het ondersteunen van Wouter Bos. Ook bij de *Balk Stalk* kwamen ze goed van pas. Hierbij gingen we Balkenende achterna en probeerden we ook de media te halen, maar dan door met onze borden achter Balkenende te gaan staan. Ook dit lukte!!

De PvdA-arenabijeenkomsten waren ook vooral bedoeld voor de media-aandacht. In Maastricht, Tilburg, Utrecht en Haarlem werd steeds een ander onderwerp uit het verkiezingsprogramma belicht door kandidaat Kamerleden. Wij als JS dienden als enthousiast klapvee.

Om aan te tonen dat de jongeren van de PvdA graag een handje helpen daar waar het kabinet met de rug naar de samenleving is gaan staan. Organiseerden we op 15 november *JS@WORK*. We gingen als vrijwilligers aan de slag in verzorgingstehuizen in Almere, Breda, Groningen en Maastricht.

Ook de politieke jongerenorganisaties samen organiseerden een campagneactiviteit. Op 16 november vond een *debat* plaats tussen de verschillende PJO's onder leiding van Jeltje van Nieuwenhoven, in de oude zaal van de Tweede Kamer.

In de nacht voorafgaand aan de verkiezingen organiseerde de JS een *groot nachtelijk campagnespektakel*. Een groot aantal spandoeken met pakkende teksten als "snel weg met Balkenende" werden bevestigd aan viaducten boven snelwegen die bekend staan om hun files. Helaas hingen de spandoeken niet lang, omdat de politie vanwege veiligheidsredenen de spandoeken al snel liet verwijderen.

De *JS-treintour* door heel Nederland kon op 22 november ook niet ontbreken. Er vertrokken groepen vanaf Amsterdam, Groningen en Maastricht. Op tussenliggende stations werd gestopt om te flyeren. Als afsluiting werd er gezellig gegeten in Amsterdam waarna de JS-ers de landelijke uitslagenavond van de PvdA konden bijwonen.

4. Politieke activiteiten

Op verschillende manieren worden binnen de JS politiek inhoudelijke activiteiten ontplooid. Dit gaat via de werkgroepen, via rechtstreekse politieke beïnvloeding en via de media.

Onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur, en in het bijzonder van de voorzitter en politiek secretaris, is er ook in 2006 veel gewerkt aan politiek inhoudelijke activiteiten. Hierbij gaat het zowel om politieke beïnvloeding van (PvdA) politici als om het betrekken van jongeren/leden bij de politiek actuele onderwerpen.

Belangrijk in 2006 waren de natuurlijk de verschillende verkiezingen waarbij we onze politiek inhoudelijke kant konden laten zien. Tijdens de campagnes zijn we veelvuldig te zien en te horen geweest in de media.

Daarnaast werd de campagne Oranje zonder Franje gestart. Dit om te komen tot een burgerinitiatief over de positie van de koningin en de Tweede Kamer tijdens de kabinetsformatie. De Jonge Socialisten vinden dat de koningin niet de bevoegdheid zou moeten hebben een informateur te benoemen. Uit respect voor de kiezer vindt de JS dat deze verantwoordelijkheid bij de Kamer thuishoort. De informateur moet door de Kamerleden zelf, na een open en transparant debat, worden aangewezen. Met deze campagne zorgen we voor discussie binnen de JS en kregen we daarnaast veel media-aandacht.

4.1 Mediabeïnvloeding

Andere politiek inhoudelijke onderwerpen die in 2006 in de media aan bod kwamen waren onder andere:

Februari 2006   Vrouwen als lustobjecten voor macho rappers

"Voorzitter Ruben Zandvliet van de Jonge Socialisten: „We moeten met z'n allen het debat aangaan. MTV als de kop van Jut vind ik ondenkbaar. Er zijn immers ook computerspelletjes waarin het verkrachten van een vrouw je bonuspunten oplevert. Het is een breed maatschappelijk probleem, en we moeten met z'n allen naar een oplossing zoeken”"

Maart 2006   Elke middelbare school een condoomautomaat

"Niet alleen alle disco's en kroegen, maar ook elke middelbare school moet een condoomautomaat krijgen. De lokale PvdA-fracties moeten een voorbeeld nemen aan de gemeente Delft, die dat samen met de GGD gaat doen. Desnoods moeten gemeenten ook meebetalen om het voor elkaar te krijgen. Dat stelde voorzitter R. Zandvliet van de Jonge Socialisten vrijdag."

Maart 2006   JS voorzitter in Twee Vandaag

"De Partij van de Arbeid wil dat hoogopgeleide vrouwen een deel van de kosten van hun opleiding terugbetalen, als ze na hun studie niet kiezen voor een baan. Een hoogopgeleide vrouw die ervoor kiest thuis te blijven en niet te werken: dat is kapitaalvernietiging. Dat zegt Sharon Dijksma, de vicefractievoorzitter van de PvdA. Haar plan wordt door velen bekritiseerd, onder andere de Jonge Socialisten, de jongerenafdeling van de PvdA."

Maart 2006   De stem van een generatiekloof

"Jongerenorganisaties van de VVD, CDA en de PVDA maken zich zorgen over de toekomst. Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen dat pensioen geniet en dus geen premie meer betaalt toe, terwijl het aantal premiebetalende werkenden afneemt. De kosten van de AOW en de gezondheidszorg zullen stijgen. In de uitzending van Boemerang geven jonge partijleden commentaar op het huidige beleid en geven zij aan welke stappen ondernomen moeten worden om de oude dag veilig te stellen."

Mei 2006   Van Dam en Peper steken kop in het zand

"Volgens de Jonge Socialisten ontkennen de PvdA-prominenten Peper en Van Dam het probleem van de vergrijzing. De grote vraag is namelijk niet of, maar wanneer en hoe de AOW moet worden aangepakt."

Mei 2006   16-jarigen naar de stembus?

"Minister Pechtold voor Bestuurlijke Vernieuwing wil de stemgerechtigde leeftijd verlagen van 18 naar 16 jaar. Veel issues gaan ook jongeren aan, vindt hij. Goed idee? Ruben Zandvliet (20), voorzitter van de Jonge Socialisten: 'Dat idee van Pechtold, dat is eigenlijk ons idee. Wij gaan met de fractie van de PvdA onderzoeken of we er een initiatiefwetsontwerp van kunnen maken. De indieners van het plan mogen dan in het regeringsvak in de Tweede Kamer zitten om het te verdedigen. Niet alleen de Kamerleden, maar ook leden van ons die er aan meewerken, dus ook 16 en 17-jarigen.'"

Augustus 2006   Betere voorlichting vakantiewerkers

"Als het aan de PvdA en de Jonge Socialisten ligt, moeten werkgevers en overheid vakantiekrachten beter voorlichten over hun rechten en plichten."

Augustus 2006   Jonge Socialisten: 'Schrijnend'

"De onafhankelijke jongerenorganisatie van de PvdA, de Jonge Socialisten, is bijzonder blij met dit initiatief van de Partij van de Arbeid. 'Het is schrijnend dat zoveel kinderen en jongeren thuiszitten, ondanks de leerplicht', aldus voorzitter Peter Scheffer. De Jonge Socialisten in de PvdA hebben voorgesteld het aantal plaatsen in het Speciaal (Voortgezet) Onderwijs te vergroten en tegelijkertijd (toekomstige) leraren beter op te leiden voor het lesgeven aan een klas vol verschillen, zodat leerlingen ook binnen het reguliere onderwijs goed opgevangen kunnen worden."

September 2006   Maxima krijgt druk druk druk programma

"Jammer voor de medewerkers van de Voedselbank in Groningen, jammer voor de Jonge Socialisten die zich hard maakten voor een koninklijk bezoek aan de vrije voedselverstrekkers. Maar prinses Maxima gaat vanmiddag tijdens haar werkbezoek aan Groningen niet naar deze vrijwilligersorganisatie.

Het thema van haar bezoek is: jongeren en werk. De Voedselbank past niet in dat programma, zo laat de gemeente Groningen weten. De Koninklijke Hoogheid heeft het trouwens druk druk druk met het bezoek dat de gemeente voor haar heeft voorbereid."

Oktober 2006   PvdA niet trots op multinationals

"De PvdA neemt ondernemers serieus. We zijn trots op onze multinationals zoals Shell, Unilever, DSM en ABN AMRO. Maar een sterk midden- en kleinbedrijf is net zo belangrijk. Het MKB is de ruggengraat van de economie en de plek waar veel vernieuwing wordt gerealiseerd."

Die passage stond in het conceptverkiezingsprogramma van de PvdA, maar komt niet zo in de uiteindelijke versie. De Jonge Socialisten hadden een amendement ingediend om het woordje "trots" te schrappen. Zij vinden dat namelijk te veel eer voor bedrijven als Shell en Unilever, die volgens hen niet helemaal brandschoon zijn."

November 2006   Jongeren in actie tegen koopzondag

"De jongerenafdelingen van GroenLinks en de PvdA hebben gisteravond actie gevoerd in de Maastrichtse binnenstad. Ze zijn het niet eens met de plannen van wethouder Jacobs en de grote ondernemingen om iedere zondag koopzondag te houden in Maastricht. Zij vragen aandacht voor de kleine ondernemers."

December 2006   Politiek speelt met vuur bij open gaskraan

"De Nederlandse politiek maakt zich niet druk om het doen en laten van Gazprom, Poetins gasonderneming. Ten onrechte vindt Peter Scheffer."

5. Communicatie

5.1 Website

De website www.js.nl is een van de belangrijkste middelen om informatie aan leden en geïnteresseerden te verstrekken. Er zijn veelvuldig nieuwsfeiten, oproepen en aankondigingen op de homepage geplaatst. De verschillende afdelingen en werkgroepen hebben een eigen pagina op de site, hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt. In 2006 werd gestart met het LB-log. Zo krijgen JS leden een kijkje in de keuken van het Landelijk Bestuur.

5.2 Ledenblad Lava

LAVA is het ledenblad van de Jonge Socialisten. Het tijdschrift bevat interviews, achtergrondartikelen en opinies over allerlei actuele politieke en maatschappelijke kwesties. Daarnaast bevat het blad een forumrubriek, verslagen van JS activiteiten en een activiteitenagenda. De doelstellingen van LAVA zijn het bijdragen in de meningsvorming voor en door jongeren met interesse in politiek, het bevorderen van de communicatie tussen bestuur, afdelingen en leden en informatievoorziening aan de leden en andere in politiek geïnteresseerden. Daarnaast dient Lava ook als discussieplatform voor de lezers.

LAVA verschijnt ieder jaar vijfmaal en wordt verstuurd aan de leden van de JS en betalende abonnees. Mensen die informatie aanvragen over de JS ontvangen een exemplaar van LAVA in hun informatiepakket.

In 2006 is naast de papieren variant de digitale versie van LAVA online gekomen.

Op het najaarscongres van 2006 werd Bart Juttmann gekozen als nieuwe hoofdredacteur. Hij volgt Isabelle Buhre op.

5.3 Nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief van de JS wordt tweewekelijks verstuurd aan alle leden van de JS en aan belangstellenden.

De nieuwsbrief bevat nieuws over ontwikkelingen binnen de JS, verslagen van activiteiten, persberichten, oproepen, informatie over activiteiten en bestuursverslagen.

6. Werkgroepen

In 2006 waren de volgende werkgroepen actief:

Girlz in Politics

Hoger Onderwijs

Voortgezet Onderwijs

Bestuurlijke Vernieuwing

Internationaal Beleid

Europees Beleid

Sociaal Economisch Beleid

Duurzame Dingen

Red&Pink

Vooraf de werkgroep Internationaal Beleid is in 2006 zeer actief geweest. De volgende onderwerpen werden tijdens de bijeenkomsten behandeld: internationale uitwisselingen, democratie als exportproduct, Iran's nucleaire ambities, ontwikkelingssamenwerking, de Koerdische kwestie en Colombia.

7. Afdeling Service Apparaat (ASA)

De bestuursleden verantwoordelijk voor de afdelingen, trainingen en promotie vormen samen met de medewerker Organisatie, Educatie en Financiën het werkplatform dat het Afdelings Service Apparaat heet. Vanuit het ASA worden de afdelingen ondersteund en begeleid, cursussen ontwikkeld en gegeven, plannen ontwikkeld voor promotie van de JS en de Nieuwe Leden Dagen georganiseerd.

8. Afdelingswerk

Het afdelingswerk is voornamelijk gericht op het motiveren en ondersteunen van de afdelingen. De afdelingen zijn, door de activiteiten die zij organiseren een belangrijke toegangspoort voor jongeren die in politiek en in de JS geïnteresseerd zijn. De afdelingen werden regelmatig bezocht door vooral het bestuurslid Afdelingen en Ledenbeheer, maar ook door de overige bestuursleden.

Hiernaast was er veel samenwerking tussen diverse afdelingen en het Landelijk Bestuur bij de organisatie van landelijke activiteiten.

Eind 2006 had de JS de volgende afdelingen:

Alkmaar, Amsterdam, Arnhem-Nijmegen, Den Bosch, Den Haag, Drechtsteden, Gouda, Groningen, Haarlem, Hilversum, Parkstad (het vroegere Kerkrade), Leiden, Lelystad, Maastricht, Rijnmond, Tilburg, Twente, Utrecht, West-Brabant, Zeeland, Zuid-Oost Brabant, Zutphen/Apeldoorn/Deventer en Zwolle.

Nieuw zijn de afdelingen Den Bosch, Hilversum, Lelystad en West-Brabant. Lelystad heeft de leden van Almere onder zich gekregen, waarna Almere is opgeheven. West-Brabant is een fusie van de afdelingen Breda en Bergen op Zoom.

De afdeling Friesland is, net als Drenthe, een werkgroep geworden van Groningen.

De afdelingen organiseren veel verschillende activiteiten. Een aantal voorbeelden zijn:

- Een themamiddag van JS-Groningen met workshops over vrouwenrechten, de Islam en het democratiseringsproces in het Midden-Oosten.
- Een tweedaagse excursie naar Brussel ook georganiseerd door JS-Groningen.
- Een debatavond met Martijn van Dam georganiseerd door de werkgroep Drenthe.

Het afdelingswerk krijgt ook gestalte middels de Adviesraad. Tweemaandelijks komen afgevaardigden van de afdelingen en de werkgroepen samen met het Landelijk Bestuur bij elkaar. Dit is een gelegenheid om ervaringen uit te wisselen en adviezen te geven aan het Landelijk Bestuur, tevens is hier ook de mogelijkheid te discussiëren over verschillende politieke onderwerpen.

9. Scholing, Training en Vorming (STV)

Begin 2006 werd een debattoernooi georganiseerd. Compleet met voorbereidingsbijeenkomsten voor zowel de debaters als de jury.

Daarnaast werden tijdens de congressen, PiKa en de Nieuwe Leden Dagen workshops aangeboden.

10. Ledenwerving en ledenbeheer

Op vele landelijke en afdelingsactiviteiten ging de JS in discussie met jongeren over hun leefomgeving, de maatschappij en politiek. Ook was de JS aanwezig op activiteiten waar veel jongeren bij elkaar komen, bijvoorbeeld de introductieweken en voorlichtingsbijeenkomsten of markten van HBO's en universiteiten en bij een aantal lokale festivals. Ook afdelingen werden gestimuleerd om leden te werven door zelf activiteiten op touw te zetten of aan te sluiten bij reeds bestaande bijeenkomsten.

De campagnes waren de beste manier om nieuwe leden te werven. Vooral tijdens de gemeenteraadscampagne hebben veel jongeren zich aangemeld als JS-lid.

In 2006 werd ook het combilidmaatschap PvdA/JS geïntroduceerd. Een middel om PvdA-ers aan de JS te binden en anders om.

11. Internationaal werk

Het afgelopen jaar was er veel te doen op het gebied van internationaal werk. De JS speelde een grote rol binnen de koepelorganisaties ECOSY en IUSY.

11.1 European Community Organization of Socialist Youth (ECOSY)

Voor het grootste deel van 2006 was Janna Besamusca ECOSY-vertegenwoordiger. Op het najaarscongres werd zij opgevolgd door Naomi Woltring. De ECOSY-vertegenwoordiger nam deel aan bijeenkomsten van Ecosy in onder andere Istanbul en Warschau

Van 20 tot en met 23 april organiseerden Janna en Zita (Internationaal Secretaris) vanuit de JS, in samenwerking met Ecosy, een Engelstalig seminar over feminisme en gender equality: FEMSEM. Een seminar voor Europese jonge feministen (v/m) die zich op nationaal niveau inzetten voor feminisme en gender equality en die hun activisme door middel van internationale meetings willen verdiepen en verbeteren. FEMSEM bood hen de mogelijkheid met elkaar en internationale gasten te discussiëren.

11.2 International Union of Socialist Youth (IUSY)

Rinske Reiding was tot juni 2006 IUSY-vertegenwoordiger voor de JS. Op het voorjaarscongres werd zij opgevolgd door Ivo Spauwen.

Begin 2006 trok een groep JS-ers naar Denemarken om het IUSY-congres bij te wonen.

Zoals ieder jaar ging er ook een delegatie JS-ers naar het jaarlijkse Queer Easter, een IUSY-seminar in Berlijn over homorechten, tijdens het Paasweekend.

Maar het hoogte punt was toch wel het IUSY Festival in juni. Het zogenaamde Summercamp vond plaats in het Spaanse plaatsje Alicante. Vanuit de hele wereld kwamen jongeren bij elkaar voor een programma vol politieke discussies, workshops, culturele activiteiten, sport en feest.

11.3 Free Burma!

De JS diende in 2006 een subsidieaanvraag in bij het project Xplore van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Halverwege 2006 werd de aanvraag gehonoreerd en kon er begonnen worden met de organisatie van dit mega project. Zita Schellekens en Judith Verkuil verzamelden een groep van 12 JS-ers om zich heen en gezamenlijk organiseerden zij een reis naar India om zo meer te weten te komen over de Birmese vluchtelingen in India. Het doel van de reis is om samen met Birmese (jongeren)organisaties een campagne te organiseren om zo de Birmese kwestie onder de aandacht te brengen. Niet alleen in India maar ook in Nederland en Europa. Vandaar dat het project niet afloopt na de reis naar India maar doorloopt tot en met 8 augustus 2008

Eind 2006 vonden de voorbereidingen voor de reis plaats. Zita en Judith vertrokken eind december naar India, de rest van de groep volgde begin januari 2007.

De groep verdiepte zich in de brute militaire dictatuur die plaats vindt in Burma (Myanmar). Ze volgden workshops, lazen boeken, schreven verslagen en voerden actie met het Burma Centrum Nederland. Demonstraties bij het hoofdkantoor van Total, de Indiase ambassade en de Zuid-Koreaanse ambassade.

11.4 Overige internationale activiteiten

Van 24 tot en met 26 maart vond het traditionele BeNeLuxweekend plaats. Samen met onze Belgische en Luxemburgse zusterorganisaties werden in Luik politieke strategieën en plannen gesmeed, heftig gediscussieerd en vooral veel van elkaar geleerd!

Op uitnodiging van PvdA europarlementariër Thijs Berman bezocht een groep JS-ers op dinsdag 2 mei het Europees Parlement in Brussel. Thijs leidde de groep rond en vertelde over alle ins en outs van zijn werk.

Door het jaar heen deed de JS een aantal keer mee met demonstraties tegen de dictatuur in Wit-Rusland. De JS zelf organiseerde ook een demonstratie bij de ambassade van de Oekraïne in het najaar van 2006, om zo de gevangenneming van Yuri Radzivil onder de aandacht te brengen. Een Oekraïner die een aantal JS-ers een aantal maanden daarvoor hadden ontmoet.

12. Partij van de Arbeid

Voor een politieke jongerenorganisatie is en blijft het contact met de moederpartij van groot belang. Ook in 2006 heeft de voorzitter van de JS de vergaderingen van de PvdA Tweede Kamerfractie en het PvdA Partijbestuur bijgewoond. Op deze manier bleef de JS op de hoogte van de discussies die binnen de partij op zowel inhoudelijk als meer organisatorisch gebied plaatsvonden. Er is één onderwerp dat er in de relatie met de PvdA in 2006 uitsprong: de campagnes.

Ook tijdens het PvdA congres van 30 september heeft de JS goed van zich laten horen. Samen met de Evert Vermeer Stichting heeft de JS er voor gezorgd dat het 13 actiepunten plan voor de Tweede Kamer verkiezingen werd uitgebreid met het 14de punt over Internationale solidariteit.

De contacten met zowel de partijvoorzitter als de fractievoorzitter in de Tweede Kamer blijven belangrijk om samen te werken in het bereiken van jongeren in de leeftijd tot 28 jaar. Zowel de PvdA als de JS zijn organisaties die voortdurend in beweging zijn. Overleg over de keuzes die gemaakt (moeten) worden om hierin een goede, maar eigen, koers te varen is essentieel.

13. Overzicht landelijke activiteiten 2006

Januari:

- 6 Gemeenteraadscampagne: Pre Election Party
Debattraining
- 11 Debattraining
- 13 Bezoek aan asielzoekerscentrum
- 17 Werkgroep Internationaal Beleid: Uitwisselingen
- 18 Jurytraining debattoernooi
- 20 GR-campagne: Bobo's in de Bar in Gouda
- 24 Jurytraining debattoernooi
- 26 GR-campagne: Kroegentocht Maastricht
- 28 Debattoernooi
- 30 GR-campagne: Studententour Maastricht

Februari :

- 2 GR-campagne: Kroegentocht Tilburg
- 3 GR-campagne: Kroegentocht Rotterdam
PodPolitics
- 4 Themamiddag Midden-Oosten
- 8 GR-campagne: Studententour Tilburg
- 9 GR-campagne: Kroegentocht Leiden
GR-campagne: Kroegentocht Delft
GR-campagne: Studententour Rotterdam
- 15 Xplore informatieavond
GR-campagne: Studententour Leiden
- 16 GR-campagne: Kroegentocht Amsterdam
GR-campagne: Studententour Delft
JS Den Bosch Kick-off party
- 20 Werkgroep Girlz in Politics kiest nieuwe coördinator
- 22 Werkgroep Internationaal Beleid: Democratie als exportproduct
- 23 GR-campagne: Studententour Amsterdam

Maart:

- 2 GR-campagne: Kroegentocht Den Haag
- 3 GR-campagne: Kroegentocht Haarlem
GR-campagne: Kroegentocht Dordrecht
- 4 GR-campagne: Campagnevoeren in Rotterdam en Enschede
- 5 GR-campagne: Campagneslinger Utrecht-Den Haag
- 7 GR-campagne: Treintour
Gemeenteraadsverkiezingen
- 14 Xplore bijeenkomst
- 21 Werkgroep Internationaal Beleid: Iran's nucleaire ambities
- 23 FEMSEM voorbereidingsbijeenkomst
- 24 BeNeLuxweekend
- 29 Xplore bijeenkomst

April:

- 8 Demonstratie tegen huurbeleid Dekker
- 11 Queer Easter
- 18 Toekomst LAVA/PodPolitics
- 20 FEMSEM: Feminist Seminar
- 22 Use the Force
FEMSEM feest
- 24 Brusselexcursie van JS-Groningen
- 26 Demonstratie Wit-Rusland
- 28 Deadline congresvoorstellen

Mei:

- 2 Bezoek Europarlement
- 3 Werkgroep Internationaal Beleid: Ontwikkelingssamenwerking springlevend
- 6 EU themadag: De Europese droom
- 19 Deadline amendementen
- 27 Nieuwe Ledendag met als gast Wouter Bos
- 29 Infobijeenkomst Landelijk Bestuur
- 31 Adviesraad

Juni:

- 2 Deadline kandidaatstellingen Landelijk Bestuur
- 3-5 PiKa
- 24-25 Voorjaarscongres in Den Haag
- 30 Sluiting politiek seizoen

Juli:

- 3 Voorbereidingsbijeenkomst Summercamp IUSY
- 18-23 Summercamp IUSY in Spanje

Augustus:

- 14 Zomertour in Leiden
- 15 Zomertour in Tilburg
- 16 Zomertour in Utrecht
- 17 Zomertour in Groningen
- 21 Zomertour in Amsterdam, Delft en Nijmegen
- 22 Zomertour in Lelystad en Eindhoven
JS/PvdA zomeractie "Onderwijsrecht is een kinderrecht"
- 23 Zomertour in Rotterdam en Wageningen
- 24 Zomertour in Enschede en Maastricht
- 31 Zomertour in Amsterdam

September:

- 5 Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing: debat
- 8 Burma-acties tegen Total en ambassades
- 9 Congres voorbereidingsbijeenkomst
- 9 Opening politiek seizoen
- 12 Deadline congresvoorstellen
- 14 Debat: Hoe sociaal moet jouw Europa zijn?
- 21 Adviesraad
- 28 Werkgroep Europees Beleid
- 29 Deadline amendementen
- 30 PvdA-congres

Oktober:

- 5 Werkgroep Girlz in Politics: Campagnebijeenkomst
Werkgroep Internaal Beleid: De Koerdische Kwestie
- 14 Nieuwe Ledendag met als gast Michiel van Hulten
- 18 Ramadan iftaar in Amsterdam
Tweede Kamercampagne: Debatavond met Martijn van Dam
- 20 TK-campagne: Pre Election Party
TK-campagne: Training voor vrijwilligers
- 26 TK-campagne: Signwaven in Rotterdam

November:

- 1 TK-campagne: Signwaven in Amsterdam
- 2 TK-campagne: Signwaven in Rotterdam
- 4 - 5 Najaarscongres in Enschede
- 9 TK-campagne: PvdA arenabijeenkomst in Utrecht
- 10 TK-campagne: Minder papier, meer Bos
- 12 TK-campagne: Balk Stalk
- 13 TK-campagne: PvdA arenabijeenkomst in Tilburg
- 14 TK-campagne: Balk Stalk
- 15 TK-campagne: JS@work in Almere, Breda, Groningen en Maastricht
- 16 TK-campagne: PvdA arenabijeenkomst in Maastricht
TK-campagne: PJO-debat De Jonge Kamer
TK-campagne: I love Politics in Utrecht
- 18 TK-campagne: Balk Stalk
TK-campagne: Campagne rally in Amsterdam
- 20 TK-campagne: Balk Stalk
TK-campagne: PvdA arenabijeenkomst in Haarlem
- 21 TK-campagne: Grote geheime nachtelijke actie
- 22 TK-campagne: Treintour
Tweede Kamer verkiezingen

December:

- 12 Adviesraad
- 13 Werkgroep Internationaal Beleid: Colombia
- 14 Werkgroep Europees Beleid: Landbouw
- 18 Internationale ideeënfabriek
- 22 Werkgroep Hoger Onderwijs
- 23 Werkgroep Sociaal Economisch Beleid: jong en oud op de arbeidsmarkt